

Raadsvoorstel

Registratienummer 14437601
Raadsvergadering 12 december 2023

Onderwerp Bestemmingsplan Lage Diezebrug

Een nieuwe Lage Diezebrug is een randvoorwaarde voor het creëren van het waterplein als het hart van de gebiedsontwikkeling Bossche Stadsdelta. De staat van onderhoud van de bestaande Diezebrug maakt het noodzakelijk om de brug op korte termijn te vervangen.

Voorgesteld besluit

Het college van Burgemeester en Wethouders stelt de gemeenteraad voor het volgende te besluiten:

1. de zienswijzen van reclamanten niet-ontvankelijk, geground dan wel ongegrond te verklaren, zoals beschreven in de Nota zienswijzen bestemmingsplan Lage Diezebrug;
2. het bestemmingsplan Lage Diezebrug met IMRO-code NL.IMRO.0796.0002505-1401, met inachtneming van de wijzigingen zoals opgenomen in de Lijst van wijzigingen bestemmingsplan Lage Diezebrug, vast te stellen. Bij dit bestemmingsplan is gebruik gemaakt van de ondergrond, zoals die is vastgelegd in het bestand o_NL.IMRO.0796.0002505-1401.dgn;
3. geen grondexploitatieplan vast te stellen (als bedoeld in artikel 6.12 van de Wet ruimtelijke ordening).

Aanleiding

Voorliggend voorstel is om een bestemmingsplan vast te stellen. Hiervoor is uw raad bevoegd gezag.

Om de ontwikkeling van de Lage Diezebrug te realiseren is een bestemmingsplan opgesteld. Uw raad is op grond van artikel 3.1 Wet ruimtelijke ordening bevoegd het bestemmingsplan vast te stellen, met inachtneming van de zienswijzen die naar voren zijn gebracht.

Omwille van het kunnen doorpakken met de realisatie van de Lage Diezebrug dient besluitvorming door uw raad plaats te vinden. Het is van groot belang dat besluitvorming hierover nog in 2023 plaatsvindt, voordat de Omgevingswet in werking treedt, zodat er nog gebruik gemaakt kan worden van de mogelijkheden van de huidige regelgeving.

Het gaat om drie met elkaar samenhangende besluiten, te weten over (1) de financiering van de brug, (2) het vaststellen van het bestemmingsplan en (3) de mogelijkheid om -indien nodig- de gronden voor de noordelijke aansluiting van de brug te kunnen onteigenen. Hiervoor worden drie raadsvoorstellen, die in samenhang met elkaar zijn opgesteld, gelijktijdig aan uw raad aangeboden:

1. Raadsvoorstel Realisatie Lage Diezebrug (reg.nr. 15514028)
2. Raadsvoorstel Vaststelling bestemmingsplan Lage Diezebrug (reg.nr. 14437601)
3. Raadsvoorstel Verzoekbesluit onteigeningsplan Noordelijke aansluiting Lage Diezebrug (reg.nr. 15488390)

Daarbij is het nodig dat besluitvorming over deze raadsvoorstellen in bovengenoemde volgorde plaatsvindt, omdat het eerdere besluit steeds voorwaarde is om te kunnen besluiten over het volgende raadsvoorstel. De Lage Diezebrug kan pas worden gerealiseerd als hiervoor het benodigde investeringskrediet beschikbaar wordt gesteld. Voor de vaststelling van het bestemmingsplan is het nodig dat het plan economisch uitvoerbaar is. Voor het vaststellen van een verzoekbesluit onteigening is het nodig dat het bestemmingsplan is vastgesteld.

Beoogd doel

Een nieuwe Lage Diezebrug op de locatie circa 50 meter ten westen van de bestaande Hoge Diezebrug mogelijk maken

De realisatie van de Lage Diezebrug is niet mogelijk binnen de mogelijkheden van het geldende bestemmingsplan. Op de plek van de nieuwe brug (Lage Diezebrug) over de Dieze staat het bestemmingsplan geen brug c.q. weg toe. Een herziening van het bestemmingsplan is daarom nodig. Op grond van uw bevoegdheid om bestemmingsplannen vast te stellen, bieden wij uw raad het bestemmingsplan 'Lage Diezebrug' ter vaststelling aan.

Het verleggen en verlagen van de brug over de Dieze als rode loper tussen noord- en zuidoever is een belangrijk onderdeel van een van de hoofduitgangspunten van de gebiedsontwikkeling Bossche Stadsdelta:

het creëren van een waterplein als het hart van de Bossche Stadsdelta vanuit het principe van een klimaatrobuust watersysteem. De vervanging van de Diezebrug biedt kansen om de barrièrewerking van de bestaande hoge brug weg te nemen en de ruimtelijke kwaliteit van het gebied te verbeteren. Bovendien wordt met de bouw van de nieuwe Lage Diezebrug op een andere plek, de verkeershinder als gevolg van deze ingreep tot een minimum beperkt.

De Lage Diezebrug wordt beschouwd als een aanjager voor de verdere gebiedsontwikkeling Bossche Stadsdelta. Het belang van de realisatie komt daarmee direct aan de orde. De staat van onderhoud van de bestaande brug maakt het eveneens noodzakelijk om de nieuwe brug op korte termijn te realiseren om grote onderhoudsuitgaven voor de huidige brug te voorkomen.

Relevante besluitgeschiedenis

- Vaststellen Ruimtelijke Structuurvisie 's-Hertogenbosch, 28 januari 2014, reg.nr. [3624853](#)
- Vaststellen Inspiratiedocument Zuid-Willemspark, 11 juli 2017, reg.nr. [6913929](#)
- Ontwikkelrichtingen en aanpak Spoorzone 's-Hertogenbosch, 6 maart 2018, reg.nr. [7475064](#)
- Actualisatie Stedelijke Bereikbaarheidsstrategie en -agenda, 7 mei 2019, reg. nr. [8801293](#)
- Vaststelling Gebiedsperspectief Bossche Stadsdelta, 8 december 2020, reg.nr. [10126475](#)
- Raadsinformatiebrief Update Bereikbaarheid Spoorzone, 9 november 2021, reg. nr. [11307144](#)
- Planstudiefase project Lage Diezebrug, 1 februari 2022, reg.nr. [11783689](#)
- Raadsinformatiebrief Ontwerpbestemmingsplan Lage Diezebrug, 4 oktober 2022, reg.nr. [14124120](#)
- Afronden haalbaarheidsfase Bossche Stadsdelta; de stap naar duurzame verstedelijking, 9 mei 2023, reg.nr. [14866799](#)

Argumenten

1. De zienswijzen zijn grotendeels ongegrond, met uitzondering van een enkel onderdeel, die ons aanleiding geeft om het (ontwerp)bestemmingsplan te wijzigen.

Er zijn 106 zienswijzen ingediend. De samenvatting en behandeling van de zienswijzen leest uw raad in de Nota zienswijzen bestemmingsplan Lage Diezebrug (bijlage 1 bij dit raadsvoorstel). De zienswijzen zijn bijna allemaal ongegrond, op slechts een paar onderdelen van enkele zienswijzen na. Eén zienswijze maakt duidelijk dat er geen regeling van een maximale bouwhoogte van het kunstwerk/de brug zelf in het ontwerpbestemmingsplan was opgenomen. Naar aanleiding hiervan zijn de planregels van het vast te stellen bestemmingsplan aangepast. De bouwregels zijn aangevuld met een regeling voor de hoogte van de brug. Deze zienswijze leidt daarmee tot een wijziging van het (ontwerp)bestemmingsplan. Verder sluit een zienswijze over het beloop van de weg in relatie toe het ravelijn aan bij het in het ontwerpbestemmingsplan aangekondigde onderzoek naar de precieze ligging van het ravelijn en daarmee gepaard gaande ambtshalve wijziging van de plangrens van het bestemmingsplan. De ligging van het tracé is aangepast aan de hand van de uit onderzoek gebleken ligging van het ravelijn. Daarnaast zijn enkele zienswijzen gericht op het ontbreken van een onderzoek naar stikstof, het aanvullende onderzoek ecologie en de "nee, tenzij-toets"/toetsing NNB. Deze onderzoeken zijn inmiddels gedaan en (ambtshalve) verwerkt in de toelichting van het bestemmingsplan en als bijlagen daaraan toegevoegd. Ook is de zienswijze van de provincie terecht, maar de daaruit voortvloeiende aanvullingen op de onderdelen ecologie en water maken ook al onderdeel van de voorgestelde ambtshalve aanpassingen van de paragrafen 3.6 en 5.8 van de toelichting van het bestemmingsplan. Dit heeft verder niet geleid tot wijziging van het juridisch bindende deel (regels en/of verbeelding) van het bestemmingsplan. Het overgrote deel van de zienswijzen zijn (gelijkluidende) zienswijzen gericht op behoud van de (culturele) functies op de Tramkade en in de omgeving daarvan, waaronder Cultureel Collectief Ontspoord/Knoflook. De Lage Diezebrug heeft op zichzelf echter geen gevolgen voor de bestaande voorzieningen en initiatieven op de Tramkade of de omgeving daarvan. De Lage Diezebrug ondersteunt de gebiedsontwikkeling Bossche Stadsdelta waarbinnen juist ruimte is voor kunst en cultuur. Verder zijn er zorgen geuit over de samenhang van de Lage Diezebrug met de gebiedsontwikkeling Bossche Stadsdelta en over de verkeersfunctie van de brug. Het verleggen en verlagen van de brug over de Dieze als rode loper tussen noord- en zuidoever is een belangrijk onderdeel en tevens de aanjager van de gebiedsontwikkeling Bossche Stadsdelta. De Lage Diezebrug is een belangrijk verbindend element in de Brede Binnenstad. Een verbinding over de Dieze is en blijft noodzakelijk voor alle verkeersdeelnemers. De brug wordt onderdeel van de Binnenstadsring. Het ontwerp wordt daarop afgestemd met meer ruimte voor voetgangers en fietsers. Daarnaast wordt momenteel onderzoek gedaan naar aanvullende maatregelen om het doorgaand verkeer op deze route af te laten nemen. Dit sluit aan bij de zowel in het kader van de besluitvorming over de planstudiefase project Lage Diezebrug als bij de besluitvorming voor de Kanaalboulevard, fase 2 en 3 aangenomen moties ([Verminderen autoverkeersbewegingen over de Diezebrug](#) en [Onderzoek "weren doorgaand verkeer op binnenstadsring"](#)) gericht op het reduceren van

de autointensiteiten op de Binnenstadsring en over de Lage Diezebrug. Ten slotte zijn er enkele reacties op de beeldkwaliteit van de Lage Diezebrug. De beeldkwaliteit is gericht op een bescheiden uiterlijk voor de brug dat niet concurreert met het gebied van de Bossche Stadsdelta met het aanwezige historisch erfgoed. Hiervoor zijn ontwerpuitgangspunten meegegeven voor het uitwerken van het definitieve ontwerp van de brug. Het uiteindelijke plan voor de Lage Diezebrug wordt getoetst aan redelijke eisen van welstand door de Monumenten- en Welstandscommissie.

2. Het (gewijzigde) plan voldoet aan de eisen van een goede ruimtelijke ordening en maakt de ontwikkeling van de Lage Diezebrug mogelijk.

Het bestemmingsplan maakt de Lage Diezebrug mogelijk. De Lage Diezebrug komt te liggen over de Dieze tussen het bouwblok rondom de IJzergieterij aan de zijde van Tramkade/Kop van 't Zand (zuidzijde) en het Werfpad aan de zijde van Orthenpoort-Noord (noordzijde). De dimensionering van Lage Diezebrug sluit aan op de Binnenstadsring (30 km/u-weg) met meer ruimte voor voetgangers en fietsers. De Lage Diezebrug wordt vormgegeven als "rode loper" tussen de noord- en zuidoever van de Dieze die in de toekomst even stedelijk en levendig zullen zijn.

Het projectgebied van de ontwikkeling omvat de gronden waar de nieuwe Lage Diezebrug komt over de Dieze inclusief de aansluitingen op de bestaande wegenstructuur aan zowel de noord- als de zuidzijde van de Dieze. Daarmee strekt het gehele projectgebied zich uit van het Brugplein, over de Havendijk en Buitendijk, over de Dieze, het Werfpad tot de kruising Orthenseweg - Citadellaan. Deze ontwikkeling past slechts gedeeltelijk niet binnen de geldende bestemmingsplannen. Het betreft het deel dat onderdeel is van het 'bouwwerk brug'. De aansluitingen ervan op de bestaande wegenstructuur passen wel rechtstreeks binnen het geldende bestemmingsplan ter plaatse. Voor de duidelijkheid is toch gekozen om alle gronden van het projectgebied op te nemen binnen het plangebied van dit nieuwe bestemmingsplan. Op deze manier ontstaat een helder en eenduidig toetsingskader binnen één bestemmingsplan voor het gehele werk inclusief de (tijdelijke) aansluitingen op de bestaande wegenstructuur.

Het plan is getoetst op alle relevante omgevings- en milieuaspecten, zoals geluid en archeologie. Uit deze toetsing is gebleken dat het plan op deze aspecten voldoet. Het plan is hiermee ruimtelijk aanvaardbaar. Voor een nadere toelichting op al deze aspecten verwijzen wij uw raad naar de toelichting van het bestemmingsplan (zie bijlage 3 bij dit raadsvoorstel).

In het bestemmingsplan is naar aanleiding van een zienswijze een wijziging aangebracht in de regels van het bestemmingsplan. Aan de bouwregels van de bestemming Verkeer is een bepaling toegevoegd die de maximale hoogte van de brug regelt, te weten de hoogte van het brug-/wegdek en de hoogte inclusief de relingen van de brug. Hierbij wordt de hoogte geregeld gemeten vanaf 0 meter +NAP. De hoogte van andere bouwwerken op de brug wordt vervolgens gemeten vanaf het brug-/wegdek.

Daarnaast is een ambtshalve wijziging aangebracht in de plangrens op de verbeelding, wat al was aangekondigd bij het ontwerpbestemmingsplan, en daarmee samenhangend in de regels van het bestemmingsplan. De wens is om de Lage Diezebrug te plaatsen in lijn met het ravelijn dat is gelegen aan de noordzijde van de Dieze. De precieze ligging van het ravelijn is na onderzoek nu bekend. Hierdoor is het mogelijk de aanlanding van de brug aan de zuidzijde exacter te bepalen. De begrenzing van het plangebied op de verbeelding van het bestemmingsplan is hierop aangepast door het plangebied enigszins te verkleinen. Daarmee kan de regeling van de maximale breedte van de brug in de planregels vervallen.

Ten slotte is de toelichting aangevuld aan de hand van de laatste stand van zaken van onderzoeken rondom de brug, zoals het stikstofonderzoek, het aanvullend onderzoek ecologie en de "nee, tenzij-toets" en op de onderwerpen ecologie en water. Deze aanvullingen van de toelichting van het bestemmingsplan hebben niet geleid tot een wijziging van het juridisch bindende deel (regels en/of verbeelding) van het bestemmingsplan. Deze wijzigingen zorgen voor een betere inpassing van het totale plan. De wijzigingen in het vast te stellen bestemmingsplan ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan zijn opgenomen in de Lijst van wijzigingen (bijlage 2 bij dit raadsvoorstel).

3. De ontwikkeling betreft geen aangewezen bouwplan waarvoor een exploitatieplan nodig is.

Artikel 6.12 van de Wet ruimtelijke ordening verplicht de gemeenteraad een exploitatieplan vast te stellen voor gronden waarop een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen bouwplan is voorgenomen, tenzij kostenverhaal anderszins verzekerd is. Het bestemmingsplan maakt niet de ontwikkeling van een bouwplan als bedoeld in artikel 6.2.1 Besluit ruimtelijke ordening (Bro) mogelijk. De ontwikkeling van een brug c.q. weg betreft geen bouwplan als bedoeld in het Bro. Het vaststellen van een exploitatieplan is dan ook niet nodig. Voor de financiële haalbaarheid van het plan wordt verwezen naar de paragraaf Financiën.

Kanttekeningen en risico's

1. Benodigde grond kan niet worden aangekocht (kanttekening)

Voor de aanlanding van de Lage Diezebrug aan de noordzijde van de Dieze en de benodigde aansluiting op het bestaande wegennet is een aankoop van een deel van het perceel van de parkeerplaats, behorende bij het bedrijfsverzamelgebouw aan het Werfpad noodzakelijk. Indien de aankoop van de benodigde gronden niet door kan gaan, kan de Lage Diezebrug niet tijdig gerealiseerd worden. De gemeente is in onderhandeling met de eigenaar van de grond teneinde deze aan te kopen. Hiervoor is regelmatig overleg gevoerd. Recent heeft de gemeente naar aanleiding van de enigszins gewijzigde ligging van de Lage Diezebrug een aangepast schriftelijk aanbod aan de eigenaar gedaan. Indien de onderhandelingen niet tot minnelijke verwerving leiden, kan de gemeente overgaan tot het starten van een onteigeningsprocedure. Hiervoor wordt uw raad een separaat voorstel Verzoekbesluit onteigeningsplan Noordelijke aansluiting Lage Diezebrug met reg.nr. 15488390 voorgelegd in dezelfde raadsvergadering, opvolgend aan dit raadsvoorstel.

2. Aanscherping van regelgeving kan voor aanpassing in de uitvoering leiden (risico)

Het risico kan niet uitgesloten worden dat regelgeving of uitvoeringsvoorschriften daaromtrent aangepast worden. Bijvoorbeeld ten aanzien van de wijze van stikstofberekening, de problematiek rondom stikstof is dynamisch waarbij met enige regelmaat nieuwe berekeningsmethoden ontstaan. Dit kan ertoe leiden dat hernieuwde berekeningen om aanvullende maatregelen vragen. Deze zullen dan genomen moeten worden.

Financiën

De Lage Diezebrug dient gezien de staat van onderhoud van de bestaande Diezebrug op korte termijn gerealiseerd te worden. Deze Lage Diezebrug is gelegen in het project (gebiedsontwikkeling) Bossche Stadsdelta en onlosmakelijk verbonden met de planning van het project Bossche Stadsdelta. De kosten van het realiseren van de Lage Diezebrug dienen te zijn opgenomen in het Structuurfonds. Hiervoor wordt uw raad een separaat raadsvoorstel Realisatie Lage Diezebrug met reg.nr. 15514028 voorgelegd in dezelfde raadsvergadering, voorafgaand aan dit raadsvoorstel.

De ontwikkeling van de Lage Diezebrug betreft ten slotte geen aangewezen bouwplan waarvoor een exploitatieplan nodig is. Hiervoor wordt verwezen naar punt 3 onder Argumenten.

Duurzaamheid

Vooral de ambitie Waardebehoud van grondstoffen is relevant voor de aanleg van een nieuwe Diezebrug. Uitgangspunt voor realisering is dan ook een duurzaam ontwerp te maken dat voorziet in een minimaal materiaalgebruik. Daarnaast wordt gestreefd naar een circulair/demontabel ontwerp.

Duurzaamheid en circulariteit van materialen vormen integraal onderdeel van het ontwerp- en realisatieproces van de nieuwe Lage Diezebrug. In de haalbaarheidsstudie zijn tal van duurzaamheidsaspecten als integraal onderdeel van het te ontwerpen kunstwerk belicht: circulariteit van materialen van de bestaande Hoge Diezebrug, materiaalgebruik voor de Lage Diezebrug, de inzet van hergebruikte materialen (gerecycled beton en gebakken bakstenen) en duurzaamheid van het ontwerp in relatie tot de efficiëntie van materiaalgebruik.

- circulariteit van materialen van de bestaande Hoge Diezebrug; De bestaande brug heeft twee stalen brugdek delen. Deze kunnen worden hergebruikt. Voordat de huidige Diezebrug gesloopt gaat worden dient eerst de Lage Diezebrug gebouwd te zijn om de infrastructuur in stand te houden. Hergebruik van vrijkomende materialen uit de huidige Diezebrug kunnen dus niet worden gebruikt in de Lage Diezebrug, maar mogelijk wel op andere plekken binnen het gebied van de Bossche Stadsdelta. Het beton en de stalen wapening die vrijkomen bij de sloop van de huidige Diezebrug kunnen worden gerecycled als grondstoffen.
- materiaalgebruik voor de Lage Diezebrug; Naar aanleiding van het aangenomen amendement 'Duurzaam en circulair bouwen bij de Bossche Stadsdelta' is het bouwen met duurzame materialen als hout (hout-beton brug) onderzocht. Dit heeft te veel nadelen en is daarmee geen optie. Hiervoor wordt verwezen naar het raadsvoorstel/-besluit Planstudiefase project Lage Diezebrug van 1 februari 2022, reg.nr. [11783689](#).
- de inzet van hergebruikte materialen (gerecycled beton en gebakken bakstenen) in de Lage Diezebrug; De mogelijkheden van hergebruik metselwerk, hergebruik beton en eventuele schaaldelen worden meegenomen in de verdere uitwerking van het ontwerp van de Lage Diezebrug.
- een duurzaam ontwerp en efficiëntie van materiaalgebruik; Het ontwerp kan circulair, modulair en demontabel opgebouwd worden. In de verdere uitwerking van het ontwerp van de nieuwe Diezebrug wordt dit nader beschouwd.

Participatie en communicatie

Participatie Gebiedsontwikkeling Bossche Stadsdelta

De keuze om de bestaande Hoge Diezebrug te vervangen door een lage brug en te verplaatsen naar een locatie circa 50 meter ten westen is al gemaakt bij de vaststelling van het Gebiedsperspectief Bossche Stadsdelta. Voor dit Gebiedsperspectief Bossche Stadsdelta is in 2019 een uitgebreid en innovatief participatietraject doorlopen. Ook is een inspraakprocedure gevoerd voor de vaststelling van het Gebiedsperspectief.

Ontwerpbestemmingsplan

Het ontwerpbestemmingsplan heeft ter inzage gelegen van 10 oktober 2022 tot en met 21 november 2022. Iedereen kon schriftelijk of mondeling een zienswijze indienen. Er zijn 106 zienswijzen ingediend. De behandeling van de zienswijzen leest uw raad in de Nota zienswijzen bestemmingsplan Lage Diezebrug bij dit raadsvoorstel (bijlage 1). De zienswijzen hebben geleid tot wijziging van het (ontwerp)bestemmingsplan, zoals is beschreven bij Argument 1 in dit raadsvoorstel.

Vervolgprocedure

Nadat uw raad het bestemmingsplan heeft vastgesteld, leggen wij het plan gedurende zes weken ter inzage. Tijdens deze termijn is beroep mogelijk bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van 's-Hertogenbosch,

De gemeentesecretaris,

drs. B. van der Ploeg

De burgemeester,

drs. J.M.L.N. Mikkers

Bijlagen

1. Nota zienswijzen bestemmingsplan Lage Diezebrug
2. Lijst van wijzigingen bestemmingsplan Lage Diezebrug
3. Bestemmingsplan Lage Diezebrug (toelichting en regels)
4. Bestemmingsplan Lage Diezebrug (verbeelding)
5. Bestemmingsplan Lage Diezebrug (bijlagen bij de toelichting)
6. Zienswijzen compleet (geanonimiseerd)

Registratienummer
Bevoegdheid raad
Portefeuillehouder
Commissie
Sector/Afdeling
Inlichtingen

14437601
kaderstellend
M.J.J. van der Geld
Omgeving: 28 november 2023
SO/ROS
H.V. Dijkman
h.dijkman@s-hertogenbosch.nl
073-6159822

Besluit van de raad

Registratienummer 14437601

Raadsvergadering 12 december 2023

Onderwerp Bestemmingsplan Lage Diezebrug

De gemeenteraad van 's-Hertogenbosch,
gezien het voorstel van college van 7 november 2023:

besluit:

1. de zienswijzen van reclamanten niet-ontvankelijk, gegrond dan wel ongegrond te verklaren, zoals beschreven in de Nota zienswijzen bestemmingsplan Lage Diezebrug;
2. het bestemmingsplan Lage Diezebrug met IMRO-code NL.IMRO.0796.0002505-1401, met inachtneming van de wijzigingen zoals opgenomen in de Lijst van wijzigingen bestemmingsplan Lage Diezebrug, vast te stellen. Bij dit bestemmingsplan is gebruik gemaakt van de ondergrond, zoals die is vastgelegd in het bestand o_NL.IMRO.0796.0002505-1401.dgn;
3. geen grondexploitatieplan vast te stellen (als bedoeld in artikel 6.12 van de Wet ruimtelijke ordening).

Aldus besloten in de openbare vergadering van de gemeenteraad van 's-Hertogenbosch van 12 december 2023

De gemeenteraad van 's-Hertogenbosch,

De Griffier,

drs. W.G. Amesz

De voorzitter,

drs. J.M.L.N. Mikkels

VERGADERING
GEMEENTERAAD
d.d. 12 december 2023
CONFORM BESLOTEN

Lijst van wijzigingen bestemmingsplan Lage Diezebrug

Bijlage bij Raadsvoorstel/ -besluit met reg.nr. 14437601 van de gemeente 's-Hertogenbosch tot vaststelling van het bestemmingsplan 'Lage Diezebrug'.

In het bestemmingsplan 'Lage Diezebrug' zijn de volgende wijzigingen op de verbeelding, in de regels en in de toelichting aangebracht:

Verbeelding

- De plangrens van de verbeelding is aangepast. De ligging van het Ravelijn is ingemeten, waardoor de ligging van de aanlanding van de brug op de zuidoever van de Dieze specifiek is vastgelegd.

Regels

- Bij artikel 3.1 onder g is de volgende zinssnede geschrapt: 'met dien verstande dat de breedte van de brug maximaal 19 meter bedraagt'
- Aan artikel 3.2.3 is een nieuw onderdeel onder a toegevoegd, dat luidt:
 - a. de maximale bouwhoogte van bruggen is, gerekend vanaf een peil van 0 meter + N.A.P., 8,5 meter tot aan het hoogste punt van het brug-/wegdek en 9,75 meter tot aan het hoogste punt van relingen op de brug, met dien verstande dat de bouwhoogte voor andere bouwwerken zoals bedoeld in 3.2.2 onder b en onder 3.2.3 onder b en c op de brug wordt gemeten vanaf het brug-/wegdek;
- Naar aanleiding van het toevoegen van een nieuw onderdeel onder a aan 3.2.3 zijn onderdeel a respectievelijk onderdeel b vernummerd tot onderdeel b respectievelijk onderdeel c

Toelichting

- Aanpassingen naar aanleiding van laatste stand van zaken ontwerpuitgangspunten brug: verplaatsen van tekst van paragraaf 3.1 (nieuwe titel: Belang Lage Diezebrug) naar 3.2 en aanpassingen in paragraaf 3.2 (nieuwe titel: Uitgangspunten en ontwerp inrichting Lage Diezebrug) en paragraaf 3.4 (Beeldkwaliteit Lage Diezebrug)
- Structurele aanpassingen en aanvullingen van paragraaf 3.6 (Dieze en ecologie) en paragraaf 5.8 (Water)
- Verwerking van onderzoeken, waaronder "Nee, tenzij-toets"/toetsing NNB en aanvullend onderzoek ecologie in paragraaf 5.11 (Ecologie) en stikstofonderzoek in nieuwe paragraaf 5.12 (Stikstof) alsmede opnemen van deze onderzoeken als bijlagen
- Enkele redactionele aanpassingen

Nota zienswijzen bestemmingsplan Lage Diezebrug

**(Bijlage bij Raadsvoorstel/-besluit met reg.nr. 14437601 van de gemeente
's-Hertogenbosch tot vaststelling van het bestemmingsplan Lage Diezebrug)**

Nota zienswijzen bestemmingsplan Lage Diezebrug

I. De procedure

Het ontwerpbestemmingsplan 'Lage Diezebrug' heeft met ingang van 10 oktober 2022 gedurende zes weken ter inzage gelegen op het Stads kantoor van de gemeente 's-Hertogenbosch. Tijdens deze termijn heeft ingevolge artikel 3.8 van de Wet ruimtelijke ordening eenieder schriftelijk of mondeling zijn zienswijze omtrent het ontwerp kenbaar kunnen maken bij de gemeenteraad van 's-Hertogenbosch. De terinzagelegging is bekendgemaakt in het Gemeenteblad van 7 oktober 2022.

II. De ingediende zienswijzen/ontvankelijkheid

Er zijn 106 zienswijzen, waarvan 105 schriftelijke zienswijzen en een mondelinge zienswijze, ingediend.

De termijn van terinzagelegging eindigt op zondag 20 november 2022. Op grond van de Algemene termijnenwet wordt een in de wet gestelde termijn die op een zondag of algemeen erkende feestdag eindigt, verlengd tot en met de eerstvolgende dag die niet een zaterdag, zondag of algemeen erkende feestdag is. Dit betekent in dit geval dat de termijn wordt verlengd tot en met maandag 21 november 2022.

De zienswijzen zijn, op één uitzondering na, binnen de termijn ontvangen c.q. verzonden dan wel zijn na een verzoek om uitstel binnen een gestelde termijn ontvangen. De zienswijzen zijn op één uitzondering na daarom ontvankelijk en in behandeling genomen. De zienswijze die (veel) te laat is verstuurd, is niet-ontvankelijk, maar komt inhoudelijk wel aan bod aangezien de inhoud aansluit op andere zienswijzen.

III. Lijst van reclamanten niet openbaar

De namen en adressen van insprekers zijn opgenomen in een bij deze Nota zienswijzen behorende Lijst van reclamanten die niet openbaar wordt gemaakt in verband met de bescherming van persoonsgegevens. In deze Nota zienswijzen wordt daarom gesproken van zienswijzen 1 t/m 106. De nummers verwijzen naar de namen en adressen van reclamanten, zoals opgenomen in de niet-openbare bijlage Lijst van reclamanten.

IV. Samenvatting ingekomen zienswijzen en beoordeling zienswijzen

Hieronder is een algemeen commentaar opgenomen voor de onderwerpen die in meerdere zienswijzen voorkomen. Daarna is een samenvatting van de schriftelijke zienswijzen opgenomen. Dit betekent niet dat die onderdelen van de zienswijzen die niet expliciet worden genoemd, niet bij de beoordeling zijn betrokken. De zienswijzen zijn in hun geheel beoordeeld. De zienswijzen zijn daarbij van commentaar voorzien, waarbij veelvuldig wordt terugverwezen naar het algemeen commentaar gemeente.

Voor de volledigheid wordt hierbij vermeld, dat de volledige schriftelijke zienswijzen, zoals deze zijn ingediend, zijn betrokken bij de opstelling van het commentaar en de betreffende zienswijzen, zoals deze zijn ingediend, volledig (niet actief openbaar) ter inzage liggen in het kader van de (verdere) besluitvorming.

Algemeen commentaar gemeente

Samenhang Lage Diezebrug met Bossche Stadsdelta

Er is een ruimtelijke samenhang tussen de realisatie van de Lage Diezebrug en de gebiedsontwikkeling Bossche Stadsdelta. We willen met de Bossche Stadsdelta een nieuw dynamisch stedelijk gebied in de Brede binnenstad creëren met ruimte voor ontmoeting, cultuur, religie, sport, werk en duurzame innovatie, met een gevarieerd woningaanbod dat daarbij past. Hiertoe is door de gemeenteraad besloten en is het Gebiedsperspectief Bossche Stadsdelta voor deze gebiedsontwikkeling op 8 december 2020 vastgesteld. Hierin is de ontwikkelingsrichting voor de verdere planuitwerking voor de integrale gebiedsontwikkeling weergegeven. In het Gebiedsperspectief is gekozen voor het realiseren van een nieuwe verlaagde brug tussen noord- en zuidoever van de Dieze. De Lage Diezebrug is dus niet in strijd met de gebiedsontwikkeling van de Bossche Stadsdelta, maar is hier onderdeel van. De situering en het verlagen van de nieuwe brug over de Dieze als rode loper tussen noord- en zuidoever ondersteunt een van de hoofduitgangspunten van de ruimtelijke structuur van de gebiedsontwikkeling Bossche Stadsdelta: het creëren van een waterplein als het hart van de Bossche Stadsdelta. De Lage Diezebrug wordt daarmee beschouwd als een aanjager voor de verdere gebiedsontwikkeling Bossche Stadsdelta. De realisatie van de brug loopt voorop in de gehele ontwikkeling van de gehele Bossche Stadsdelta, waarmee wij ook voortvarend aan de slag zijn. De gemeenteraad heeft op 9 mei 2023 besloten tot het afronden haalbaarheidsfase Bossche Stadsdelta. Op basis van de bevindingen uit de haalbaarheidsfase en de hieruit voortvloeiende verfijningen van het Gebiedsperspectief in de Rapportage Haalbaarheidsfase Bossche Stadsdelta ligt er voldoende onderbouwing om de plannen in samenwerking met stakeholders en belanghebbenden uit te werken.

Huidige Hoge Diezebrug

De verschijningsvorm van de huidige Hoge Diezebrug is bepaald door twee gegevens. Sinds de aanleg van de Drakentunnel in 1959 maakt de brug onderdeel uit van de Rijksweg Utrecht-Eindhoven. Samen met de tunnel vormt zij de 'Traverse door 't Zand'. Op de brug is vooral ruimte voor autoverkeer. Fietzers en voetgangers komen er bekaaid af. Het tweede gegeven is dat de brug hoog is, vanwege de doorvaart voor de beroepsvaart over de Zuid-Willemsvaart. Dit levert een redelijk steile helling op en lange toeritten naar de brug over grondlichamen. Pas op het Brugplein en bij de kruising Vogelstraat sluit de weg weer aan op maaiveld. Daardoor vormt de weg een fysieke en stedenbouwkundige barrière tussen oost en west. Tussen Brugplein en Vogelstraat is er slechts één dwarsverbinding: een voetgangerstunneltje in de Vaaltweg. Langs beide Diezeoevers is er geen dwarsverbinding mogelijk onder de brug door. In het oorspronkelijk plan voor 't Zand was de Diezebrug niet voorzien. Er was dan ook te weinig ruimte voor de toeritten en grondlichamen, waardoor forse keermuren zijn gebouwd. Deze versterken nog eens de scheidende werking van de Diezebrug. We hebben geconcludeerd dat de huidige Hoge Diezebrug door zijn schaal niet past bij de kwaliteit van de binnenstad. Door de hoogte en de grondlichamen/keermuren vormt de weg een fysieke en stedenbouwkundige barrière tussen de delen van de binnenstad ten oosten en westen van de brug. Tevens ontstaan daardoor aan weerszijden veel restruimtes.

De bouwtechnische staat van de Hoge Diezebrug is in 2019 onderzocht door adviesbureau Nebest. Voor een instandhoudingstermijn van 20 jaar van de Hoge Diezebrug wordt groot onderhoud in 2024 geadviseerd. De begroting van het groot onderhoud betreft omvangrijke uitgaven. De gemeente wil

deze kosten voor groot onderhoud voorkómen door een nieuwe brug met een levensduur van circa 100 jaren aan te leggen. Dit betekent dat de Hoge Diezebrug voordien aan het verkeerskundige gebruik dient te worden onttrokken. De gemeenteraad heeft op 1 februari 2022 besloten de (voorbereiding van de) realisatie van de nieuwe brug te starten. De monitoring van de staat van onderhoud geschiedt sinds het onderzoek iedere twee jaar. Naar aanleiding van de monitoring in 2022 wordt geadviseerd het groot onderhoud niet uit te stellen.

Doelstelling Lage Diezebrug

De Lage Diezebrug is een belangrijk verbindend element in de Brede Binnenstad. Een verbinding over de Dieze is en blijft noodzakelijk voor alle verkeersdeelnemers. Wij vinden namelijk dat de binnenstad bereikbaar moet zijn voor bestemmingsverkeer, met elke vorm van vervoer. De verbinding vormt voor fietsers een belangrijke noord-zuidverbinding en maakt onderdeel uit van de snelfietsroute naar het NS-station (zie onderdeel Verkeer en bereikbaarheid).

Het verleggen en verlagen van de brug over de Dieze als rode loper tussen noord- en zuidoever is een belangrijk onderdeel en tevens de aanjager van de gebiedsontwikkeling Bossche Stadsdelta (zie onderdeel Samenhang met Bossche Stadsdelta). De vervanging van de bestaande Hoge Diezebrug biedt kansen om de barrièrewerking van de bestaande hoge brug en aanbruggen weg te nemen en de ruimtelijke kwaliteit van het gebied te verbeteren.

De brug hoeft niet meer zo hoog te zijn sinds de beroepsvaart gebruik maakt van het tracé van het Maximakanaal. De bestaande brug vormt door zijn hoogte en de steile aanlandingen een flinke horde voor voetgangers en fietsers die van het station naar Orthenpoort en De Muntel en vice versa willen gaan. De Lage Diezebrug bedient weliswaar alle verkeersstromen maar wordt in aansluiting op de inrichting van de Binnenstadsring gedimensioneerd als 30 km-weg met meer ruimte voor voetgangers en fietsers en is voor iedereen beter toegankelijk doordat deze minder hoog is. Door het verlagen van de brug wordt de verbinding tussen het noorden en het zuiden van de Bossche Stadsdelta voor fietsers en voetgangers comfortabeler en aantrekkelijker. Niet alleen verbindt de brug beide zijden van de Bossche Stadsdelta, maar ook is het straks een route van het station naar de nieuwe locatie van het Design Museum en van de nieuwe parkeergarage (centrumgarage) in het deelgebied Citadelpoort richting het cultuurplein/tuin. Een van de ontwerpuitgangspunten voor de nieuwe Lage Diezebrug is dan ook dat de voetganger en de fietser centraal staan en meer ruimte krijgen. Een groot contrast met de huidige Hoge Diezebrug waar alles op de auto gericht is. Ook de barrièrewerking in oost-westverbinding zal door de dimensionering van de Binnenstadsring als 30 km/u zone flink minder worden, omdat er geen ruimte meer nodig is voor aanlandingen. Zo kan de brug veel beter in het stedelijk weefsel ingepast worden. Op deze wijze kan aan beiden oevers van de Dieze een levendig stedelijk gebied ontwikkeld worden waarbij de beide gebieden onderling goed verbonden zijn.

Door een lagere brug ontstaan er meer zichtlijnen tussen de historische binnenstad en het gebied van de Bossche Stadsdelta. Ook het zicht op de Citadel wordt vergroot. Met deze zichtlijnen en door de vorm(geving) van de nieuwe Lage Diezebrug als rode loper worden stadsdelen onderling meer met elkaar verbonden en kan synergie tussen de Bossche Stadsdelta en de omliggende gebieden ontstaan. Ook ontstaat er door de nieuwe brug ruimte voor een doorlopende openbare wandel- en fietsroute langs de Dieze in het Zuid-Willemspark dat de binnenstad met de Bossche Stadsdelta, EKP-terrein Noord en Brabanthallen verbindt.

Door het verschuiven van de brug naar het westen kan er bovendien meer ruimte rondom de Citadel worden gecreëerd en ontstaat er ruimte om het ravelijn vrij te maken en te herstellen.

Situering Lage Diezebrug

In het Gebiedsperspectief Bossche Stadsdelta is de nieuwe brug ten westen van de bestaande brug geplaatst. Bij het besluit van de gemeenteraad van 1 februari 2022 om de (voorbereiding van de) realisatie van de Lage Diezebrug te starten is nogmaals de ligging van de brug onderdeel geweest van de afweging. Een brief van het college met een Nadere uiteenzetting afweging alternatieven situering Lage Diezebrug d.d. 21 december 2021 maakt onderdeel uit van de stukken van de besluitvorming. Door het bouwen van een nieuwe brug blijft de aansluiting op de bestaande verkeersstructuur gehandhaafd en kan de nieuwe brug al gebouwd worden voordat de bestaande brug gesloopt wordt. De Lage Diezebrug is zo gepositioneerd, dat het aansluitende wegtracé aan de noordzijde over het huidige Werfpad loopt. Bebouwing aan het Werfpad, waarvan het bij de gebiedsontwikkeling Bossche Stadsdelta de intentie is deze te slopen ten faveure van een oeverpark (raadsbesluit Afronden haalbaarheidsfase Bossche Stadsdelta d.d. 9 mei 2023), komt zo aan de Binnenstadsring te liggen. Door de nieuwe ligging van de brug ontstaat aan de oostzijde meer ruimte rondom de Citadel en het ravelijn, dat nu half verborgen gaat onder de taluds van de aanlandingen van de Orthenseweg. Tegelijkertijd ontstaat door de verplaatsing in westelijke richting extra ruimte om samen met BrabantWonen het deelgebied Citadelpoort te (her)ontwikkelen. Hier kan een belangrijk deel van de sociale huurwoningen in de Bossche Stadsdelta gerealiseerd worden. Aan de zuidzijde is de aanlanding van de brug op de Diezeoever nabij de IJzergieterij gedacht (verplaatsing van circa 50 meter ten opzichte van huidige brug). Komend vanuit het noorden komt de Binnenstadsring (de Lage Diezebrug) uit op het bouwblok rondom de IJzergieterij. Het industrieel erfgoed wordt hiermee in de beleving een trekker van het zuidelijke deel van de Bossche Stadsdelta. In de aansluiting op de Brugstraat komt er een 'slinger' in het nieuwe tracé. Dit doorbreekt de rechtstand van de weg en past bij de ambitie van de Binnenstadsring om doorgaand verkeer te weren door middel van een maximale snelheid van 30 km/u en bijbehorende weginrichting.

De keuze voor en situering van de Lage Diezebrug is mede ingegeven doordat de verbinding onderdeel uitmaakt van de Binnenstadsring. Een route en inpassing in de bestaande stad is dan de meest logische keuze zonder te veel inbreuk te doen op het aansluitende netwerk. Door de nieuwe brug op deze locatie te leggen blijft het aansluitende wegennetwerk (Brugstraat, Orthenseweg) op een logische manier aansluiten. Belangrijk daarbij is dat de langzaam verkeerroutes en de route voor het openbaar vervoer van het noorden naar het NS-station zo intact blijven. De brug op dezelfde locatie als de huidige levert vooral een faseringsprobleem op: de brug moet dan eerst gesloopt worden, voordat de nieuwe gebouwd kan worden. Dit betekent dat deze belangrijke noord-zuidverbinding (richting station) voor een zeer lange periode niet bruikbaar zou zijn. De nieuwe brug ernaast leggen is dan een beter alternatief. De nieuwe brug kan eerst gebouwd worden, de bestaande brug wordt dan na oplevering van de nieuwe brug afgebroken. Met de bouw van de nieuwe brug op een andere plek blijft aantakking op het aansluitende netwerk mogelijk en wordt de verkeershinder als gevolg van deze ingreep tot een minimum beperkt. Tijdens de bouw van de Lage Diezebrug kan nog gebruik worden gemaakt van de huidige brug, zodat de verkeersdoorstroming geborgd blijft voor het lokale, regionale en bovenregionale verkeer vanuit het noorden de binnenstad in en naar het noorden de binnenstad uit.

Verkeer en bereikbaarheid

Bereikbaarheidsstrategie

Voor verkeer en bereikbaarheid in 's-Hertogenbosch is de afgelopen jaren beleid vastgesteld en onderzoek gedaan. In 2019 is de Actualisatie Stedelijke Bereikbaarheidsstrategie en -agenda vastgesteld. Vervolgens is aan de hand van de nieuwe ruimtelijke plannen in de Spoorzone een studie naar de bereikbaarheid van de Spoorzone gedaan. De voornaamste conclusie is dat door de ruimtelijke en infrastructurele plannen er geen bereikbaarheidsprobleem ontstaat in de Spoorzone. Alleen de kruispunten Randweg/Vlijmenseweg en Randweg/Magistratenlaan zijn locaties waar de verkeersafwikkeling tijdens de spitsen tegen de grenzen van de capaciteit aanzit. Dat kan effect hebben op de aanliggende wegvakken, zoals de Magistratenlaan (terugslageffect). De kruispunten en aanliggende wegvakken vormen daarmee een aandachtspunt en verkeerskundige opgave. De aanbeveling is om een vervolgonderzoek te doen naar mogelijke structuurmaatregelen in en om de Spoorzone ter versterking van de gestelde ontwikkelrichtingen in de Spoorzone. Voor dit gebied is vooral de volgende strategie relevant: Verken parallel aan de ruimtelijke (her)ontwikkelingen van de Bossche Stadsdelta en de Stationsontwikkeling verdere verluwings- en herinrichtingskansen op en nabij de Binnenstadsring als volgende stap na de huidige plannen, om doorgaand verkeer te ontmoedigen en deze via de aangewezen doorstroommassen te laten rijden. In aanvulling hierop is door de gemeenteraad een motie aangenomen om onderzoek te doen naar het tegengaan van doorgaand verkeer over de Binnenstadsring. Vanuit het noorden blijft het mogelijk om het 't Zand-noord en station te bereiken, echter niet door te rijden richting de zuidkant van de stad. Dit geldt ook vice versa. Hierbij worden ook de andere Binnenstadsboulevards betrokken. Dit onderzoek wordt in de 2e helft van 2023 uitgevoerd en in de loop 2024 gerapporteerd. De tweede fase van het onderzoek richt zich meer op het gebied van de Spoorzone waar we ook de doorgaande verkeersstromen willen beperken, dan wel sturen via de doorstroommassen.

Bijdrage Lage Diezebrug aan Bereikbaarheidsstrategie

We willen een schone en groene binnenstad die aantrekkelijk is voor bewoners en bezoekers. De binnenstad moet bereikbaar zijn voor bestemmingsverkeer, maar doorgaand verkeer geleiden we om de Brede Binnenstad heen via de doorstroommassen. Met de herinrichting van de Binnenstadsring werken we aan een schone, veilige en leefbare binnenstad, die voor iedereen bereikbaar is. We gaan van een verkeersgebied naar een gebied met meer verblijfskwaliteit. Dit doen we door verlaging van de maximale snelheid naar 30 km/u, minder asfalt, meer groen en meer ruimte voor de fietser en voetganger.

De Lage Diezebrug past met de gekozen inrichting nadrukkelijk binnen de uitgangspunten van een autoluwere binnenstad, de Binnenstadsring en de Bereikbaarheidsstrategie. De dimensionering van de nieuwe brug sluit aan op de Binnenstadsring (30 km/u-weg) met meer ruimte voor voetgangers en fietsers, waardoor het als een rode loper meer toegankelijk is voor voetgangers en fietsers om de oversteek te maken. Dit sluit aan op de Actualisatie Stedelijke Bereikbaarheidsstrategie en -agenda waarin het accent binnen de centrumzone van 2,5 km onder meer is gelegd op lopen en fietsen. De brug vormt voor fietsers een belangrijke noord-zuidverbinding en maakt onderdeel uit van de snelfietsroute naar het NS-station. De Lage Diezebrug krijgt een rijbaan (tweerichtingsverkeer) met fietspaden en voetgangerspaden aan beide zijden van de rijbaan.

We beseffen dat alleen het realiseren van een nieuwe brug niet direct zorgt voor een verandering van de verkeersstromen. Zoals in het Bestuursakkoord 2022-2026 gemeld, wordt er op weg naar het autoluwere maken van de binnenstad per gebied aan passende maatregelen gewerkt. Het is voor een

goed functionerende 30 km/u zone dan ook nodig om de komende jaren in de ruimere omgeving maatregelen te nemen om de verkeersstroom te laten afnemen en/of omleiden naar de doorstroomas (Nelson Mandelalaan en Magistratenlaan). Om het extra verkeer van de Zandzuigerstraat richting de Nelson Mandelalaan goed af te kunnen wikkelen, investeren we in een optimale opwaardering van de Magistratenlaan. Ook gaan we met de verdere vormgeving van de Binnenstadsring (Oranjoboulevard) en de ontwikkelingen rondom het station 's-Hertogenbosch zorgen voor het minder aantrekkelijk maken van de Diezebrug als doorgaande route. Aangezien de nieuwe brug op zichzelf niet meteen leidt tot minder verkeer, zijn we in de onderzoeken voor de brug uitgegaan van de prognoses van verkeer op basis van de huidige verkeersgegevens inclusief de verwachte groei van verkeer op basis van de huidige verkeersverdeling van de wegen. Dit is een “worstcasescenario” waarbij nog niet rekening is gehouden met de gevolgen van de te nemen aanvullende maatregelen (bijvoorbeeld het onmogelijk maken van doorgaand verkeer). Wij verwachten dat door het nemen van de betreffende maatregelen de verkeersstromen op deze route op termijn afnemen. Dit zal dan ook het uitgangspunt zijn bij de verdere ontwikkeling van de Bossche Stadsdelta.

Doortrekken Vogelstraat met mogelijke knip Diezebrug

De mogelijke maatregelen om de Vogelstraat door te trekken al dan niet met het doorvoeren van een knip door de Diezebrug af te sluiten voor (gemotoriseerd) verkeer zijn onderzocht. De conclusie van deze studie is dat de doortrekking van de Vogelstraat ongewenste effecten heeft voor de ambities en ontwikkelrichtingen van de Spoorzone en de vastgestelde keuzes uit de Bereikbaarheidsstrategie. De doortrekking zorgt voor een toename van oost-westverkeer door de stad, omslag van verkeer van doorstroommassen naar onderliggende wegen en voor een barrière aan de noordkant van de Bossche Stadsdelta en de wijk 't Zand-noord. Het effect op reistijd voor hulpdiensten is beperkt maar is wel nadelig doordat een grote hoeveelheid extra verkeer voorlangs het uitrukpunt van de hulpdiensten gaat rijden. Ook is doortrekking van de Vogelstraat in combinatie met afsluiting Diezebrug voor autoverkeer onderzocht. De ongewenste effecten gelden ook voor deze variant. Wel wordt conform het Bestuursakkoord de calamiteitenontsluiting van de hulpdiensten naar de Nelson Mandelalaan onderzocht, waardoor de hulpdiensten naar het westen een extra uitrukmogelijkheid krijgen.

Ontwerp en beeldkwaliteit brug

Functie brug

Het is niet de bedoeling om een hoogintensieve verkeersader door het gebied te laten lopen. We willen de doorstroming van gemotoriseerd verkeer hier niet langer prioriteit geven. Doorgaand autoverkeer wordt eerder richting Nelson Mandelalaan-Magistratenlaan afgebogen. Bestemmingsverkeer naar de binnenstad blijft gebruikmaken van de Citadellaan en de Orthenbrug. Het overige bestemmingsverkeer, ook de bussen naar het station, rijdt over de Lage Diezebrug die onderdeel van de Binnenstadsring wordt. We kiezen uitdrukkelijk voor een verbinding die een rode loper vormt voor met name het langzaam verkeer. Dit komt tot uitdrukking in de inrichting van het ontwerp. Om deze rode lopersfunctie in de praktijk te bewerkstelligen, dienen en zullen dan ook aanvullende maatregelen worden genomen (zie onderdeel Verkeer en bereikbaarheid).

Verkeerskundig ontwerp

Het ontwerp van de Lage Diezebrug wordt momenteel nader uitgewerkt. De verkeerskundige uitgangspunten voor de brug zijn: een rijbaan (tweerichtingsverkeer) met een breedte van circa 6

meter; fietspaden en voetgangerspaden aan beide zijden van de rijbaan; de breedte van de fietspaden is circa 3 meter, de breedte van de voetgangerspaden is circa 2,5 meter. In totaal heeft het voorlopig ontwerp van het brug-/wegdek een brutobreedte van iets minder dan 19 meter. Dit komt ongeveer overeen met de breedte van de huidige brug. Dit betekent echter niet dat de nieuwe brug die ruimte nodig heeft voor rijstroken voor gemotoriseerd verkeer. Het ontwerp van de brug biedt juist meer ruimte voor langzaam verkeer met brede fietspaden en voetgangerspaden aan beide zijden van de rijbaan.

Ten tijde van het opstellen van het ontwerpbestemmingsplan was de aanlanding aan de zuidzijde nog niet aan te geven, omdat de precieze ligging van het ravelijn aan de noordzijde van de Dieze nog onderzocht werd. Daarom is gekozen voor een groter plangebied voor de flexibiliteit voor de aanlanding van de brug waarbij een maximale breedte voor de brug is geregeld. De ligging van het ravelijn is inmiddels onderzocht en bekend. De Lage Diezebrug sluit daar aan de noordzijde parallel op aan en gaat dan in een rechte lijn door over het water richting het zuiden. De ligging van het ravelijn bepaalt daarmee nu de plek van de aanlanding op de zuidelijke Diezeoever. De aanlanding aan de zuidzijde is daarmee ook bekend en daardoor kan het plangebied ter plekke bij de vaststelling van het bestemmingsplan hierop worden aangepast. De planregel voor de maximale breedte kan daarmee worden geschrapt bij de vaststelling van het plan.

De uitgangspunten voor de profielen van vrije ruimte onder de Lage Diezebrug zijn voor vaarverkeer: 1 keer 4,5 meter hoogte x 12,5 meter breedte of 2 keer 4,5 meter hoogte x 6,7 meter breedte en voor voetgangers: hoogte 2,5 meter.

Ten slotte zijn er uitgangspunten voor de Lage Diezebrug in samenwerking met het waterschap geformuleerd. Met het ontwerpen van de pijlers t.a.v. het waterbelang, berging en afvoer is het advies zo minimaal mogelijk aantal en omvang. Het aantal is daarin bepalend: liever twee of drie grote pijlers dan meerdere kleine pijlers. Daarbij de voorkeur voor een massieve pijler boven een pijler met openingen. Uitgangspunt is dat geen verslechtering van de waterhuishoudkundige situatie optreedt.

De ontwerpuitgangspunten voor de uitwerking van de brug zijn:

- De Lage Diezebrug moet een slank en open karakter krijgen zodat de ruimte en het zicht zo min mogelijk worden beperkt door de brug.
- De Lage Diezebrug dient het formaat en de kwaliteit van een stadsbrug te krijgen.
- De Lage Diezebrug dient ambitie uit te stralen en te passen in het nieuwe ontwikkelingsgebied de Bossche Stadsdelta; creatief, verbindend tussen oud en nieuw.
- Vanaf het brugdek dient het uitzicht vrij te zijn, vrij zicht op de binnenstad, Citadel en de Tramkade. Dit betekent dat de dragende constructie niet boven het dek uit komt en het zicht belemmert.
- Op het brugdek is een stedelijke uitstraling wenselijk. De materialisatie moet aansluiten bij het Handboek Binnenstadsring. We denken hierbij aan de rijbaan en de voetgangerspaden uit te voeren met gebakken klinkers begrensd door donkergrijze banden. De fietspaden dienen uitgevoerd te worden in rood asfalt, omdat het een snelfietsroute betreft. Verblijfsruimten op de brug zijn niet wenselijk. De omgeving aansluitend op de brug biedt voldoende mogelijkheden voor mooie verblijfsruimten.
- Het tempo van de voetganger staat centraal. Ontmoetingsplekken, pauzeplekken, stilstaan en kijken. De auto is ondergeschikt.
- Landhoofd zuidwestzijde zo ver mogelijk op de kade/het aansluitende maaiveld.

- Landhoofd zuidwestzijde zo hoog mogelijk plaatsen voor het doorstroomprofiel.
- Ruimte om wandelpaden onder de brug mogelijk te maken.
- Het talud aan de zuidwestzijde ter plaatse van het landhoofd parallel aan de noordoost kade (en hiermee de steunpunten) uitvoeren.
- De brug dient zo lang als mogelijk recht te zijn, vanaf de noordoostzijde. De bocht aan de zuidwestzijde dient zo klein mogelijk te zijn. De bochtstraal wordt bepaald door het verkeerskundig ontwerp (twee bussen dienen elkaar in de S-bocht te kunnen passeren).
- Onder de aanlanding van de brug op het landhoofd noordoostzijde dient een onderdoorgang mogelijk te zijn voor ecologische verbinding. Uitgangspunt is een onderdoorgang met een breedte van 10 meter. Om de bruglengte te beperken kan het landhoofd meer naar de waterkant worden verplaatst.

Beeldkwaliteit brug

Het waterplein wordt het hart van de Bossche Stadsdelta. Het waterplein is de betoverende plek waar de Dommel, Aa, Binnendieze en Zuid-Willemsvaart samenvloeien in de Dieze. Hier worden het oudste én het nieuwste samen gevierd. De Citadel komt weer vrij in het water te liggen, het bijbehorende ravelijn kan worden hersteld. De zuidoever langs de IJzergieterij ('Dommelbocht') krijgt een groene inrichting. De noordoever verandert in een oeverpark met natuurontwikkeling en recreatie waar het voor Bosschenaren en hun gasten goed toeven is.

De nieuwe Lage Diezebrug scheert over het waterplein en verbindt de noordoever met de zuidoever. De brug zal een belangrijke rol spelen in de verbinding van beide zijden die in de toekomst even stedelijk en levendig zullen zijn. Het icoon aan de Dieze is wat ons betreft het gebied van de Bossche Stadsdelta zelf met het water en oeverpark, het aanwezige historisch erfgoed en de nieuwe ontwikkelingen zoals het Design Museum dat in belangrijke mate de uitstraling van het waterfront bepaalt. Wij vinden het niet gepast om hiermee te concurreren en vinden het dan ook belangrijk de nieuwe brug naast laag ook bescheiden te houden. Er is daarbij vooral gekeken naar voorbeelden van een gemetselde boogbrug of basculebrug, zoals er nog meer van in de stad voorkomen.

Het uiteindelijke plan voor de brug wordt getoetst aan redelijke eisen van welstand. In dat kader wordt het plan aan de Monumenten- en Welstandscommissie voorgelegd. De Monumenten- en Welstandscommissie toetst aan het welstandsbeleid zoals opgenomen in de Welstandsnota.

Kunst en cultuur in de Bossche Stadsdelta

De Lage Diezebrug ondersteunt de gebiedsontwikkeling Bossche Stadsdelta en daarmee de kunst en cultuur binnen het gebied. Wij merken op dat het verplaatsen van de Diezebrug op zichzelf geen wezenlijke veranderingen meebrengt voor de aanwezige voorzieningen en initiatieven op de Tramkade of de omgeving daarvan. Ook hoeven er geen gebouwen te worden gesloopt voor de ontwikkeling van de Lage Diezebrug. Het terrein en de bestaande gebouwen op het voormalige terrein van De Heus zijn op dit moment tijdelijk - voor een periode van 10 jaar - in gebruik gegeven 'aan de stad' als een culturele en creatieve hotspot. Deze periode duurt tot 31 augustus 2025. Met de gebiedsontwikkeling Bossche Stadsdelta wordt een dynamisch stedelijk gebied gemaakt, waarin straks juist (meer) ruimte wordt geboden voor ontmoeting en cultuur aan de noord- en zuidzijde van de Dieze (zie het onderdeel Samenhang Lage Diezebrug met Bossche Stadsdelta). Een goede voetgangers- en langzaamverkeersverbinding tussen beide oevers is daarbij van vitaal belang.

Het Gebiedsperspectief Bossche Stadsdelta benoemt het gevaar dat herontwikkeling in de praktijk al snel leidt tot het verdwijnen van vrijplaatsen. Dat willen we niet, want juist die trekken het jonge talent aan die de positie van 's-Hertogenbosch als Datastad van Nederland en Cultuurstad van het Zuiden versterken. De Bossche Stadsdelta vormt straks het rauwe randje waar ook initiatieven op het kruisvlak van ontmoeting, cultuur, sport, werk en duurzame innovatie gedijen. Dergelijke projecten, experimenten en events concentreren zich nu nog in het zuidelijk deel van het gebied Bossche Stadsdelta en dan vooral in en rond Willem Twee, Verkadefabriek en Tramkade. We willen van de Bossche Stadsdelta als geheel een gebied maken waar vernieuwers uit de hele wereld durven te dromen over de wereld van morgen. Een plek waar iedereen zich thuis voelt, de handen uit de mouwen steekt en op een gegeven moment ook weer vertrekt om plaats te maken voor nieuwe energie. Dat vraagt om gebouwen en openbare ruimte die inspelen op voortdurend veranderende wensen en ideeën uit de Bossche samenleving. Dit betekent dus niet zozeer het einde van de bestaande vrijplaatsen in en rondom de Tramkade en de rest van het gebied, maar mogelijk wel het doorontwikkelen en/of herpositioneren ervan binnen de Bossche Stadsdelta. Het aantrekken, uitdagen én laten doorstromen van talent staat voor ons centraal. Initiatiefnemers, private eigenaren en gemeente werken daarom samen aan de doorontwikkeling van inspirerende vrijplaatsen aan beide zijden van de Dieze.

Voor de Bossche Stadsdelta wordt uitgegaan van 45.000 m² bruto vloeroppervlakte (bvo) niet-wonen programma dat over de noord- en zuidoever verdeeld wordt. De helft van dit programma heeft een niet-commercieel karakter. In de omschrijving van de diverse programma's waarmee we het niet-wonen programma in de Rapportage Haalbaarheidsanalyse (behorende bij het raadsbesluit Afronden haalbaarheidsfase Bossche Stadsdelta van 9 mei 2023) nader hebben aangeduid is volop ruimte opgenomen voor verschillende doelgroepen. Het creëren van ruimte voor (jonge) cultuurmakers geeft mede invulling aan de ambitie van culturele aanjaagplek. Met de urban scene zijn we reeds in overleg over de realisatie van een permanente urban locatie. Daarbij is het deelgebied Tramkade de voor de hand liggende locatie. Binnen het Design en Maak programma is ruimte voor diverse doeners en (cultuur)makers.

Voor het verder ontwikkelen en coördineren van het niet-wonen programma in de Bossche Stadsdelta is een externe kwartiermaker aangesteld. De kwartiermaker bewaakt de samenhang van het niet-wonen programma vanuit de ambities en identiteit van het gebied. Daarnaast fungeert de kwartiermaker als eerste aanspreekpunt voor partijen die zich willen vestigen in de Bossche Stadsdelta en werkt hij nauw samen met zowel toekomstige als huidige initiatiefnemers, die al dan niet tijdelijk in het gebied zijn gevestigd, waaronder ook de bestaande kleine initiatieven. Naast het coördineren van uitvragen en selectieprocessen voor initiatieven, ondersteunt de kwartiermaker tevens bij het opstellen van businesscases en bijbehorende financieringsmogelijkheden. Via een of meerdere uitvragen kunnen potentiële initiatiefnemers (al dan niet nu al in het gebied gevestigd) zich melden.

Erfgoed

De voormalige IJzergieterij is beschermd als gemeentelijk monument. Het gebouw heeft hoge monumentale waarden, vanwege zowel de voormalige functie als de bouw- en cultuurhistorische kenmerken. Samen met de overige meer kleinschalige en andere grootschaliger industriële historische bebouwing in het omliggende gebied is het gebouw van belang als cultuurhistorisch object

als onderdeel van 19e eeuwse expansie van de stad, net na het opheffen van de vesting en tijdens de periode van industrialisatie. Het bouwblok waar de IJzergieterij in ligt zal in de toekomst vanuit de gebiedsontwikkeling Bossche Stadsdelta transformeren. Nieuwe toevoegingen zullen de bestaande kwaliteiten uit deze industriële periode respecteren. De nieuwe brug landt aan op de openbare ruimte tussen het bouwblok waar de IJzergieterij in ligt en de zuidelijke Dieze oever die een nieuw groen talud krijgt.

De brug houdt afstand tot de Citadel. Na inmeting van het ravelijn is het tracé van de brug iets verlegd, zodat het ravelijn vrij komt te liggen en binnen de gebiedsontwikkeling Bossche Stadsdelta hersteld kan worden en weer in het zicht komt. De richting van de brug volgt de loop van het ravelijn met bij de aanlandingen een knik die het binnenstedelijke (geen snelweg) karakter van het kunstwerk accentueert. De brug is ongeveer 90 meter lang en krijgt maximaal drie steunpunten, zodat de doorvaart en doorkijk naar de historische binnenstad en de Citadel vrij blijft. De vormgeving is bovendien terughoudend en concurreert niet met het erfgoed in de directe omgeving. Op deze manier is voldoende rekening gehouden met de consequenties van de aanleg van de brug en van de brug zelf voor het monument IJzergieterij en de Citadel en het ravelijn.

Woningbouw Bossche Stadsdelta

In de Bossche Stadsdelta is ruimte voor ontmoeting, cultuur, religie, sport, werk en duurzame innovatie, met een gevarieerd woningaanbod dat daarbij past. Bij het afronden van de haalbaarheidsfase is bepaald dat het gaat om ongeveer 1.600 tot 1.700 woningen in plaats van de 1.300 woningen die oorspronkelijk in het Gebiedsperspectief Bossche Stadsdelta waren voorzien. Het woningaanbod behelst ook een deel sociale woningbouw. In het Gebiedsperspectief Bossche Stadsdelta is uitgegaan van minimaal 25% sociale huur, minimaal 30% middeldure huur/goedkope koop en maximaal 45% vrije sector. Zoals verwoord in het Bestuursakkoord 2022-2026 werken we aan een bruisend stedelijk woonklimaat en levendige dorpen met meer kansen op de woningmarkt voor iedereen. We kiezen ervoor onze sturing te richten op de projecten waarvoor de plannen nog niet definitief zijn, de zogenaamde zachte plancapaciteit, met grofweg realisatie tussen 2026-2030). We leggen hierin een sterker accent op middenhuur en betaalbare koop. Voor deze plannen sturen we op de mix: 30% sociaal, 10% betaalbare koop, 30% middenhuur en 30% dure huur en (middel)dure koop. We gaan daarbij nadrukkelijk gemeentebreed sturen op deze woningbouwmix. Dit betekent dat we niet elk afzonderlijk plan langs deze meetlat leggen, maar we houden focus op waar we gemeentebreed uit willen komen in de periode tot 2030. Zo kunnen we ook maatwerk leveren en de bestaande differentiatie in een wijk meenemen in de planvorming. In het onderzoek naar de haalbaarheid van de ontwikkeling van Bossche Stadsdelta is dan ook nadrukkelijk gekeken naar de mix in het woningbouwprogramma. De uitkomst daarvan is dat we de volgende woningbouwmix hebben vastgelegd voor de Bossche Stadsdelta: minimaal 30% sociale huur, minimaal 40% middenhuur/betaalbare koop en maximaal 30% vrije sector. Hiermee is het aandeel middenhuur en/of betaalbare koop verhoogd ten opzichte van de uitgangspunten van het Gebiedsperspectief. De optelsom van sociale huurwoningen, middenhuur woningen en betaalbare koopwoningen bedraagt hiermee in ieder geval 70% van het totaal. We zetten daarmee in op het bouwen van meer betaalbare woningen, zowel in absolute aantallen als in percentage. Dit programma sluit aan op onze ambitie van culturele aanjaagplek en een levendig stukje stad. De doelgroepen voor de Bossche Stadsdelta zijn mensen die jong van geest zijn, die het dynamisch karakter van het gebied waarderen. We zetten

ook in op combinaties van wonen en werken (bijvoorbeeld voor creatieve makers) of woongroepen met gedeelde voorzieningen (bijvoorbeeld stadstuin, buurtkamer).

Participatie

Fase Gebiedsperspectief Bossche Stadsdelta

De keuze om de bestaande Hoge Diezebrug te vervangen door een lage brug en te verplaatsen is al gemaakt bij de vaststelling van het Gebiedsperspectief Bossche Stadsdelta in december 2020. Voor de gebiedsontwikkeling Bossche Stadsdelta is in 2019 gestart met een uitgebreid participatietraject. We hebben de hele stad uitgenodigd om hieraan deel te nemen. We hebben bewust innovatieve werkvormen ingezet, zodat ook doelgroepen aan tafel komen die normaliter minder snel meepraten in dit soort trajecten. Uiteindelijk hebben veel mensen met een grote diversiteit aan achtergronden geparticipeerd in een of meerdere onderdelen van het proces: het Kort en Krachtig festival, drie maanden lang wekelijks het Open Huis, de tweedaagse Citizens Science Labs en de Ren je Rot-avond. Vervolgens is een inspraakprocedure gevoerd op het concept Gebiedsperspectief Bossche Stadsdelta. Hiervoor is het concept Gebiedsperspectief voor een periode van zes weken ter inzage gelegd met de mogelijkheid voor iedereen om een inspraakreactie in te dienen. Dit proces heeft uiteindelijk geleid tot de vaststelling van het Gebiedsperspectief Bossche Stadsdelta op 8 december 2020.

Haalbaarheidsfase Bossche Stadsdelta

De daaropvolgende fase betrof een nadere brede studie naar de haalbaarheid van het Gebiedsperspectief en de wijze waarop de ontwikkeling tot stand gebracht zou kunnen worden. De participatie in deze haalbaarheidsfase kenmerkte zich door een meer gerichte interactie met specifieke stakeholders. Er is met name intensief afstemming geweest met diverse overheidspartners om helderheid te krijgen over de externe financiële bijdragen. In het kader van de verkenningen rondom het niet-wonen programma zijn gesprekken gevoerd met sleutelpersonen uit het culturele veld en met marktpartijen. En uiteraard zijn gedurende deze periode ook gesprekken gevoerd met de diverse eigenaren en andere directe stakeholders, waaronder ook de centrale spelers op de Tramkade (te weten Social Label, Conceptenbouwers, Urban Scene, Verkadefabriek en ook Willem Twee). In het kader van de gedachtenvorming rond het ravelijn als evenementenlocatie, het al dan niet doortrekken van de Aa en de invulling van deelgebied Citadelpoort (met de komst van een Design Museum, parkeergarage en aanvullend woon/werkprogramma), is ook met roeivereniging De Hertog meermaals gesproken en gezamenlijk onderzocht wat voor hen het gewenste toekomstperspectief is.

Meer specifiek heeft er voor de Lage Diezebrug overleg plaatsgevonden met de eigenaar van de voor de ontwikkeling benodigde gronden aan het Werfpad.

Ontwerpfase

Willen we uiteindelijk tot een (financieel) haalbaar plan komen, dan vergt dit een samenwerking met de huidige grondeigenaren. De gemeente pakt een actieve rol als zij de gronden (grotendeels) in bezit heeft en een meer faciliterende en randvoorwaardenstellende rol als het grondbezit bij marktpartijen ligt. Om de samenhang en relatie tussen deelgebieden te waarborgen, wordt in de ontwerpfase een Ontwikkelplan voorbereid. In het Ontwikkelplan worden kaders opgenomen met betrekking tot onder meer kwaliteit, programma en ruimtelijke invulling. De in het Ontwikkelplan vast te leggen ruimtelijke kaders sturen op hoofdlijnen en zullen een bepaalde mate van flexibiliteit hebben om de kennis, creativiteit en inventiviteit van de markt te benutten.

Om daarbij tot een werkbare en voortvarende aanpak te komen in deze gebiedsontwikkeling met een breed spectrum aan stakeholders, is de insteek dat we bij de uitwerking van die plannen in eerste instantie vooral met de direct relevante stakeholders/doeners om tafel gaan om tot een opzet te komen. En dat in een tweede ronde ook de bredere omgeving hierin wordt betrokken en bevroegd. Aangezien de deelgebieden sterk van elkaar verschillen, vergt dat per deelgebied een maatwerkaanpak.

Financiën

Er is een grote investering nodig in het behoud van een verbinding over de Dieze. We hebben gekozen voor een nieuwe brug om grote onderhoudskosten aan de bestaande brug (met een beperkte verlenging van de levensduur) te voorkomen. Hiervoor wordt verwezen naar onderdeel Huidige Hoge Diezebrug.

In het Gebiedsperspectief Bossche Stadsdelta is vanuit een integrale afweging gekozen om de huidige Hoge Diezebrug te vervangen door een nieuwe Lage Diezebrug op een nieuwe locatie circa 50 meter ten westen van de Hoge Diezebrug. Met de vaststelling van het Gebiedsperspectief Bossche Stadsdelta op 8 december 2020 heeft de gemeenteraad, vooruitlopend op de besluitvorming over opname van de Bossche Stadsdelta in de verkenningsfase van het Structuurfonds, besloten de voorbereiding van de bouw van de nieuwe brug op te starten. Vervolgens heeft de gemeenteraad op 9 november 2021 besloten de gebiedsontwikkeling Bossche Stadsdelta op te voeren in de verkenningsfase van het gemeentelijk structuurfonds. Voorafgaand aan het besluit tot vaststelling van het bestemmingsplan, vindt besluitvorming plaats om het project Lage Diezebrug over te brengen van de planstudiefase naar de uitvoeringsfase van het Structuurfonds en om het investeringskrediet voor de Lage Diezebrug uit het Structuurfonds beschikbaar te stellen. In het investeringskrediet zijn de kosten is het slopen van de bestaande brug (exclusief basculekelder) en het verwerven van benodigde gronden inbegrepen.

Ingekomen zienswijzen

samenvatting zienswijze

commentaar gemeente

Zienswijze 1. d.d. 16 november 2022, ingekomen 17 november 2022

Reclamant merkt op dat hij zijn zienswijze tijdig heeft ingediend. In de inleiding beschrijft hij dat de brug wordt verlaagd maar dat dit ook al zou zijn toegestaan binnen het geldende bestemmingsplan Orthenpoort 2004.

Commentaar gemeente:

Het verlagen van de brug op de huidige locatie van de Hoge Diezebrug past inderdaad binnen de mogelijkheden van het geldende bestemmingsplan. In het Gebiedsperspectief Bossche Stadsdelta, dat is vastgesteld op 8 december 2020, is vanuit een integrale afweging echter gekozen om de huidige Hoge Diezebrug te vervangen door een nieuwe verlaagde Diezebrug op een andere locatie ongeveer 50 meter ten westen van de huidige brug. Daaropvolgend heeft besluitvorming over de Lage Diezebrug door de gemeenteraad plaatsgevonden met het besluit Planstudiefase project Lage Diezebrug op 1 februari 2022 en het besluit Afronden haalbaarheidsfase Bossche Stadsdelta op 9 mei 2023. De ontwikkeling van deze nieuwe Lage Diezebrug past niet binnen het geldende

bestemmingsplan. Voor de overwegingen van een brug op deze nieuwe locatie wordt verwezen naar het algemeen commentaar gemeente onder onderdeel Doelstelling Lage Diezebrug.

Zonder gebiedsontwikkeling geen noodzaak tot verleggen brug

Volgens de toelichting van het bestemmingsplan is de verlegging en de verlaging van de brug een voorwaarde voor de gebiedsontwikkeling Bossche Stadsdelta. Maar het omgekeerde geldt volgens reclamant evenzeer: als de gebiedsontwikkeling niet doorgaat, is het verleggen (en verlagen) van de brug wellicht nog steeds wel wenselijk, maar niet noodzakelijk. Naar de mening van reclamant kunnen de locatie van de brug en de aanlanding niet bepaald worden zonder het totaalplan van de nieuwe gebiedsontwikkeling te kennen en dient het een met het ander afgestemd te worden. Reclamant is groot voorstander van de gebiedsontwikkeling maar betreurt het dat het bestemmingsplan beperkt is tot de brug en de gebiedsontwikkeling nog niet verder is uitgewerkt.

Commentaar gemeente:

Het verleggen en verlagen van de verbinding over de Dieze heeft meerdere voordelen voor de omgeving, ook los van de uiteindelijke gebiedsontwikkeling Bossche Stadsdelta. Hiervoor wordt verwezen naar het algemeen commentaar gemeente onder onderdelen Doelstelling Lage Diezebrug en Situering Lage Diezebrug. Niet onbelangrijk is daarbij dat de Lage Diezebrug op een nieuwe locatie het voordeel heeft dat de verkeersverbinding over de Dieze tijdens de bouw in stand kan blijven. De Lage Diezebrug vloeit bovendien voort uit de uitgangspunten voor de gebiedsontwikkeling Bossche Stadsdelta. Hiervoor wordt verwezen naar het algemeen commentaar gemeente onder onderdeel Samenhang Lage Diezebrug met Bossche Stadsdelta. Nu de haalbaarheidsfase Bossche Stadsdelta is afgerond, zetten wij stappen in een nieuwe fase in de verdere gebiedsontwikkeling Bossche Stadsdelta. Wij hebben daarmee het vertrouwen dat deze gebiedsontwikkeling de komende jaren gaat plaatsvinden. Een dergelijke grote gebiedsontwikkeling zal echter gefaseerd plaatsvinden, waarbij de ontwikkeling van de brug een eerste stap in de verdere gebiedsontwikkeling betreft.

Gevolgen verlegging voor perceel reclamant

Reclamant zal een deel van haar gronden moeten opofferen voor de aanlanding van de brug zonder dat er uitzicht is op een mogelijke herontwikkeling van het resterende perceel. De gronden die nodig zijn voor de aanlanding van de brug zijn nu in gebruik als parkeerterrein voor het bedrijfsverzamelgebouw op het perceel van reclamant. Dat betekent dat hij een alternatieve parkeerplaats moet zoeken, want zonder parkeerplaats is het bedrijfsverzamelgebouw volgens hem niet bruikbaar.

Commentaar gemeente:

Het ontwerpbestemmingsplan voorziet voor bedoelde gronden in dezelfde bestemming als het geldende bestemmingsplan. In de gesprekken tussen gemeente en reclamant over de minnelijke verwerving van de gronden is gesproken over een alternatief voor de ter plaatse in gebruik zijnde parkeervoorzieningen. In de aanbiedingen die de gemeente aan reclamant heeft gedaan, is ervan uitgegaan dat de 'op te offeren' parkeerplaatsen in de nabijheid van het object aan het Werfpad kunnen worden gecompenseerd. De gemeente heeft ook aangegeven open te staan voor de aankoop van het gehele perceel.

Wat het verschuiven van de brug betekent voor de ontwikkelmogelijkheden van het gebied, en in het bijzonder van de ontwikkelmogelijkheden van het gebouw, is door het losknippen van de verlaging en

verlegging van de brug van de rest van de ontwikkeling, volgens reclamant niet duidelijk en is in ieder geval niet onderzocht.

Commentaar gemeente:

De verschuiving van de brug is onderdeel van het Gebiedsperspectief Bossche Stadsdelta en vloeit daarmee juist voort uit de visie op de bredere ontwikkelingsmogelijkheden binnen de gebiedsontwikkeling. Het onderzoeken van de ontwikkelmogelijkheden van de omliggende omgeving maakt geen onderdeel uit van de noodzakelijke beoordeling in het kader van dit bestemmingsplan, maar wordt in algemene zin betrokken bij de verdere gebiedsontwikkeling en bijbehorende ruimtelijke procedure(s) van de Bossche Stadsdelta. Hierbij zal sprake zijn van een stedelijke herontwikkeling, waarin de ontwikkelmogelijkheden van individuele percelen dienen te passen binnen de kaders en uitgangspunten voor het totaal. Er is in het Gebiedsperspectief Bossche Stadsdelta echter ook voor deze locatie uitgebreid gekeken naar de mogelijke functies van de betreffende locatie. De intentie is het gebouw in zijn huidige verschijningsvorm te amoveren om een oeverpark met een mogelijk bijzonder gebouw opgaand in dit oeverpark te realiseren. We hebben in mei 2023 de haalbaarheidsfase Bossche Stadsdelta afgerond waarin de haalbaarheid van de mogelijke invulling van het gebied met een wonen en niet-wonen programma is onderzocht. Hiervoor verwijzen wij naar het algemeen commentaar gemeente onder onderdeel Samenhang Lage Diezebrug met Bossche Stadsdelta.

Economische uitvoerbaarheid

De gemeente lijkt zich volgens reclamant geen rekenschap te hebben gegeven van het feit dat dan ook het bedrijfsverzamelgebouw zelf onteigend zal moeten worden omdat zonder parkeerterrein het bedrijfsverzamelgebouw niet gebruikt kan worden. Reclamant vraagt zich af of die kosten ook in het Structuurfonds zijn opgenomen en of het daarin opgenomen bedrag toereikend is. Zo niet, dan staat dat aan de uitvoerbaarheid van het plan in de weg.

Commentaar gemeente:

In de aanbiedingen die de gemeente aan reclamant heeft gedaan, is ervan uitgegaan dat de vervallen parkeerplaatsen in de nabijheid van het object aan het Werfpad kunnen worden gecompenseerd. De mogelijkheden hiertoe zijn onderzocht en de vergoeding die in de schadeloosstelling hiervoor is opgenomen past bij dit alternatief. Aangezien de waarde van het object door de nieuwe brug en de alternatieve locatie van de parkeerplaatsen negatief kan worden beïnvloed, is in de schadeloosstelling een waardevermindering van het overblijvende opgenomen. De gemeente heeft ook aangegeven open te staan voor de aankoop van het gehele perceel. De kosten voor de te verwerven gronden maken onderdeel uit van het investeringskrediet van de Lage Diezebrug. Voor de onderbouwing van de haalbaarheid van het plan wordt verwezen naar het algemeen commentaar gemeente onder onderdeel Financiën.

Onderzoeken ontoereikend

Gebiedsbescherming:

Volgens de quickscan soortbescherming is de afstand tot het Natura 2000-gebied van 2,7 km zo groot dat uitgebreide toetsing waarschijnlijk niet nodig is en daarom niet is opgenomen in de quickscan. Reclamant meent dat niet onderbouwd is waarom de afstand van 2,7 km te groot is om effect te hebben en dat vaststaat dat een beoordeling daarvan niet heeft plaatsgevonden. Hij wijst

erop dat in de quickscan zelf staat dat een stikstofberekening bijvoorbeeld mogelijk nodig is, omdat de effecten van het plan op grotere afstand kunnen optreden.

Bovendien blijkt volgens reclamant dat er bij de beoordeling van de effecten van het plan in verband met de stikstofwet geen rekening is gehouden met de aanlegfase. Aldus kan volgens reclamant niet met zekerheid gesteld worden dat het plan geen significante effecten heeft op beschermde natuurgebieden.

Commentaar gemeente:

De afstand tot Natura 2000-gebied bedraagt circa 2,7 km. Tussen plangebied en Natura 2000-gebied bevindt zich stedelijke bebouwing met bijbehorende activiteiten. Eventuele verandering in geluid, licht en trillingen ten gevolge van de nieuwe brug zal uitdoven, geabsorbeerd worden en/of overstemd worden door het tussenliggend stedelijk gebied, dan wel ten gevolge van de afstand, voordat dit het Natura 2000 gebied kan bereiken. Deze externe factoren zullen derhalve geen effect sorteren op het Natura 2000 gebied. De externe factor stikstof kan, gezien de afstand, wel effect hebben. Daarom is een doorrekening met Aeries gemaakt van de stikstofbijdrage voor de aanlegfase (inclusief sloop huidige brug) en de gebruiksfase van de Lage Diezebrug ten opzichte van de huidige brug. Uit de doorrekening voor de aanleg/sloofase blijkt dat er een bijdrage te verwachten is op een Natura 2000 gebied als alle machines diesel aangedreven zijn. Slechts een klein deel van de machines kan diesel aangedreven zijn om een stikstofbijdrage op Natura 2000 gebieden te voorkomen. Conclusie is dat de bouw van de nieuwe brug en de sloop van de huidige brug nagenoeg emissieloos moet worden uitgevoerd om in het kader van de Wet natuurbescherming geen bijdrage op een nabijgelegen Natura 2000 gebied te veroorzaken. Uit de verschilberekening voor de gebruiksfase tussen 2022 en 2033 is een jaarlijkse reductie te zien van de stikstofemissie. In 2033 komt deze neer op 0,14 mol/ha/jaar. Conclusie is dat het gebruik van de nieuwe Lage Diezebrug (door enerzijds iets minder verkeer en een groeiend percentage emissieloos verkeer en anderzijds door het verminderen van de achtergrondconcentratie) er jaarlijks een reductie van de stikstofemissie op zal treden.

Soortenbescherming:

Reclamant vindt dat de ecologische quickscan gebreken vertoont ten aanzien van de soortenbescherming. Zo is niet uit te sluiten dat het plangebied mogelijk een unieke vliegroute vormt, zodat het ongeschikt kunnen raken ervan mogelijk een significant effect op vleermuizen kan hebben, hetgeen zou zorgen voor overtreding van de Wnb.

Commentaar gemeente:

Het gebruik van het plangebied door vleermuizen is inmiddels door ecologen nader onderzocht (Aanvullend onderzoek Diezebrug en woningen 's-Hertogenbosch, idverde Advies, 18 augustus 2023 dat als bijlage bij het vast te stellen bestemmingsplan wordt gevoegd). Daarbij is ook beoordeeld of de Dieze een essentiële vliegroute is voor vleermuizen. De conclusie is dat het plangebied fungeert als vliegroute (niet essentieel) voor vleermuizen en daardoor gedurende de werkzaamheden intact dient te worden gehouden (geen volledige blokkade). Er is geen aanleiding om aan te nemen dat de Lage Diezebrug minder makkelijk te passeren zou zijn voor vleermuizen, tussen onderzijde brug en het wateroppervlak zit meer dan 4 meter ruimte.

NNB:

Ook is er geen "Nee, tenzij-toets", die nodig is i.v.m. de NNB, uitgevoerd, zodat niet vast staat of het plan van invloed is op de kwalitatieve kenmerken van het NNB.

Commentaar gemeente:

Inmiddels is een "Nee, tenzij-toets" uitgevoerd (Toetsing NNB voor de Diezebrug, 's-Hertogenbosch, idverde Advies, 27 juli 2023). Uit de toets van het inrichtingsplan van de Lage Diezebrug aan de regels zoals opgenomen in artikel 3.21 lid 1 van de Interim Omgevingsverordening van de Provincie Noord-Brabant, wordt geconcludeerd dat het plan voldoet aan de voorwaarden voor kleinschalige herbegrenzing. Met de toekomstige realisatie van de Lage Diezebrug zal een beperkte inbreuk worden gemaakt op de omvang van het Natuurnetwerk Brabant en ook de aantasting van natuurwaarden is beperkt. Er is geen sprake van blijvende knelpunten maar wel van kwaliteitsverbeteringen die leiden tot versterking van het NNB en EVZ ter plaatse. Het bestemmingsplan kan hiermee de voorgenomen ontwikkeling toestaan conform de Interim Omgevingsverordening. De toelichting van het bestemmingsplan is met de conclusie van de "Nee, tenzij-toets"/toetsing NNB aangevuld. De toets is als bijlage bij de toelichting van het vast te stellen bestemmingsplan gevoegd.

Verkeer, externe veiligheid, luchtkwaliteit, geluid:

De effecten van het plan voor de aspecten verkeer, externe veiligheid, luchtkwaliteit en geluid op de nog te ontwikkelen woningen Bossche Stadsdelta, zijn volgens reclamant in het geheel niet onderzocht. Gezien de samenhang tussen het voorliggende plan en de beoogde gebiedsontwikkeling had dat volgens hem wel moeten. Reclamant vindt dat dit niet getuigt van een goede ruimtelijke ordening.

Commentaar gemeente:

Het bestemmingsplan maakt uitsluitend een nieuwe brug over de Dieze mogelijk. Uitgangspunt voor de onderzoeken voor het bestemmingsplan Lage Diezebrug is dan ook dat nog geen rekening is gehouden met de overige herontwikkelingsmogelijkheden van de Bossche Stadsdelta, omdat deze herontwikkelingsmogelijkheden voor de Bossche Stadsdelta nog niet definitief vaststaan en ook (nog) niet worden geregeld in dit bestemmingsplan. Het klopt dus dat de aspecten verkeer, externe veiligheid, luchtkwaliteit en geluid op de te ontwikkelen woningen in de Bossche Stadsdelta nog niet zijn onderzocht. Dit is ook nog niet mogelijk aangezien de plannen nog niet zijn uitgewerkt. We doen dit onderzoek op het moment dat er meer duidelijkheid is over de daadwerkelijke plannen in de Bossche Stadsdelta. Bij de uitwerking van de verdere gebiedsontwikkeling wordt daarbij rekening gehouden met de inpassing van de Lage Diezebrug als vaststaand gegeven. Bij de ruimtelijke procedures voor de uitwerking van de plannen voor de verschillende deelgebieden wordt uiteraard nader onderzoek gedaan naar alle relevante milieuhygiënische aspecten.

Geen participatie

Reclamant heeft geen uitnodigingsbrieven ontvangen voor participatie. Behalve de presentatie van de Gebiedsvisie is er voor hem geen mogelijkheid geweest voor participatie. Daarbij wijst hij erop dat hij pas in een zeer laat stadium is geïnformeerd.

Commentaar gemeente:

Er geeft een heel uitgebreid participatietraject plaatsgevonden bij de start van de gebiedsontwikkeling Bossche Stadsdelta. Hiervoor zijn ook alle op dat moment aanwezige eigenaren binnen het gebied uitgenodigd. Wij merken op dat reclamant ten tijde van het proces van het Gebiedsperspectief Bossche Stadsdelta nog geen eigenaar van gronden/panden in het gebied was, maar als Bossche ondernemer wel kennis had kunnen hebben van het participatietraject. Voor een toelichting op het participatietraject wordt verwezen naar het algemeen commentaar gemeente onder onderdeel Participatie. Ook hebben er gesprekken met reclamant plaatsgevonden onder andere in het kader van de verwerving van gronden voor de Lage Diezebrug.

Conclusie: zienswijze is ongegrond, met uitzondering van de onderdelen die zich richten op de ontbrekende resultaten van onderzoeken als het aanvullend onderzoek ecologie, de "Nee, tenzij-toets"/toetsing NNB en het stikstofonderzoek. De resultaten hiervan zijn inmiddels ambtshalve verwerkt in de toelichting van het vast te stellen bestemmingsplan en de onderzoeken/doorrekeningen zijn als bijlagen bij de toelichting van het vast te stellen bestemmingsplan gevoegd. Dit heeft niet geleid tot wijziging van het juridisch bindende deel (regels en/of verbeelding) van het bestemmingsplan.

Zienswijze 2. d.d. 18 november 2022

Reclamant meent dat stuk kunst en cultuur uit de stad wordt weggenomen.

Commentaar gemeente:

De Lage Diezebrug heeft op zichzelf geen gevolgen voor de bestaande voorzieningen en initiatieven op de Tramkade of de omgeving daarvan. Kunst en cultuur maken bovendien straks ook onderdeel uit van de gebiedsontwikkeling Bossche Stadsdelta. Hiervoor wordt verwezen naar het algemeen commentaar gemeente onder onderdeel Kunst en cultuur in de Bossche Stadsdelta.

Conclusie: zienswijze is ongegrond.

Zienswijze 3. d.d. 18 november 2022

Reclamant maakt bezwaar tegen het bestemmingsplan. Zij vindt de Tramkade een stuk dat erg aantrekkelijk is voor de jonge en nieuwe generatie van Den Bosch. Reclamant meent dat door de bouw van de Lage Diezebrug dit mooie stukje Den Bosch wordt gesloopt. Dit is volgens haar nadelig voor jongeren en het imago van de stad. Zij vindt het een schande als de gemeente deze plannen voortzet en niet luistert naar de nieuwe generatie van de stad.

Commentaar gemeente:

De Lage Diezebrug heeft op zichzelf geen gevolgen voor de bestaande voorzieningen en initiatieven op de Tramkade of de omgeving daarvan. Kunst en cultuur maken bovendien straks ook onderdeel uit van de gebiedsontwikkeling Bossche Stadsdelta. Hiervoor wordt verwezen naar het algemeen commentaar gemeente onder onderdeel Kunst en cultuur in de Bossche Stadsdelta.

Conclusie: zienswijze is ongegrond.

Zienswijze 4. d.d. 18 november 2022

Reclamant is het niet eens met het voorgestelde bestemmingsplan, met verlenging zijnde van de herontwikkeling van de Bossche Stadsdelta. Hij vindt dat het gebied rond de Tramkade de stad een uniek rauw randje biedt wat nergens anders in de stad vindbaar is. En wijst erop dat het gebied een

selectie van de meest herkenbare en zeldzame gebouwen van Den Bosch, waaronder de met graffiti getekende vrijplaats Cultureel Collectief Ontspoord (ook wel bekend als Knoflook). Reclamant meent dat dit collectief ruimte heeft geboden aan allerlei zelfgeorganiseerde initiatieven en communities van onderop, waaronder de weggeefwinkel, informatie- en filmavonden, atelier, repetitieruimte voor jonge muzikanten, kookgroepen voor en door minima, intieme concerten, spelletjesavonden en last but not least betaalbare woonruimte voor jongeren. In dit plan en herontwikkelingsplannen van de Bossche Delta mist hij de erkenning van het belang van het behoud van bestaande initiatieven en vrijplaatsen en ziet hij graag dat de gemeente ruimte maakt voor het behoud van deze vrijplaatsen. Als culturele hoofdstad van het zuiden is het volgens hem essentieel om diverse (sub)culturen een plaats te geven en te behouden. Reclamant vindt dat dit rauwe randje van Den Bosch iets toevoegt aan de stad en zijn plek behoort te behouden in plaats van genegeerd te worden. Hij vraagt om te plan te herzien en een plek te vinden voor het Cultureel Collectief Ontspoord.

Commentaar gemeente:

De Lage Diezebrug heeft op zichzelf geen gevolgen voor de bestaande voorzieningen en initiatieven op de Tramkade of de omgeving daarvan. Kunst en cultuur maken bovendien straks ook onderdeel uit van de gebiedsontwikkeling Bossche Stadsdelta. In de Bossche Stadsdelta komt veel ruimte voor niet-woonfuncties (circa 45.000 bvo m²) waaronder kunst en cultuur. Van de niet-woonfuncties wordt ruimte voor ongeveer 50% niet-commerciële functies geboden. We bekijken welke bestaande en nieuwe functies een plek kunnen krijgen. Voor bestaande functies kan dat op Tramkade en omgeving maar ook op een andere plek binnen de Bossche Stadsdelta zijn. Hiervoor wordt verwezen naar het algemeen commentaar gemeente onder onderdeel Kunst en cultuur in de Bossche Stadsdelta. Naast ruimte voor ontmoeting, cultuur, religie, sport, werk en duurzame innovatie biedt de Bossche Stadsdelta plek aan een gevarieerd woningaanbod dat daarbij past. In de Bossche Stadsdelta is ruimte voor circa 1.600 tot 1.700 woningen. Daarbij is uitgangspunt dat een groot deel betaalbare woningen worden gerealiseerd; minimaal 30% sociale huur en minimaal 40% middenhuur/betaalbare koop, d.w.z. minimaal 70% betaalbaar. Hiervoor wordt verwezen naar het algemeen commentaar gemeente onder onderdeel Woningbouw Bossche Stadsdelta.

Conclusie: zienswijze is ongegrond.

Zienswijze 5 d.d. 18 november 2022

Zienswijze is gelijklopend aan zienswijze 4.

Commentaar gemeente:

Zie commentaar gemeente onder zienswijze 4.

Conclusie: zienswijze is ongegrond.

Zienswijze 6 d.d. 18 november 2022

Reclamant vindt het hartverscheurend. De Tramkade is voor nagenoeg alle Bossche jongeren (en ouderen) de lievelingsplek. Nu is het volgens haar een vruchtbare plek vol muziek en cultuurzaken die voor ieder mens gunstig zijn. Reclamant vindt dat deze plek nodig is omdat het waarde heeft voor Bosschenaren om te ontspannen, ontmoeten en ontdekken. In dat kader meent zij dat een grotere brug niets voor ons doet. De Tramkade maakt volgens haar gelukkig. Zij meent dat de vestigingen op de Tramkade niet te verhuizen zijn. Zij verzoekt deze bron van zoveel goeds niet te verpletteren voor een groter, nieuwer model van iets wat er al is.

Commentaar gemeente:

De Lage Diezebrug heeft op zichzelf geen gevolgen voor de bestaande voorzieningen en initiatieven op de Tramkade of de omgeving daarvan. Kunst en cultuur maken bovendien straks ook onderdeel uit van de gebiedsontwikkeling Bossche Stadsdelta. Hiervoor wordt verwezen naar het algemeen commentaar gemeente onder onderdeel Kunst en cultuur in de Bossche Stadsdelta.

Het plan maakt geen grotere brug mogelijk. De brug wordt juist lager. Het gaat om de verplaatsing en verlaging van de brug waarbij de nieuwe brug een meer prominente rol voor langzaam verkeer (voetgangers en fietsers) krijgt. Deze nieuwe brug op de betreffende locatie zorgt voor een goede verbinding tussen de twee deelgebieden van de Bossche Stadsdelta (zuidzijde en noordzijde van de Dieze). Voor een nadere toelichting op de doelstelling en keuze van de locatie en het ontwerp van de Lage Diezebrug wordt verwezen naar het algemeen commentaar gemeente onder onderdelen Doelstelling Lage Diezebrug, Situering Lage Diezebrug en Ontwerp en beeldkwaliteit brug.

Conclusie: zienswijze is ongegrond.

Zienswijze 7 d.d. 18 november 2022

Reclamant wil de Tramkade houden zoals deze nu is.

Commentaar gemeente:

De Tramkade is in 2015 voor een periode van tien jaar vrijgegeven voor een experiment met tijdelijk gebruik om hier een creatieve en culturele hotspot te laten ontstaan. Deze termijn van 10 jaar loopt af in augustus 2025. De Lage Diezebrug heeft op zichzelf geen gevolgen voor de bestaande voorzieningen en initiatieven op de Tramkade of de omgeving daarvan. Kunst en cultuur maken bovendien straks ook onderdeel uit van de gebiedsontwikkeling Bossche Stadsdelta. Hiervoor wordt verwezen naar het algemeen commentaar gemeente onder onderdeel Kunst en cultuur in de Bossche Stadsdelta.

Conclusie: zienswijze is ongegrond.

Zienswijze 8 d.d. 18 november 2022

Reclamant vindt dat de Tramkade het enige cultureel diverse gebied in Den Bosch is. Volgen hem zou dit een groot mooi deel van deze stad vernietigen. Dit zou direct indruisen tegen de levendigheid die er in Den Bosch is, een plek die de Brabantse hoofdstad uniek en begerlijk maakt voor alle leeftijden.

Commentaar gemeente:

De Lage Diezebrug vernietigt geen enkel deel van de stad, maar zorgt juist voor een meer toegankelijke verbinding tussen het zuidelijk en noordelijke deel van de stad over de Dieze. De Lage Diezebrug heeft op zichzelf geen gevolgen voor de bestaande voorzieningen en initiatieven op de Tramkade of de omgeving daarvan. Kunst en cultuur maken bovendien straks ook onderdeel uit van de gebiedsontwikkeling Bossche Stadsdelta. Hiervoor wordt verwezen naar het algemeen commentaar gemeente onder onderdeel Kunst en cultuur in de Bossche Stadsdelta.

Conclusie: zienswijze is ongegrond.

Zienswijze 9 d.d. 18 november 2022

Zienswijze is gelijkloidend aan zienswijze 4.

Commentaar gemeente:

Zie commentaar gemeente onder zienswijze 4.

Conclusie: zienswijze is ongegrond.

Zienswijze 10 d.d. 18 november 2022

Reclamant meent dat dit plan culturele instellingen die belangrijk zijn voor het cultuurlandschap van Den Bosch vernietigt.

Commentaar gemeente:

Het plan voor de Lage Diezebrug verandert op zichzelf niets aan de daaromheen gelegen bestaande culturele functies en/of aan de bestaande voorzieningen en initiatieven op de Tramkade of de omgeving daarvan. Kunst en cultuur maken bovendien straks ook onderdeel uit van de gebiedsontwikkeling Bossche Stadsdelta. Hiervoor wordt verwezen naar het algemeen commentaar gemeente onder onderdeel Kunst en cultuur in de Bossche Stadsdelta.

Conclusie: zienswijze is ongegrond.

Zienswijze 11 d.d. 18 november 2022

Reclamant doet de oproep: Hou de Tramkade.

Commentaar gemeente:

De Tramkade is in 2015 voor een periode van tien jaar vrijgegeven voor een experiment met tijdelijk gebruik om hier een creatieve en culturele hotspot te laten ontstaan. Deze termijn van 10 jaar loopt af in augustus 2025. De Lage Diezebrug heeft op zichzelf geen gevolgen voor de bestaande voorzieningen en initiatieven op de Tramkade of de omgeving daarvan. Kunst en cultuur maken bovendien straks ook onderdeel uit van de gebiedsontwikkeling Bossche Stadsdelta. Hiervoor wordt verwezen naar het algemeen commentaar gemeente onder onderdeel Kunst en cultuur in de Bossche Stadsdelta.

Conclusie: zienswijze is ongegrond.

Zienswijze 12 d.d. 17 november 2022, ingekomen 18 november 2022

Provincie vermeldt dat zij eerder heeft gereageerd op het Gebiedsperspectief Bossche Stadsdelta en dat zij zich in principe kan vinden in de ontwikkeling. Zij vraagt het plan op twee onderdelen nader te onderbouwen: ecologie en water.

Provincie vindt het onderdeel m.b.t. de ecologische aspecten van de voorgenomen ontwikkeling beperkt omschreven. In de toelichting is opgenomen dat uitwerking van de Ecologische verbindingzones in het kader van de Bossche Stadsdelta vorm wordt gegeven. Provincie geeft mee dat er een win-winsituatie mogelijk is als in het kader van de vernieuwing brug de EVZ aan noordzijde wordt meegenomen en verzoekt hier nader op in te gaan.

Commentaar gemeente:

De ecologische aspecten zijn wel degelijk meegenomen in de planvorming van de Lage Diezebrug maar wellicht wat onderbelicht in de tekst van het ontwerpbestemmingsplan. Duidelijk is dat er een opgave is voor het realiseren van een Ecologische Verbindingszone. Voor de invulling van de EVZ-opgaven in de stad 's-Hertogenbosch voegt een brede ecologische zone onder de nieuwe brug niets toe; daar komt nauwelijks zonlicht en neerslag, dus vegetatie zou nagenoeg afwezig zijn. Daarom is

realisatie door middel van stapstenen onvermijdelijk. Dat betekent voor de EVZ-opgave dat deze langs de hele oever met een wisselende breedte zal worden ingevuld, waarbij een aaneengesloten ecologische zone de voorkeur heeft. Het bestemmingsplan behelst echter enkel het realiseren van het bouwwerk brug en de aansluiting op de omliggende wegen. Op de oevers onder de brug wordt ruimte gelaten voor de realisatie en inrichting van de EVZ. In het ontwerp van de Lage Diezebrug is voor het invullen van de ecologische opgaven op de noordoever 10 meter ruimte gereserveerd tussen waterlijn en aanlanding van de brug. Hiermee wordt de ontwikkeling van de EVZ ondersteund en zelfs verbeterd ten opzichte van de bestaande situatie. De invulling van de oevers en talud wordt afgestemd op de verdere planontwikkeling van de Bossche Stadsdelta. We doen dit in overleg met het Waterschap Aa en Maas. De toelichting van het bestemmingsplan is ambtshalve aangevuld met onder andere bovenstaande uitgangspunten. Dit heeft geleid tot tekstuele aanpassingen van de paragraaf 3.6 (Dieze en ecologie) en 5.8 (Water) van het bestemmingsplan.

Ook vindt provincie het onderdeel water in de toelichting beperkt omschreven. Het effect van de aanleg van de brug op de Dieze (bijvoorbeeld of het waterpeil wijzigt) komt niet aan de orde. Provincie verzoekt nader te onderbouwen waarom het geen effect heeft (of welke maatregelen daarvoor worden genomen) en ook welke maatregelen worden genomen om het water te infiltreren (artikel 3.2 IOV). Indien nodig verzoekt zij vast te leggen in het bestemmingsplan. Provincie vindt het werkingsgebied Behoud en herstelwatersystemen (artikel 3.27 IOV) in de regels van het plan goed geborgd. Zij verzoekt om de onderdelen die nog niet in overeenstemming zijn met de Interim-Omgevingsverordening aan te passen.

Gemeentelijke commentaar:

Het ontwerp van de Lage Diezebrug wordt momenteel nader uitgewerkt. De effecten van de Lage Diezebrug op het water zijn alvast getoetst op basis van een voorlopig ontwerp van de brug. Dit voorlopig ontwerp van de Lage Diezebrug is gemodelleerd in het HOWABO-model van het Waterschap. De effecten van de nieuwe brug op gebied van opstuwing, bergingsverlies en stroomsnelheden zijn daarbij vergeleken met de huidige situatie met de bestaande Hoge Diezebrug. Het voorlopig ontwerp van de Lage Diezebrug heeft geen negatief effect. Er hoeven in dat geval geen mitigerende maatregelen genomen te worden. Aangezien het definitieve ontwerp nog wordt uitgewerkt, wordt hiervoor als ontwerpuitgangspunt meegegeven dat geen verslechtering van de waterhuishoudkundige situatie optreedt.

Het hemelwater van de brug infiltreren we niet ter plekke. We voeren het hemelwater van wegen zoveel als mogelijk af naar de bermen om ter plaatse te infiltreren. Waar dit niet mogelijk is, wordt aangesloten op het reguliere hemelwaterriool van de gemeente. Een en ander is mede afhankelijk van de toekomstige ontwikkelingen in de Bossche Stadsdelta en wateropgaven die daarbij horen. De waterparagraaf in het ontwerpbestemmingsplan was nog onvolledig. Alleen het aspect 'hemelwater' werd beschreven, de overige waterhuishoudkundige belangen ontbraken. Er werd ook niet verwezen naar het waterbeheerplan, de Keur en de Legger van Waterschap Aa en Maas. De Dieze betreft een zogenaamde A-watgang. Aan beide zijden van deze watgang geldt een beschermingszone met een breedte van 5 meter, gemeten vanaf de insteek ten behoeve van het doelmatig beheer en onderhoud. Binnen deze beschermingszone is de Keur van toepassing. Bovendien mogen de pijlers van de brug vanuit hydrologisch oogpunt geen belemmering vormen voor de waterafvoerende capaciteit. De toelichting van het bestemmingsplan is op deze onderdelen ambtshalve aangevuld. Paragraaf 5.8 (Water) van het bestemmingsplan is, ook in overleg met Waterschap Aa en Maas, volledig herschreven en aangevuld.

Conclusie: zienswijze is gegrond maar de benodigde aanvullingen op de onderdelen ecologie en water maken al onderdeel van de ambtshalve aanpassingen van de paragrafen 3.6 en 5.8 van de toelichting van het bestemmingsplan. Dit heeft niet geleid tot wijziging van het juridisch bindende deel (regels en/of verbeelding) van het bestemmingsplan.

Zienswijze 13 d.d. 18 november 2022

Reclamant heeft een gelijklopende zienswijze als zienswijze 4, met een aanvulling: Reclamant vraagt zich af of gemeente de Noordkade kent in Veghel. Hij vindt dit een uniek project, een samengaan van horeca en kleine bedrijfjes, ontwikkeld op een voormalig fabriekscomplex. Dit loopt goed, en trekt veel bezoekers. Reclamant denkt dat de Tramkade voor onze stad dezelfde functie kan vervullen, sterker nog ze doet dit al. Door het herbergen van onder andere de Skatehal, het COC, de Arcadehal, van Aken, Knoflook, De Bossche Brouwers...kortom de Tramkade LEEFT, maar is volgens reclamant door de plannen nu ten dode opgeschreven.

Commentaar gemeente:

Zie commentaar gemeente onder zienswijze 4. Verder zijn wij bekend met de ontwikkeling Noordkade in Veghel. Wij hebben in het Gebiedsperspectief Bossche Stadsdelta een aanzienlijk deel niet-wonen programma voorzien (45.000 m²) waarvan ongeveer de helft niet-commercieel. De programmamenu's uit het Gebiedsperspectief Bossche Stadsdelta geven al een indruk van wat er denkbaar is, niet wat er precies komt. Gedurende de haalbaarheidsfase is er met uiteenlopende stakeholders gesproken en is ook naar referentieprojecten elders gekeken. Het resultaat is een verdere inkleuring van het werk- en cultuurprogramma aan de hand van inhoudelijke thema's in clusters. Voor het niet-wonen programma is een kwartiermaker aangesteld, die de concrete invulling van het niet-wonen programma gaat organiseren. Voor het overige wordt verwezen naar het algemeen commentaar gemeente onder onderdeel Kunst en cultuur in de Bossche Stadsdelta.

Conclusie: zienswijze is ongegrond.

Zienswijze 14 d.d. 18 november 2022

Reclamant meent dat de nieuwe brug een gebied van strategisch belang in gevaar brengt, aangezien het een van de knooppunten is van cultuur, kunst en informatiedeling. Dit is vooral belangrijk voor de lokale en internationale jeugd. Hij verwijst naar het cultureel centrum met de naam Knoflook. Exposities, muziekrepertories en netwerken, evenals vele andere activiteiten vinden hier wekelijks plaats om waarde toe te voegen aan de stad. Tramkade herbergt ook jamsessies, bars en nachtclubs, maar ook het skatecenter en is een prachtige aanvulling op de skyline van Den Bosch. Herinrichting van dit gebied brengt volgens reclamant de uniciteit van dit deel van de stad in gevaar en kan het sociale leven van veel mensen destabiliseren. Hij verzoekt om dit plan te herzien, aangezien het meer kan vernietigen dan het mogelijk kan bieden. Hij wil de gemeente aanmoedigen om minder ingrijpende manieren te evalueren om dit te benaderen door een andere route te nemen of een plan te maken om de reeds bestaande brug te herstellen, zodat de omgeving kan worden behouden.

Commentaar gemeente:

De Lage Diezebrug verandert op zichzelf niets aan de door reclamant genoemde bestaande functies en de andere bestaande voorzieningen en initiatieven op de Tramkade of de omgeving daarvan. We zijn het met reclamant eens dat er bepaalde activiteiten plaatsvinden in de omgeving die waarde aan de stad (kunnen) toevoegen. Kunst en cultuur maken straks ook onderdeel uit van de

gebiedsontwikkeling Bossche Stadsdelta. In het kader van die ontwikkeling bekijken we met elkaar welke functies op welke plek kunnen landen. Hiervoor wordt verwezen naar het algemeen commentaar gemeente onder onderdeel Kunst en cultuur in de Bossche Stadsdelta.
Conclusie: zienswijze is ongegrond.

Zienswijze 15 d.d. 18 november 2022

Reclamant meent dat de Tramkade een plek is met veel historie en deze ruimte een stuk beter benut worden dan het bouwen van een brug. Esthetisch is hij tegen het idee maar ook het bouwen vanuit een milieustandpunt. Reclamant zou liever geen brug willen zien en denkt dat mensen prima een extra stuk kunnen fietsen of iets dergelijks om op locatie te komen.

Commentaar gemeente:

We vinden dat een verbinding over de Dieze noodzakelijk is. Daarbij vinden we het belangrijk dat deze verbinding beter toegankelijk wordt voor iedereen. Dat betekent vooral voor langzaam verkeer (fietsers en voetgangers). Hiervoor wordt verwezen naar het algemeen commentaar gemeente onder onderdeel Doelstelling Lage Diezebrug.
Conclusie: zienswijze is ongegrond.

Zienswijze 16 d.d. 18 november 2022 pro forma, aangevuld d.d. 23 december 2022, ingekomen 23 december 2022

Reclamant heeft een bouwmarkt ten noordwesten van het plangebied van het bestemmingsplan. De bouwmarkt met parkeerterrein, ten noordwesten van het plangebied van het bestemmingsplan betreft eigendommen en belangen van reclamanten.

Samenhangende procedure

Reclamanten wijzen erop dat er nog een procedure in hoger beroep bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State aanhangig is. Die procedure gaat over de weigering van het college om medewerking te verlenen aan de uitbreiding van de bouwmarkt. Zij wijzen erop dat de uitkomst van die procedure mogelijk invloed heeft op de wenselijkheid en haalbaarheid van de met het bestemmingsplan te realiseren ontwikkeling. Daarom zijn reclamanten van mening dat de raad het bestemmingsplan niet vooruitlopend op een uitspraak van de Afdeling in die procedure zou moeten vaststellen.

Commentaar gemeente:

De procedure over de uitbreiding van een nabijgelegen bouwmarkt staat los van de verlegging van de Diezebrug. We zijn met reclamant in overleg over de gebiedsontwikkeling Bossche Stadsdelta. Inmiddels hebben reclamant en gemeente een intentieverklaring hiertoe getekend en de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State verzocht tot uitstel van de zitting van de procedure in hoger beroep met één jaar. Dit uitstel is verleend. Reclamant heeft in de intentieverklaring aangegeven dat hij de doelstelling van de gebiedsontwikkeling Bossche Stadsdelta onderschrijft om te komen tot een nieuw dynamisch stedelijk gebied met ruimte voor ontmoeting, cultuur, religie, sport, werk en duurzame innovatie, met een gevarieerd woningaanbod dat daarbij past. En daarbij te komen tot een vorm van samenwerking waarin de wederzijde kennis en inventiviteit optimaal wordt benut. We willen de krachten bundelen om de potenties van het gebied Bossche Stadsdelta optimaal te benutten. De uiteindelijke doelstelling is met elkaar, en met andere spelers, het gebied van de Bossche Stadsdelta te transformeren tot een hoogstedelijk gebied met (inter)nationale

allure. Het Gebiedsperspectief Bossche Stadsdelta en de verfijning daarvan in de Rapportage Haalbaarheidsfase Bossche Stadsdelta vormen hierbij het richtinggevend kader. Het onderschrijven van deze doelstelling staat haaks op de plannen voor een uitbreiding van de bouwmarkt op zijn gronden binnen het gebied. Om de doelstelling te bereiken is verplaatsing van de bouwmarkt en het vervallen van de uitbreidingsplannen vereist. Met reclamant worden de mogelijkheden onderzocht om een andere locatie in te zetten voor verplaatsing van de bestaande bouwmarkt.

Verkeer

Reclamanten zijn van mening dat de voorgenomen ontwikkeling niet aansluit bij de omgeving en dat er uitgegaan is van onzekere en onwaarschijnlijke toekomstige omstandigheden. Daarnaast vrezen reclamanten verkeersproblematiek en ten gevolge daarvan schade aan hun belangen, eigendommen en bedrijfsvoering.

In de plantoelichting wordt met de ontwikkeling een streven geformuleerd ten aanzien van de gewenste functie van de brug die volgens reclamanten niet strookt met de werkelijkheid.

Reclamanten betogen dat het plangebied in een omgeving ligt waar sprake is van verzameling aan functies, waaronder wonen, een cluster van hulpdiensten en de moskee en een cluster van supermarkten en andere detailhandel, die een grote verkeersaantrekkende werking hebben. De voorgestelde ontwikkeling past daarom volgens hen niet binnen de omgeving.

Reclamanten vinden het opmerkelijk dat het college zelf ook heeft onderkend dat in Orthenpoort sprake is van grote verkeersdrukte waarbij de bereikbaarheid onder druk staat. Zij menen dat het kruispunt ten noorden van de brug volgens het college cruciaal is voor de ontsluiting van het noordoostelijke deel van de binnenstad. Een verbinding die zowel door het openbaar vervoer, het fietsverkeer en het autoverkeer intensief wordt gebruikt. Reclamanten menen dat de Orthenseweg-Citadellaan-Vogelstraat volgens het college één van de zwaarst belaste hoekpunten van de Binnenstadsring vormt en daarmee één van de drukste kruispunten van de stad is.

Commentaar gemeente:

In de huidige situatie is het kruispunt Orthenseweg/Citadellaan een druk kruispunt als hoekpunt van de Binnenstadsring. Door te kiezen voor maatregelen om het doorgaande verkeer van de Binnenstadsring af te halen en om te leiden naar de doorstroomassen neemt de verkeersdruk op de binnenstadsring en ook dit kruispunt af. Daarnaast wordt ook gewerkt naar een parkeerstrategie, waarbij het centrumparkeren meer naar de buitenkant van het centrum wordt geleid en de inzet op transferia wordt doorgezet. In het deelgebied Citadelpoort van de gebiedsontwikkeling Bossche Stadsdelta is een centrumparkeergarage voorzien. Voor een nadere toelichting op het aspect verkeer en bereikbaarheid wordt verwezen naar het algemeen commentaar gemeente onder onderdeel Verkeer en bereikbaarheid.

Parkeren

De ontwikkeling gaat ten koste van parkeerplaatsen. Ook hier zijn bij reclamanten zorgen over. De brug is gesitueerd ter hoogte van parkeerplaatsen ten noorden van de brug.

Reclamanten merken op dat het college zich meermaals op het standpunt heeft gesteld dat er sprake is van een hoge parkeerdruk in de omgeving van het plangebied. Het realiseren van de brug, ten

koste van parkeerplaatsen strookt volgens hen niet met dat uitgangspunt. Reclamanten zijn van mening dat in de plantoelichting geen aandacht voor dit probleem is.

Commentaar gemeente:

Er wordt gewerkt aan een parkeerstrategie, waarbij het centumparkeren meer naar de buitenkant van het centrum wordt geleid en de inzet op transferia wordt doorgezet. In het deelgebied Citadelpoort van de gebiedsontwikkeling Bossche Stadsdelta is een centumparkeergarage voorzien. Tot deze centumparkeergarage is gerealiseerd zal in een tijdelijke compensatie van de voor de aanwezige voorzieningen benodigde parkeerplaatsen (op basis van de geldende parkeernormering) worden voorzien. Hiervoor kijken we in de directe omgeving naar mogelijkheden, waarbij zelfs een gedeelte van de dan niet meer gebruikte oude weg richting de Hoge Diezebrug kan worden omgevormd naar een tijdelijke parkeerplaats. Op termijn wordt bij de ontwikkeling van Citadelpoort rekening gehouden met een centrale parkeervoorziening voor die voor een groter gebied van de Bossche Stadsdelta een functie kan hebben.

Conclusie: zienswijze is ongegrond.

Zienswijze 17 d.d. 17 november 2022

Reclamant vindt dat we geen nieuwe brug nodig hebben, de oude zou goed genoeg zijn. Zij vindt dat het geld beter gespendeerd kan worden. Reclamant meent dat vanwege deze renovatie de helft van de stad geen goede communicatie zal hebben en politie, ambulance en brandweer geen gemakkelijke toegang tot grote delen van de stad zullen hebben. Ook is zij van mening dat mensen die ernaast wonen geen normale leefomstandigheden zullen hebben vanwege het geluid. Ook verwacht zij dat mensen op straat eindigen, hun bedrijf verliezen, alle cultuur weg zal zijn. En dat het ook de natuurlijke omgeving van wilde dieren die in dit gebied leven, zal vernietigen.

Commentaar gemeente: De huidige staat van de Hoge Diezebrug maakt het noodzakelijk dat er maatregelen worden genomen. Hiervoor wordt verwezen naar het algemeen commentaar gemeente onder onderdeel Huidige Hoge Diezebrug. We hebben ervoor gekozen de brug te vervangen door een nieuwe lagere brug op een nieuwe locatie circa 50 meter ten westen van de bestaande brug. Deze nieuwe Lage Diezebrug kent vele voordelen. Zo kan de nieuwe brug eerst gebouwd worden, waarna de huidige brug kan worden gesloopt zodat het verkeer gebruik kan blijven maken van de route. De optimale route noord-zuid voor het openbaar vervoer en (snel-)fietsers blijft zo gehandhaafd. Door de 'slinger' in de weg wordt het gestrekte tracé enigszins onderbroken, passend bij de uitgangspunten voor de Binnenstadsring, waar de gewenste maximale snelheid 30 km/u is. Ook ontstaat er voldoende ruimte om de Citadel en het ravelijn beter zichtbaar te maken én het deelgebied Citadelpoort te (her)ontwikkelen. De nieuwe brug komt aan het Waterplein te liggen als zichtbare verbinding tussen de beide helften van de Stadsdelta (haltermodel), maar ook als verbinding tussen de historische binnenstad en de Bossche Stadsdelta. Hiervoor wordt ook verwezen naar het algemeen commentaar gemeente onder onderdelen Doelstelling Lage Diezebrug en Situering Lage Diezebrug.

De ontwikkeling heeft niet tot gevolg dat de communicatie of toegang tot andere delen van de stad bemoeilijkt wordt. We zorgen er juist voor dat de huidige verbinding in stand blijft totdat de nieuwe brug gebouwd is.

Ten slotte zijn de gevolgen van de ontwikkeling van de Lage Diezebrug onderzocht. De conclusie op basis van het uitgevoerde akoestisch onderzoek is dat het aspect geluid geen belemmering vormt

voor de ontwikkeling. Hiervoor wordt verwezen naar paragraaf 5.2 van de toelichting van het bestemmingsplan. Ook de gevolgen voor dieren zijn onderzocht en worden in maatregelen vertaald. In de nieuwe brug komen verblijven voor vleermuizen en vogels en er komt een natuurvriendelijke oever zodat allerlei soorten dieren makkelijk onder de brug door kunnen.
Conclusie: zienswijze is ongegrond.

Zienswijze 18 d.d. 18 november 2022

Reclamant vindt dat het plan ten koste gaat van de Tramkade en bijbehorende uitgaansgelegenheid voor de jeugd.

Commentaar gemeente:

*De Lage Diezebrug heeft op zichzelf geen gevolgen voor de bestaande voorzieningen en initiatieven op de Tramkade of de omgeving daarvan. Kunst en cultuur maken bovendien straks ook onderdeel uit van de gebiedsontwikkeling Bossche Stadsdelta. Hiervoor wordt verwezen naar het algemeen commentaar gemeente onder onderdeel Kunst en cultuur in de Bossche Stadsdelta.
Conclusie: zienswijze is ongegrond.*

Zienswijze 19 d.d. 18 november 2022

Reclamant vindt behoud van een stukje cultuur en nachtleven cruciaal voor een gezonde stad.

Commentaar gemeente:

*De Lage Diezebrug heeft op zichzelf geen gevolgen voor de bestaande voorzieningen en initiatieven op de Tramkade of de omgeving daarvan. Kunst en cultuur maken bovendien straks ook onderdeel uit van de gebiedsontwikkeling Bossche Stadsdelta. Hiervoor wordt verwezen naar het algemeen commentaar gemeente onder onderdeel Kunst en cultuur in de Bossche Stadsdelta.
Conclusie: zienswijze is ongegrond.*

Zienswijze 20 d.d. 20 november 2022

Reclamant meent dat de detaillering in het bestemmingsplan ontbreekt. Hij vraagt zich af hoe de Diezebrug precies wordt uitgevoerd en ingericht, welke ruimte er komt voor groen, bomen, voetgangers, fietsers, welke ruimte er komt voor (zware) motorvoertuigen en hoeveel dat er naar verwachting zijn. Deze informatie is volgens hem vereist om een goede afweging te kunnen maken.

Commentaar gemeente:

*Het ontwerp van de Diezebrug wordt momenteel uitgewerkt. Voor de uitwerking van het definitieve ontwerp gelden ontwerputgangspunten die zijn beschreven in de toelichting van het bestemmingsplan, in paragraaf 3.2 Uitgangspunten Ontwerp en inrichting Lage Diezebrug. Voor een beschrijving van het ontwerp van de brug wordt verder verwezen naar het algemeen commentaar gemeente onder onderdeel Ontwerp en beeldkwaliteit brug.
Ook zijn de aantallen verkeersbewegingen die naar verwachting worst case gebruik maken van deze route bekend op basis van ons gemeentelijk verkeersmodel. Aangezien de nieuwe brug op zichzelf niet meteen leidt tot minder verkeer, zijn we in de onderzoeken voor de brug uitgegaan van de prognoses van verkeer op basis van de huidige verkeersgegevens inclusief de verwachte groei van verkeer op basis van de huidige verkeersverdeling van de wegen. Dit is een "worst case" scenario waarbij nog geen rekening is gehouden met de gevolgen van de te nemen aanvullende maatregelen (bijvoorbeeld eventuele knips). Wij verwachten dat door het nemen van de betreffende maatregelen*

de verkeersstromen op deze route op termijn afnemen. Voor dit onderdeel wordt verder verwezen naar het algemeen commentaar gemeente onder onderdeel Verkeer en bereikbaarheid.

Reclamant verwijst naar het Bestuursakkoord waarin staat dat het College in deze bestuursperiode maatregelen neemt om het verkeer van noord naar zuid (en omgekeerd) om te leiden via de Zandzuigerstraat en de Magistratenlaan. Hij vraagt zich af welke rol de nieuwe Diezebrug in deze context speelt. Ook vraagt hij welke maatregelen het College concreet op korte termijn neemt en wat het verwachten kwantitatieve effect daarvan is. Alsook wat het beoogde effect is na gereedkomen van de nieuwe Diezebrug.

Commentaar gemeente:

In het kader van het project Lage Diezebrug gaan we de mogelijkheden in beeld brengen voor een nadrukkelijker routing van het verkeer op de noord-zuid relatie via de Nelson Mandelalaan en de Magistratenlaan. Wij hebben de keuze gemaakt om het doorgaand verkeer om te leiden via de doorstroommassen. De specifieke uitwerking op welke manier dat vorm krijgt wordt op dit moment uitgewerkt. Dit zal uiteindelijk leiden tot een afname van verkeer op de Lage Diezebrug. De Lage Diezebrug draagt hieraan bij door de inrichting als 30 km/u weg met meer ruimte voor fietsers en voetgangers. Voor een uitgebreidere toelichting hierop wordt verwezen naar het algemeen commentaar gemeente onder onderdelen Verkeer en bereikbaarheid en Ontwerp en beeldkwaliteit brug.

Aan het bestemmingsplan ontbreekt volgens reclamant een integrale visie over de verkeersstromen in 's-Hertogenbosch. Hij wijst erop dat de gemeente vanaf 2013 heeft toegezegd de Oranjoboulevard in hun wijk autoluw te maken. Met de geplande Lage Diezebrug zal het verkeer blijven stromen vanaf de Brugstraat naar de Koningsweg. Reclamant verwacht in de toekomst een toename van het verkeer. Twee concrete maatregelen zijn volgens hem belangrijk:

- a) De Diezebrug biedt een mogelijkheid een knip aan te brengen. Dat zou in overeenstemming zijn met het autoluw maken.
- b) Een aanvullende maatregel is het openstellen van de Vogelstraat en het doorgaand verkeer via de Zandzuigerstraat en Magistratenlaan leiden. Dit sluit aan op het plan in het bestuursakkoord om de Vogelstraat open te stellen voor fietsers en hulpdiensten.

Commentaar gemeente:

De mogelijke maatregelen om de Vogelstraat door te trekken al dan niet met het doorvoeren van een knip door de Diezebrug af te sluiten voor (gemotoriseerd) verkeer zijn onderzocht. De conclusie van deze studie is dat de doortrekking van de Vogelstraat ongewenste effecten heeft voor de ambities en ontwikkelrichtingen van de Spoorzone en de vastgestelde keuzes uit de Bereikbaarheidsstrategie. Hiervoor wordt verwezen naar het algemeen commentaar gemeente onder onderdeel Verkeer en bereikbaarheid.

Reclamant verwijst naar de door bezorgde burgers/bewoners ingediende petitie "Geen 20.000 auto's per dag door onze buurt met de nieuwe Diezebrug" van februari 2022. Hij vraagt op welke wijze daarmee rekening wordt gehouden. Met de petitie hebben de bewoners de gemeenteraad verzocht pas een afgewogen besluit te nemen over een nieuwe Diezebrug, als er een goed plan is voor de verkeersafwikkeling en nadat er ook overleg is gevoerd met de bewoners van de Oranjoboulevard en

omgeving. Het overleg moet volgens hem gaan over de beloofde vermindering van de verkeersdruk en verbetering van de leefbaarheid aan en rond de Oranjoboulevard in 't Zand.

Commentaar gemeente:

In 2021 heeft de gemeenteraad een motie aangenomen voor een autoluwere binnenstad (gebied binnen de Binnenstadsring). In 2023 heeft de gemeenteraad in aanvulling daarop een motie aangenomen voor een nader onderzoek naar de mogelijkheid van knips op de Binnenstadsring om doorgaand verkeer onmogelijk te maken. Dit onderzoek wordt nu uitgevoerd, waarbij het de bedoeling is te komen tot een pakket van maatregelen om de autointensiteiten op de Binnenstadsring te reduceren. Hiervoor wordt verwezen naar het algemeen commentaar gemeente onder onderdeel Verkeer en bereikbaarheid.

Begin 2022 heeft de gemeenteraad vervolgens besloten € 250.000 beschikbaar te stellen voor onderzoek. Nu ligt een ontwerpbestemmingsplan gereed. In dat plan lijken definitieve keuzes te worden gemaakt. Reclamant vraagt of de gemeenteraad een volwaardige gelegenheid gehad voor beraadslagingen over die keuzes, met input van bewoners. De gang van zaken komt onzorgvuldig voor. Reclamant verzoekt deze punten te betrekken bij de besluitvorming en daarbij een afgewogen en zorgvuldige beantwoording van de vragen te geven en de gelegenheid te geven voor een nadere toelichting.

Commentaar gemeente:

Voor de gebiedsontwikkeling Bossche Stadsdelta is een uitgebreid participatietraject gevoerd. Bij het vaststellen van het Gebiedsperspectief Bossche Stadsdelta is vervolgens besloten tot de ontwikkeling van de Lage Diezebrug. Hiervoor wordt verwezen naar het algemeen commentaar gemeente onder onderdeel Participatie.

De ingediende zienswijzen op het ontwerpbestemmingsplan Lage Diezebrug en de beantwoording ervan in deze Nota zienswijzen maakt onderdeel uit van de besluitvorming tot vaststelling van het bestemmingsplan. Voorafgaand aan de besluitvorming over het raadsvoorstel door de gemeenteraad, behandelt de commissie Omgeving het raadsvoorstel. Daarvoor kan iedereen de gemeenteraad zijn/haar mening geven over het raadsvoorstel door in te spreken tijdens de raadsbijeenkomst Informeren & Ontmoeten.

Conclusie: zienswijze is ongegrond.

Zienswijze 21 d.d. 18 november 2022

Zienswijze is gelijklopend aan zienswijze 4. Reclamant weigert alle voorgestelde plannen.

Commentaar gemeente:

Zie commentaar gemeente onder zienswijze 4.

Conclusie: zienswijze is ongegrond.

Zienswijze 22 d.d. 18 november 2022

Zienswijze is gelijklopend aan zienswijze 4.

Commentaar gemeente:

Zie commentaar gemeente onder zienswijze 4.

Conclusie: zienswijze is ongegrond.

Zienswijze 23 d.d. 18 november 2022

Tramkade en Havendijkstraat is de enige plek in Den Bosch voor reclamant waar hij het in het weekend naar zijn zin kan hebben. Hier krijgen jonge mensen de kans om zich te ontplooiën, nieuwe verbindingen te maken en is de enige plek in Den Bosch waar beginnende ondernemers en kunstenaars succesvol hun bedrijf op kunnen zetten. Reclamant vindt deze plek zo enorm kostbaar voor Bossche cultuur en sociale ontwikkeling. Daarnaast vindt hij de hoeveelheid miljoenen die in de brug geïnvesteerd gaan worden pure verspilling. Het nieuwe ontwerp lost volgens hem geen enkele van de vorige problemen op en maakt verlies aan cultuur. Reclamant vindt het beter om de jachthaven te verwijderen omdat niemand echt een boot nodig heeft. Basisbehoefte is volgens hem sociale aansluiting vinden in je jongvolwassen leven, en samen met je vrienden ergens kunnen wonen en het naar je zin hebben. Hij meent dat tijdens corona veel van deze plekken zijn verdwenen.

Commentaar gemeente:

De Lage Diezebrug heeft op zichzelf geen gevolgen voor de bestaande voorzieningen en initiatieven op de Tramkade of de omgeving daarvan. Kunst en cultuur maken bovendien straks ook onderdeel uit van de gebiedsontwikkeling Bossche Stadsdelta. Hiervoor wordt verwezen naar het algemeen commentaar gemeente onder onderdeel Kunst en cultuur in de Bossche Stadsdelta. Het nieuwe ontwerp zorgt dus niet voor een verlies aan cultuur. De nieuwe lagere brug zorgt voor een beter toegankelijke verbinding tussen de noord- en zuidoever van de Bossche Stadsdelta waardoor nog meer mensen het gebied kunnen ontdekken en genieten van de kunst en cultuur die een plek krijgt in het gebied. Het is ook niet nodig om daarvoor andere vormen van cultuur en/of vrijetijdsbesteding op te offeren, zoals het verwijderen van een jachthaven. We willen in onze stad meerdere vormen van vrijetijdsbesteding bieden voor al onze inwoners.

Conclusie: zienswijze is ongegrond.

Zienswijze 24 d.d. 18 november 2022

Het besluit om van een stuk cultureel uitgaansgelegenheid waar vele Bosschenaren en zelfs buiten Den Bosch veel plezier hebben beleefd om te bouwen lijkt reclamant een onverstandig plan. Hij vindt dat er vele andere mogelijkheden zijn om het te renoveren en om te bouwen tot iets moois dat past in het plaatje van Den Bosch. Reclamant stelt voor om de plannen opnieuw te evalueren en op sommige plekken aanpassingen te maken. Hij noemt Knoflook als voorbeeld als een plek dat activiteiten aanbiedt. Het zal volgens reclamant tot een groot gemis komen als we deze plek van samenhang zouden opgeven.

Commentaar gemeente:

De Lage Diezebrug heeft op zichzelf geen gevolgen voor de bestaande voorzieningen en initiatieven op de Tramkade of de omgeving daarvan. Kunst en cultuur maken bovendien straks ook onderdeel uit van de gebiedsontwikkeling Bossche Stadsdelta. Hiervoor wordt verwezen naar het algemeen commentaar gemeente onder onderdeel Kunst en cultuur in de Bossche Stadsdelta.

Conclusie: zienswijze is ongegrond.

Zienswijze 25 d.d. 20 november 2022

Reclamant maakt bezwaar tegen het bestemmingsplan waar het strijdig is het autoluw maken van de Oranjevoulevard. Het autoluw maken is volgens hem door gemeente besloten en toegezegd. Een bestemmingsplan dat veel autoverkeer naar de Oranjevoulevard toelaat is daarmee in strijd.

Commentaar gemeente:

Het bestemmingsplan voor de verplaatsing van de Diezebrug zorgt er niet voor dat er meer autoverkeer naar de Oranjevoulevard wordt toegelaten. Wij werken aan een autoluwere Binnenstadsring. Daarvoor richten we de weg rondom de binnenstad opnieuw in van een autoweg naar een Boulevard met meer groen en minder auto's en met aandacht voor leefbaarheid én veiligheid. Op de Binnenstadsring rijdt het verkeer straks maximaal 30 km/u. De Oranjevoulevard is onderdeel van de Binnenstadsring. Vanwege de ligging - vlakbij station, bushaltes en centrum - is de Oranjevoulevard geen gewone traditionele woonstraat. De weg moet ook gebruikt kunnen worden als snelfietsroute, voor het openbaar vervoer, het bevoorraden van de binnenstad en door de hulpdiensten. Hiervoor wordt verwezen naar het algemeen gemeentelijke commentaar onder de onderdelen Verkeer en bereikbaarheid en Ontwerp en beeldkwaliteit brug.

Conclusie: zienswijze is ongegrond.

Zienswijze 26 d.d. 18 november 2022

Zienswijze is gelijklopend aan zienswijze 4.

Commentaar gemeente:

Zie commentaar gemeente onder zienswijze 4.

Conclusie: zienswijze is ongegrond.

Zienswijze 27 d.d. 21 november 2022

Zienswijze is gelijklopend aan zienswijze 4.

Commentaar gemeente:

Zie commentaar gemeente onder zienswijze 4.

Conclusie: zienswijze is ongegrond.

Zienswijze 28 d.d. 21 november 2022

Reclamant roept op: Red de Tramkade

Commentaar gemeente:

De Lage Diezebrug heeft op zichzelf geen gevolgen voor de bestaande voorzieningen en initiatieven op de Tramkade of de omgeving daarvan. Kunst en cultuur maken bovendien straks ook onderdeel uit van de gebiedsontwikkeling Bossche Stadsdelta. Hiervoor wordt verwezen naar het algemeen commentaar gemeente onder onderdeel Kunst en cultuur in de Bossche Stadsdelta.

Conclusie: zienswijze is ongegrond.

Zienswijze 29 d.d. 21 november 2022

Zienswijze is gelijklopend aan zienswijze 4.

Commentaar gemeente:

Zie commentaar gemeente onder zienswijze 4.

Conclusie: zienswijze is ongegrond.

Zienswijze 30 d.d. 18 november 2022

Reclamant verwijst naar het Gebiedsperspectief van de Bossche Stadsdelta waarin de bouw van de nieuwe brug wordt genoemd als voorwaarde voor de herontwikkeling van het gebied. Het document benoemt de Willem Twee, Verkadefabriek, Tramkade en de IJzergieterij als culturele ontmoetingsplaatsen. Reclamant mist hier de vrijplaats Knoflook op de Havendijk wat volgens hem de enige vrijplaats is. Met wekelijks 180+ bezoekers is het een van de meest toonaangevende speler op de Stadsdelta, mede ook door de herkenbare muurschildering aan de Diezebrug.

Reclamant mist plannen om de vrijplaats Knoflook te behouden. Ook tijdens de bouw van de brug ziet hij geen voorzorgsmaatregelen om de kwaliteit van leven van de bewoners en de continuïteit van de vrijplaats Knoflook te waarborgen. Zonder garanties voor de enige vrijplaats in het gebied is reclamant bang dat de Bossche stadsdelta gegentrificeerd zal worden en haar gemeenschapsfunctie zal verliezen.

Commentaar gemeente:

De Lage Diezebrug heeft op zichzelf geen gevolgen voor de bestaande voorzieningen en initiatieven op de Tramkade of de omgeving daarvan. Kunst en cultuur maken bovendien straks ook onderdeel uit van de gebiedsontwikkeling Bossche Stadsdelta. Het gebiedsperspectief Bossche Stadsdelta benoemt dat de bestaande initiatieven zich nu vooral concentreren in en rond de Willem Twee, Verkadefabriek, Tramkade en de IJzergieterij maar dat wil niet zeggen dat dit de enige initiatieven in het gebied zijn, ook Knoflook is bekend. In de Bossche Stadsdelta is plek voor ontmoeting en cultuur, aan beide zijden van de Dieze. Het aantrekken, uitdagen en laten doorstromen van talent staat centraal. We bekijken daarbij ook de bestaande andere en kleinere initiatieven. Voor het verder ontwikkelen en coördineren van het gehele niet-wonen programma is een kwartiermaker aangesteld. Hij werkt samen met zowel toekomstige als bestaande initiatiefnemers. Hiervoor wordt verwezen naar het algemeen commentaar gemeente onder onderdeel Kunst en cultuur in de Bossche Stadsdelta.

Conclusie: zienswijze is ongegrond.

Zienswijze 31 d.d. 18 november 2022

Zienswijze is gelijkkluidend aan zienswijze 4.

Commentaar gemeente:

Zie commentaar gemeente onder zienswijze 4.

Conclusie: zienswijze is ongegrond.

Zienswijze 32 d.d. 18 november 2022

Zienswijze is gelijkkluidend aan zienswijze 4.

Commentaar gemeente:

Zie commentaar gemeente onder zienswijze 4.

Conclusie: zienswijze is ongegrond.

Zienswijze 33 d.d. 18 november 2022

Reclamant verzoekt het plan te herzien en een plek te vinden voor het Cultureel Collectief Ontspoord.

Commentaar gemeente:

De Lage Diezebrug heeft op zichzelf geen gevolgen voor de bestaande voorzieningen en initiatieven op de Tramkade of de omgeving daarvan. Kunst en cultuur maken bovendien straks ook onderdeel uit van de gebiedsontwikkeling Bossche Stadsdelta. Hiervoor wordt verwezen naar het algemeen commentaar gemeente onder onderdeel Kunst en cultuur in de Bossche Stadsdelta.

Conclusie: zienswijze is ongegrond.

Zienswijze 34 d.d. 18 november 2022

Reclamant merkt op dat in het plan (en de bijbehorende kostenraming) geen rekening lijkt te zijn gehouden met de bijbehorende verbouwing van de omgeving om de wegen op de brug aan te laten sluiten. Dit zal volgens hem immers ook de nodige tijd en overlast vereisen, zeker als de brug al in 2024 in gebruik moet worden genomen. Hierdoor is het volgens reclamant lastig - zo niet onmogelijk - om nauwkeurig te bepalen wat de verdere effecten van het ontwerp zullen zijn.

Gezien de strakke planning en de verplaatsing van de brug ter voorkoming van overlast, verzoekt reclamant om de doorgang en beperking van de overlast in dit project te monitoren en om met harde hand op te treden als dit in het geding dreigt te komen, althans bij te weinig vertrouwen hierin het plan preventief af te keuren.

Commentaar gemeente:

Het project en het bestemmingsplan gaan uit van de verplaatsing van de Diezebrug inclusief de daarbij behorende aansluitingen op de bestaande infrastructuur. De kostenraming gaat hier ook vanuit en reikt uitsluitend tot dit project. Het betreft (nog) niet de verdere ontwikkelingen binnen de gebiedsontwikkeling van de Bossche Stadsdelta.

Het is de bouwtechnische staat van de huidige Hoge Diezebrug die de planning bepaalt. De keuze voor en situering van de Lage Diezebrug is mede ingegeven doordat de verbinding onderdeel uitmaakt van de Binnenstadsring. Met de Lage Diezebrug op een andere locatie dan de huidige brug voorkomen we een faseringsprobleem dat tot gevolg zou hebben dat de doorgaande route over de Dieze een tijd lang niet beschikbaar zou zijn. We zorgen hiermee dat de aantakking op het aansluitend netwerk mogelijk blijft en de verkeershinder tot een minimum beperkt wordt. Tijdens de werkzaamheden proberen we hinder zoveel mogelijk te voorkomen door vooraf met stakeholders daarover in overleg te gaan.

Voor een uitgebreidere toelichting op de keuze voor en de situering van de Lage Diezebrug wordt verwezen naar het algemeen commentaar gemeente onder onderdelen Doelstelling Lage Diezebrug en Situering Lage Diezebrug.

Conclusie: zienswijze is ongegrond

Zienswijze 35 d.d. 18 november 2022

Xx

Commentaar gemeente:

Naar aanleiding van deze zienswijze, hebben wij reclamant om een aanvulling/inhoudelijke reactie verzocht. Deze aanvulling dan wel inhoudelijke reactie is niet verstrekt. Vanwege het ontbreken van inhoudelijke gronden wordt verwezen naar het algemeen commentaar gemeente.

Conclusie: zienswijze is niet-ontvankelijk dan wel ongegrond.

Zienswijze 36 d.d. 18 november 2022

Zienswijze is gelijkkluidend aan zienswijze 4.

Commentaar gemeente:

Zie commentaar gemeente onder zienswijze 4.

Conclusie: zienswijze is ongegrond.

Zienswijze 37 d.d. 18 november 2022

Zienswijze is gelijkkluidend aan zienswijze 4.

Commentaar gemeente:

Zie commentaar gemeente onder zienswijze 4.

Conclusie: zienswijze is ongegrond.

Zienswijze 38 d.d. 18 november 2022

Reclamant meent dat de brug het begin zal zijn om de vrijheid van meningsuiting en cultuur in Den Bosch weg te nemen. Tramkade is, naast Knoflook en Pastorie, volgens hem de enige plek in Den Bosch die geldt als alternatief en als een plek waar mensen zich vrij en veilig kunnen voelen om zichzelf te zijn. Tramkade is ook een prachtig deel van de stad; door er bruggen omheen te bouwen en het zicht ernaartoe te blokkeren gaat het ook ten koste van de (visuele) culturele betekenis die de Tramkade nu heeft.

Commentaar gemeente:

De Lage Diezebrug heeft op zichzelf geen gevolgen voor de bestaande voorzieningen en initiatieven op de Tramkade of de omgeving daarvan. Ook niet voor de vrijheid van meningsuiting. Kunst en cultuur maken straks ook onderdeel uit van de gebiedsontwikkeling Bossche Stadsdelta. Hiervoor wordt verwezen naar het algemeen commentaar gemeente onder onderdeel Kunst en cultuur in de Bossche Stadsdelta.

De Lage Diezebrug wordt juist een stuk lager dan de huidige Hoge Diezebrug. Hiermee nemen we de barrière van de bestaande brug weg en wordt de ruimtelijke kwaliteit verbeterd. Het zicht op de Tramkade/Bossche Stadsdelta wordt hiermee niet geblokkeerd, maar hierdoor ontstaan juist zichtlijnen tussen de historische binnenstad en de Bossche Stadsdelta. Door het verlagen van de brug wordt de verbinding voor voetgangers en fietsers comfortabeler waardoor noord en zuid beter verbonden worden en er in onze ogen juist meer uitwisseling is tussen beide zijden van de Dieze en de stad.

Conclusie: zienswijze is ongegrond.

Zienswijze 39 d.d. 18 november 2022

Als buurtbewoner wil reclamant niet meer verkeer dwars door zijn wijk. Ook is hij het helemaal niet eens om een aantal bruisende initiatieven hierom te moeten missen voor een aantal in zijn ogen onnodige toevoegingen aan 't Zand. Reclamant meent dat de Tramkade nu prima is, en volgens hem hoeft die brug er niet te komen. Als de brug zo nodig vervangen moet worden, stelt hij voor dit te doen op dezelfde plek als de huidige brug en de Tramkade te laten zoals hij is.

Commentaar gemeente:

De Lage Diezebrug zorgt niet voor meer verkeer dwars door de wijk. De nieuwe brug betreft een verplaatsing van de weg over de huidige Hoge Diezebrug. Deze weg takt ook in de nieuwe situatie aan op de Buitendijk en Havendijk richting Brugplein en gaat niet dwars door de buurt ten zuiden van de Boschdijkstraat. We verwachten bovendien op termijn dat er minder verkeer over de route gaat. Hiervoor wordt verwezen naar het algemeen commentaar gemeente onder onderdeel Verkeer en bereikbaarheid.

De Lage Diezebrug heeft op zichzelf geen gevolgen voor de bestaande voorzieningen en initiatieven op de Tramkade of de omgeving daarvan. Kunst en cultuur maken bovendien straks ook onderdeel uit van de gebiedsontwikkeling Bossche Stadsdelta, waarvan het gebied Tramkade expliciet onderdeel is. Hiervoor wordt verwezen naar het algemeen commentaar gemeente onder onderdeel Kunst en cultuur in de Bossche Stadsdelta. Voor een onderbouwing van de keuze om een nieuwe lagere brug op een andere locatie te realiseren wordt verwezen naar het algemeen commentaar gemeente onder onderdelen Doelstelling Lage Diezebrug en Situering Lage Diezebrug.

Conclusie: zienswijze is ongegrond.

Zienswijze 40 d.d. 22 november 2022

Zienswijze is gelijkkluidend aan zienswijze 4.

Commentaar gemeente:

Zie commentaar gemeente onder zienswijze 4.

Conclusie: zienswijze is ongegrond.

Zienswijze 41 d.d. 18 november 2022

Zienswijze is gelijkkluidend aan zienswijze 4.

Commentaar gemeente:

Zie commentaar gemeente onder zienswijze 4.

Conclusie: zienswijze is ongegrond.

Zienswijze 42 d.d. 18 november 2022

Zienswijze is gelijkkluidend aan zienswijze 4.

Commentaar gemeente:

Zie commentaar gemeente onder zienswijze 4.

Conclusie: zienswijze is ongegrond.

Zienswijze 43 d.d. 18 november 2022

Zienswijze is gelijkkluidend aan zienswijze 4.

Commentaar gemeente:

Zie commentaar gemeente onder zienswijze 4.

Conclusie: zienswijze is ongegrond.

Zienswijze 44 d.d. 18 november 2022

Zienswijze is gelijkkluidend aan zienswijze 4.

Commentaar gemeente:

Zie commentaar gemeente onder zienswijze 4.

Conclusie: zienswijze is ongegrond.

Zienswijze 45 d.d. 18 november 2022

Reclamant roept op: Besteed het geld maar aan woningbouw.

Commentaar gemeente:

Investeren in de infrastructuur is noodzakelijk. Het noodzakelijke onderhoud van de huidige brug maakt het noodzakelijk dat er geld besteed moet worden aan de verbinding over de Dieze. Voor een onderbouwing van de keuze om een nieuwe, lagere brug op een andere locatie te realiseren wordt verwezen naar het algemeen commentaar gemeente onder onderdelen Doelstelling Lage Diezebrug en Situering Lage Diezebrug.

Daarnaast maakt woningbouw ook een belangrijk onderdeel uit van de gebiedsontwikkeling Bossche Stadsdelta waar ruimte is voor circa 1.600-1.700 woningen. Hiervoor wordt verwezen van het algemeen commentaar gemeente onder onderdeel Woningbouw Bossche Stadsdelta.

Conclusie: zienswijze is ongegrond.

Zienswijze 46 d.d. 18 november 2022

Reclamant heeft een zienswijze als de Tramkade zijn belangrijke functie verliest op cultureel vlak en in de verbinding van een grote groep Bosschenaren. Daarnaast vindt hij dat de Knoflook moet blijven.

Commentaar gemeente:

De Lage Diezebrug heeft op zichzelf geen gevolgen voor de bestaande voorzieningen en initiatieven op de Tramkade of de omgeving daarvan. Kunst en cultuur maken bovendien straks ook onderdeel uit van de gebiedsontwikkeling Bossche Stadsdelta. Hiervoor wordt verwezen naar het algemeen commentaar gemeente onder onderdeel Kunst en cultuur in de Bossche Stadsdelta.

Conclusie: zienswijze is ongegrond.

Zienswijze 47 d.d. 18 november 2022

Reclamant is tegen de bouw nieuwe Diezebrug, waardoor een deel Tramkade verdwijnt. Zij roept op om dit niet te doen, omdat de cultuur en maatschappijgevoel op Tramkade daar te belangrijk voor is. Reclamant ziet de stad steeds meer veranderen in een grijze stad en de Tramkade is een belangrijke plek voor jonge Bosschenaren. Zij vindt het tijd dat er naar de jongeren wordt geluisterd. Op de Tramkade floreert kunst en cultuur, dus dit moet volgens haar behouden blijven. Namens vele andere jongeren smeekt reclamant om een ander alternatief te bedenken voor de Diezebrug.

Commentaar gemeente:

De Lage Diezebrug heeft op zichzelf geen gevolgen voor de bestaande voorzieningen en initiatieven op de Tramkade of de omgeving daarvan. De Tramkade verdwijnt dus niet door de nieuwe brug. Kunst en cultuur maken bovendien straks ook onderdeel uit van de gebiedsontwikkeling Bossche Stadsdelta. Hiervoor wordt verwezen naar het algemeen commentaar gemeente onder onderdeel Kunst en cultuur in de Bossche Stadsdelta.

Conclusie: zienswijze is ongegrond.

Zienswijze 48 d.d. 18 november 2022

Zienswijze is gelijklopend aan zienswijze 4.

Commentaar gemeente:

Zie commentaar gemeente onder zienswijze 4.

Conclusie: zienswijze is ongegrond.

Zienswijze 49 d.d. 18 november 2022

Zienswijze is grotendeels gelijklopend aan zienswijze 4.

Commentaar gemeente:

Zie commentaar gemeente onder zienswijze 4.

Conclusie: zienswijze is ongegrond.

Zienswijze 50 d.d. 18 november 2022

Zienswijze is gelijklopend aan zienswijze 4.

Commentaar gemeente:

Zie commentaar gemeente onder zienswijze 4.

Conclusie: zienswijze is ongegrond.

Zienswijze 51 d.d. 18 november 2022

Reclamanten zijn drie projectontwikkelaars met gronden binnen het gebied van de Bossche Stadsdelta. De drie partijen hebben elk hun afzonderlijke zienswijze ingediend. Aanvullend hebben zij de volgende bezwaren, waardoor zij menen dat het bestemmingsplan Lage Diezebrug niet vastgesteld dient te worden.

Ten onrechte geen overleg

Reclamanten menen dat er ten onrechte geen overleg heeft plaatsgevonden. Zij vinden dat gemeente met hen in overleg moet treden over de herontwikkeling binnen de Bossche Stadsdelta, omdat ze ervaren projectontwikkelaars zijn en ook eigenaar van belangrijke gronden binnen het gebied. In de eerste plaats omdat artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening daartoe verplicht. In de tweede plaats omdat reclamanten en gemeente hetzelfde doel hebben om de Bossche Stadsdelta te transformeren tot een gebied met allure met een positieve uitstraling op de stad. In de derde plaats omdat reclamanten de partijen zijn die de herontwikkeling binnen de Bossche Stadsdelta voor een aanzienlijk deel daadwerkelijk moeten uitvoeren.

Commentaar gemeente:

Wij zijn het niet eens met de stelling dat er geen overleg heeft plaatsgevonden. Naast het participatietraject dat gevoerd is bij het Gebiedsperspectief Bossche Stadsdelta waar reclamanten aan hebben kunnen deelnemen, heeft ook daarna overleg over de gebiedsontwikkeling Bossche Stadsdelta plaatsgevonden met de eigenaren en belanghebbenden in het gebied van de Bossche Stadsdelta. Voor het participatietraject voor het Gebiedsperspectief Bossche Stadsdelta wordt verwezen naar het algemeen commentaar gemeente onder onderdeel Participatie. Met reclamanten heeft in het kader van de voorbereiding van de gebiedsontwikkeling Bossche Stadsdelta (haalbaarheidsfase) overleg plaatsgevonden. Sinds we de haalbaarheidsfase en daarmee

de definitiefase in mei 2023 hebben afgesloten zijn we in overleg met eigenaren in het gebied (waaronder reclamanten) over de uitwerking van de gebiedsontwikkeling in een Ontwikkelplan en over de mogelijke uitwerking daarvan voor de verschillende deelgebieden.

Reclamanten vinden dat er geen reëel overleg heeft plaatsgevonden over de nieuwe Diezebrug. Zij vinden dit onjuist omdat de ligging en verkeersfunctie van de nieuwe brug van groot belang is voor de herontwikkelingsmogelijkheden binnen de Bossche Stadsdelta. Reclamanten vinden de keuze voor de nieuwe Diezebrug bepalend voor de herontwikkeling en vinden dat het bestemmingsplan daaraan voorbijgaat. Met de keuze voor de locatie van de brug, de verkeersfunctie daarvan en het ontwerp en de uitstraling van de brug wordt volgens hen ook beslist over de wijze hoe de Bossche Stadsdelta kan worden heringericht. Daar worden in het ontwerpbestemmingsplan echter geen overwegingen aan gewijd. Reclamanten menen dat het bestemmingsplan ruimtelijke keuzes maakt zonder dat daarover is nagedacht en zonder dat die keuzes worden gemotiveerd.

Commentaar gemeente:

De uitgangspunten voor de gebiedsontwikkeling Bossche Stadsdelta zijn vastgelegd in het Gebiedsperspectief Bossche Stadsdelta. Het Gebiedsperspectief Bossche Stadsdelta is met een uitgebreid participatief traject met de stad en de diverse stakeholders tot stand gekomen. Hiertoe is ook een inspraakprocedure gevoerd. Wij merken op dat een van de partijen onder reclamanten ten tijde van het proces van het Gebiedsperspectief Bossche Stadsdelta nog geen eigenaar van gronden/panden in het gebied was, maar als Bossche ondernemer wel kennis had kunnen hebben van het participatietraject. De overige twee partijen onder reclamanten van deze zienswijze zijn uitgenodigd om mee te doen en hebben meegedaan aan de participatie op het Gebiedsperspectief en hebben ook een inspraakreactie ingediend. Hiervoor wordt verwezen naar het algemeen commentaar gemeente onder onderdeel Participatie. Daarin is ook de ligging en verkeersfunctie van de brug inderdaad al bepaald. Hiervoor wordt verwezen naar het algemeen commentaar gemeente onder onderdeel Samenhang Lage Diezebrug met Bossche Stadsdelta. Het bestemmingsplan Lage Diezebrug is niets meer dan het juridisch-planologisch instrument om de realisatie van de nieuwe brug mogelijk te maken.

Plan maakt goede uitvoering van Gebiedsperspectief Bossche Stadsdelta onmogelijk

Reclamanten zijn van mening dat het ontwerpbestemmingsplan Lage Diezebrug een goede uitvoering van het Gebiedsperspectief Bossche Stadsdelta onmogelijk maakt. De Lage Diezebrug ligt in het hart van de Bossche Stadsdelta. In potentie kan dit een iconisch gebied worden met een nationale of zelfs internationale uitstraling. Volgens reclamanten doet het bestemmingsplan alle mogelijkheden van het Gebiedsperspectief Bossche Stadsdelta teniet. De plannen voorzien er volgens hen in dat de huidige Diezebrug iets naar het noorden wordt verplaatst, maar met behoud van de huidige functie met gelijkblijvende verkeersstromen. Zij vinden dan ook dat het bestemmingsplan ertoe leidt dat dwars door de Bossche Stadsdelta een hoogintensieve verkeersader blijft lopen, waardoor het een minder aantrekkelijk gebied zal zijn om te recreëren.

Daar komt volgens reclamanten bij dat er een besluit over de brug wordt genomen zonder enig verkeers-, parkeer- of circulatieplan van zowel de Noordkant als Zuidkant van de Bossche Stadsdelta en het overige verkeer in de stad. Daarmee is volgens hen zeker dat de brug niet is afgestemd op de komende 50 jaar.

Commentaar gemeente:

De Lage Diezebrug maakt een goede uitvoering van het Gebiedsperspectief Bossche Stadsdelta niet onmogelijk, sterker nog, het ondersteunt als rode loper tussen noord- en zuidoever een van de belangrijke hoofduitgangspunten van de gebiedsontwikkeling: het creëren van een waterplein als het hart van de Bossche Stadsdelta. Hiervoor wordt ook verwezen naar het algemeen commentaar gemeente onder onderdeel Samenhang Lage Diezebrug met Bossche Stadsdelta. Wij onderstrepen de reactie van reclamanten dat de Bossche Stadsdelta in potentie een iconisch gebied kan worden. Reclamanten kunnen als eigenaren van delen van de gronden in het gebied hier een actieve rol in pakken en een belangrijke bijdrage aan leveren.

De Lage Diezebrug houdt ook niet alleen het verplaatsen van de verbinding over de Dieze in, maar de brug wordt ook onderdeel van de Binnenstadsring. Dit betekent een andere verkeersfunctie met een lagere maximale snelheid voor voertuigen en een andere inrichting van de weg als 30 km/u weg met meer ruimte voor voetgangers en fietsers. Voor het autoluwer maken van de binnenstad werken we bovendien aan passende maatregelen, waardoor we de route over de Diezebrug minder aantrekkelijk maken voor doorgaand verkeer. Hiervoor wordt verwezen naar het algemeen commentaar gemeente onder onderdeel Verkeer en bereikbaarheid.

We gaan voor de nieuwe Lage Diezebrug uit van een levensduur van ten minste 100 jaar. Bij de verdere uitwerkingsplannen voor de Bossche Stadsdelta zal worden ingegaan op de verkeerscirculatie en parkeersituatie in de verschillende deelgebieden.

Geen samenhang met de plannen Bossche Stadsdelta

Reclamanten vinden dat de keuze voor de nieuwe Diezebrug niet los kan worden gezien van de herinrichting van de Bossche Stadsdelta als geheel. Met het ontwerpbestemmingsplan Lage Diezebrug gaat deze samenhang volgens hen geheel verloren. Reclamanten menen dat de goede volgorde is: eerst bepalen waar de nieuwe functies komen en aan de hand daarvan vaststellen hoe deze ontsloten moeten worden. De herinrichting van het gebied dient volgens hen het uitgangspunt te zijn voor de inrichting van de infrastructuur en bereikbaarheid. Zij vinden dat het bestemmingsplan Lage Diezebrug precies het tegenovergestelde doet en vinden dit onjuist. Voor reclamanten is duidelijk dat met de keuze van dit bestemmingsplan de centrale doeleinden van Gebiedsperspectief Bossche Stadsdelta onbereikbaar worden.

Verwezen wordt naar de mogelijke invulling in het Gebiedsperspectief Bossche Stadsdelta: een bijzonder mooi en rustig leisure-gebied waar men kan wandelen en kan genieten van de waterwegen die hier samenkomen bij de Citadel. Reclamanten vinden dat het bestemmingsplan Lage Diezebrug kiest voor een volledig andere invulling. Niet voor een brug waar men rustig kan wandelen en fietsen, maar voor een intensieve verkeersader die het gebied ruimtelijk, akoestisch en qua beleving zou domineren. Met een dergelijke invulling wordt de Bossche Stadsdelta volgens reclamanten feitelijk opgegeven. Dit is volgens hen in strijd met het Gebiedsperspectief Bossche Stadsdelta.

Commentaar gemeente:

We zijn met reclamant eens dat de Lage Diezebrug niet helemaal losstaat van de gebiedsontwikkeling Bossche Stadsdelta. De verplaatsing van de brug is ook onderdeel van het Gebiedsperspectief Bossche Stadsdelta. Hiervoor wordt verwezen naar het algemeen commentaar gemeente onder onderdeel Samenhang Lage Diezebrug met Bossche Stadsdelta. We zien dit als een eerste stap in de verdere gebiedsontwikkeling. De onderhoudsstaat van de huidige brug vraagt om stappen te zetten. Daarom hebben we ervoor gekozen te starten met de voorbereiding om deze brug

te vervangen. Daarnaast hebben we ook de haalbaarheidsfase van de gebiedsontwikkeling afgerond. Dit betekent dat we ons inmiddels in de ontwerpfase van de gebiedsontwikkeling Bossche Stadsdelta bevinden.

Daarnaast merken we op dat met de inrichting van de nieuwe brug juist hebben gekozen voor een zogenaamde "rode loper" binnen de Bossche Stadsdelta, een verbinding die meer ruimte biedt aan langzaam verkeer zoals voetgangers en fietsers. De Lage Diezebrug wordt onderdeel van de Binnenstadsring met een maximale snelheid van 30 km/uur. Dit samen met nog te nemen maatregelen met betrekking tot de sturing van verkeer via de doorstroommassen en mogelijke "knips" zorgt ervoor dat er zelfs met een toename van verkeer door de gebiedsontwikkeling zelf geen sprake zal zijn van een intensieve verkeersader. De Lage Diezebrug is een belangrijk onderdeel van de gebiedsontwikkeling dat de twee delen van het gebied aan beide zijden van de Dieze verbindt. Voor een uitgebreidere toelichting wordt verwezen naar het algemeen commentaar gemeente onder onderdelen Ontwerp en beeldkwaliteit brug en Verkeer en bereikbaarheid.

Strijd met de gemeentelijke bereikbaarheidsstrategie

Reclamanten zijn van mening dat het bestemmingsplan in strijd is met de gemeentelijke bereikbaarheidsstrategie. Volgens de gemeentelijke bereikbaarheidsstrategie zou doorgaand autoverkeer in de toekomst richting de Nelson Mandelalaan moeten worden geleid en vandaar naar de Magistratenlaan. De centrale verkeersader zou daardoor buiten de Bossche Stadsdelta blijven en ten noorden daarvan naar de achterzijde van het station worden geleid. Het bestemmingsplan Lage Diezebrug gaat er volgens reclamanten echter van uit dat het verkeer nog steeds centraal door de binnenstad en Oranjaboulevard blijft gaan en daarbij de Bossche Stadsdelta in tweeën zou snijden, net zoals nu het geval is.

Naar de mening van reclamanten is het essentieel dat om de Bossche Stadsdelta tot een succes te maken, moet worden gekozen voor uitvoering van de gemeentelijke bereikbaarheidsstrategie. Dan krijgt dit gebied de rust en uitstraling die zo mooi in het Gebiedsperspectief wordt beschreven. Met als bijkomend voordeel dat ook de Oranjaboulevard wordt ontlast, hetgeen volgens hen in lijn is met de doelstellingen van de gemeente en de recente herinrichting van de Oranjaboulevard.

Commentaar gemeente:

We kiezen ook voor de uitvoering van de gemeentelijke bereikbaarheidsstrategie. De Lage Diezebrug is zodanig ontworpen dat deze passend is binnen de uitgangspunten van een autoluwere binnenstad, de Binnenstadsring en de Bereikbaarheidsstrategie. Daarnaast wordt bekeken welke maatregelen nog meer nodig zouden zijn om de verkeerstroom te laten afnemen en om te leiden naar de doorstroomas. Hiervoor wordt verwezen naar het algemeen commentaar gemeente onder Verkeer en bereikbaarheid.

Milieu aspecten onvoldoende onderzocht

Reclamanten verwijzen naar het akoestisch onderzoek naar verkeerslawaaï. Daarbij is volgens hen ten onrechte geen rekening gehouden met het aantal verkeersbewegingen dat samenhangt met de verkeersaantrekkende werking vanwege de herinrichting van de Bossche Stadsdelta.

Daarbij is volgens reclamanten ten onrechte ook niet onderzocht wat de invloed is van de weg over de nieuwe brug op hun eigendommen ten noorden van de brug. Het bestemmingsplan maakt een aanleg van een brug van 19 meter breed mogelijk waarop volgens reclamanten 3 of 4 rijbanen kunnen worden aangelegd. Dat betekent dat de zone krachtens de Wet geluidhinder 350 meter

bedraagt. Dat geldt weliswaar niet voor een 30 km weg, maar er is volgens reclamanten geen enkele zekerheid dat het blijvend om een 30 km weg zal gaan.

Commentaar gemeente:

De weg maakt over de Lage Diezebrug gaat onderdeel uitmaken van de Binnenstadsring waar een herinrichting tot 30 kilometerzone plaatsvindt. Bij het ontwerp van de brug wordt hiermee rekening gehouden. Hiervoor wordt verwezen naar het algemeen commentaar gemeente onder Ontwerp en beeldkwaliteit brug.

De Wet geluidhinder is niet van toepassing op wegen die gelegen zijn binnen een als woonerf aangeduid gebied, of waarvoor een maximumsnelheid van 30 km per uur geldt. De wijzigingen die aan de weg tussen Brugplein en de aansluiting met de Citadellaan en Vogelstraat plaatsvinden worden 30 km/u gebied. Daarmee is er volgens de Wet geluidhinder geen noodzaak voor een geluidonderzoek naar de gevelbelasting. Vanuit een goede ruimtelijke ordening is toch onderzoek gedaan naar de gevelbelasting van de nabij gelegen geluidgevoelige bestemmingen. In dit geval de woning Werfpad 3B.

Bij het akoestisch onderzoek is rekening gehouden met het verwachte aantal verkeersbewegingen op basis van de huidige situatie inclusief de prognoses voor 2033. Hieruit blijkt een lichte afname in gevelbelasting in 2033 ten opzichte van de huidige gevelbelasting. Dit is ook de situatie die juridisch-planologisch mogelijk wordt gemaakt. Aangezien we nu als het ware “worst case” hebben gekeken, omdat we nog geen rekening hebben gehouden met de andere maatregelen die nog plaatsvinden in het kader van de Binnenstadsring (zoals het lopende onderzoek naar knips) verwachten we dat het daadwerkelijke aantal verkeersbewegingen nog verder zullen afnemen. Bij de ontwikkeling van de verdere gebiedsontwikkeling van de Bossche Staddelta wordt telkens opnieuw bekeken wat de consequenties zijn op het aantal verkeersbewegingen. Aangezien we inzetten op duurzame mobiliteit verwachten we dat de autoverkeersbewegingen op termijn zullen afnemen. Hiervoor wordt verwezen naar het algemeen commentaar gemeente onder Verkeer en bereikbaarheid.

Conclusie: zienswijze is ongegrond.

Zienswijze 52 d.d. 20 november 2022

Zienswijze is gelijklopend aan zienswijze 4.

Commentaar gemeente:

Zie commentaar gemeente onder zienswijze 4.

Conclusie: zienswijze is ongegrond.

Zienswijze 53 d.d. 18 november 2022

Reclamant is erop tegen.

Commentaar gemeente:

Voor kennisgeving aangenomen. Voor een onderbouwing van het plan wordt verwezen naar de toelichting van het bestemmingsplan en het algemeen commentaar gemeente in deze Nota zienswijzen.

Conclusie: zienswijze is ongegrond.

Zienswijze 54 d.d. 18 november 2022

Reclamant meent dat geen enkele stad compleet is zonder rafelranden en culturele vrijplaatsen. Hij meent dat de Kop van 't Zand niet gesloopt moet worden ten behoeve van een brug.

Commentaar gemeente:

De Lage Diezebrug heeft op zichzelf geen gevolgen voor de bestaande voorzieningen en initiatieven op de Tramkade of de omgeving daarvan. Kunst en cultuur maken bovendien straks ook onderdeel uit van de gebiedsontwikkeling Bossche Stadsdelta. Hiervoor wordt verwezen naar het algemeen commentaar gemeente onder onderdeel Kunst en cultuur in de Bossche Stadsdelta.

Conclusie: zienswijze is ongegrond.

Zienswijze 55 d.d. 21 november 2022

Zienswijze is gelijklopend aan zienswijze 4.

Commentaar gemeente:

Zie commentaar gemeente onder zienswijze 4.

Conclusie: zienswijze is ongegrond.

Zienswijze 56 d.d. 21 november 2022

Zienswijze is gelijklopend aan zienswijze 4.

Commentaar gemeente:

Zie commentaar gemeente onder zienswijze 4.

Conclusie: zienswijze is ongegrond.

Zienswijze 57 d.d. 21 november 2022

Zienswijze betreft een iets ingekorte versie van zienswijze 20. Zie zienswijze 20.

Commentaar gemeente:

Zie commentaar gemeente onder zienswijze 20.

Conclusie: zienswijze is ongegrond.

Zienswijze 58 d.d. 18 november 2022

Reclamant vindt dat de Tramkade het stukje cultuur in Den Bosch is dat voor velen vrijheid en veiligheid biedt. Deze plek geeft volgens hem creatievelingen de plek om te ontdekken spelen en los te gaan, studenten om te ontsnappen aan de schoolweek en volwassenen om hun jeugdige energie eruit te kunnen gooien en de volgende generatie te inspireren met de vrijheid van jezelf kunnen zijn. Voor velen is Tramkade volgens reclamant het hart van Den Bosch. Hij verzoekt hier geen streep door (weg) te trekken. En roept op om te laten zien dat wij de culturele stad horen te zijn, en niet alleen zo genoemd te worden.

Commentaar gemeente:

De Lage Diezebrug heeft op zichzelf geen gevolgen voor de bestaande voorzieningen en initiatieven op de Tramkade of de omgeving daarvan. Kunst en cultuur maken bovendien straks ook onderdeel uit van de gebiedsontwikkeling Bossche Stadsdelta. Hiervoor wordt verwezen naar het algemeen commentaar gemeente onder onderdeel Kunst en cultuur in de Bossche Stadsdelta.

Conclusie: zienswijze is ongegrond.

Zienswijze 59 d.d. 18 november 2022

Reclamant benoemt de Tramkade als een mooie artistieke plek voor veel mensen. Met het plan wat er nu ligt gaat dit volgens haar verdwijnen. Reclamant is van mening dat er jarenlang niet naar omgekeken is, en dat het nu het een mooie bestemming heeft voor een groep mensen voor hun creatieve en muzikale belevingen het op de schop moet. Zij roept op: Laat dingen zoals ze zijn en ga huizen ergens anders bouwen. De Tramkade moet volgens haar blijven bestaan zoals het is.

Commentaar gemeente:

De Lage Diezebrug heeft op zichzelf geen gevolgen voor de bestaande voorzieningen en initiatieven op de Tramkade of de omgeving daarvan. Kunst en cultuur maken bovendien straks ook onderdeel uit van de gebiedsontwikkeling Bossche Stadsdelta. Hiervoor wordt verwezen naar het algemeen commentaar gemeente onder onderdeel Kunst en cultuur in de Bossche Stadsdelta.

Conclusie: zienswijze is ongegrond.

Zienswijze 60 d.d. 21 november 2022

Reclamant meent dat door de verplaatsing van de brug culturele plekken, zoals ontmoetingsplek Knoflook en de cafés aan de Dieze in gevaar komen of recht aan de straat komen te liggen, wat de sfeer zal verpesten. Na een zware corona periode is er volgens haar eindelijk weer een bruisende plek voor jongeren dus zou het erg zonde zijn dit weer af te nemen door het doorzetten van dit plan. Daarnaast vindt reclamant dat de voordelen van de nieuwe brug onvoldoende naar voren komen. Zij vraagt wat een verplaatsing van 50 meter met de doorstroom doet, als er nog steeds evenveel verkeer over de brug rijdt. Zij vindt dat de extra straat die nu nog aanwezig is juist meer spreiding van het verkeer geeft. Ook wordt het verkeer volgens haar voldoende gespreid door de vele stoplichten op dit punt. Naar de mening van reclamant is de doorstroming goed. Daarnaast verwijst zij naar andere punten in Den Bosch waar het veel drukker is en de doorstroom minder goed is, dus het lijkt haar goed om de prioriteiten daarop te leggen.

Commentaar gemeente:

De Lage Diezebrug heeft op zichzelf geen gevolgen voor de bestaande voorzieningen en initiatieven op de Tramkade of de omgeving daarvan. Kunst en cultuur maken bovendien straks ook onderdeel uit van de gebiedsontwikkeling Bossche Stadsdelta. De Bossche Stadsdelta vormt straks het gebied waar initiatieven op kruisvlak van ontmoeting, cultuur, sport, werk en duurzame innovatie een plek kunnen krijgen; een gebied voor vernieuwers, maar ook een plek waar iedereen zich thuis voelt en de handen uit de mouwen steekt, en op termijn plaats maakt voor nieuwe energie. Hiervoor wordt verwezen naar het algemeen commentaar gemeente onder onderdeel Kunst en cultuur in de Bossche Stadsdelta.

Het voordeel van de nieuwe brug is dat er een lagere en daarmee beter toegankelijke brug komt met meer ruimte komt voor langzaam verkeer. Deze nieuwe verbinding zorgt voor een beter toegankelijke verbinding tussen de noord- en zuidoever van de Bossche Stadsdelta waardoor nog meer mensen het gebied kunnen ontdekken en genieten van de kunst en cultuur die een plek krijgt in het gebied. Voor een nadere toelichting op nut en noodzaak en voordelen van de nieuwe brug wordt verwezen naar het algemeen commentaar gemeente onder onderdelen Doelstelling Lage Diezebrug en Situering Lage Diezebrug.

Conclusie: zienswijze is ongegrond.

Zienswijze 61 d.d. 18 november 2022

Zienswijze is gelijkkluidend aan zienswijze 4.

Commentaar gemeente:

Zie commentaar gemeente onder zienswijze 4.

Conclusie: zienswijze is ongegrond.

Zienswijze 62 d.d. 18 november 2022

Zienswijze is gelijkkluidend aan zienswijze 4.

Commentaar gemeente:

Zie commentaar gemeente onder zienswijze 4.

Conclusie: zienswijze is ongegrond.

Zienswijze 63 d.d. 18 november 2022

Zienswijze is gelijkkluidend aan zienswijze 4.

Commentaar gemeente:

Zie commentaar gemeente onder zienswijze 4.

Conclusie: zienswijze is ongegrond.

Zienswijze 64 d.d. 21 november 2022

Zienswijze is gelijkkluidend aan zienswijze 4.

Commentaar gemeente:

Zie commentaar gemeente onder zienswijze 4.

Conclusie: zienswijze is ongegrond.

Zienswijze 65 d.d. 18 november 2022

Reclamant is van mening dat het goed zou zijn hier sociale woningbouw te realiseren i.v.m. de woningnood.

Commentaar gemeente:

In het bestemmingsplan Lage Diezebrug is alleen de regeling voor de plek van de brug met de aansluitingen op de bestaande wegen geregeld. Maar de brug maakt straks onderdeel uit van de Bossche Stadsdelta. De gebiedsontwikkeling voor de Bossche Stadsdelta omvat ook woningbouw. In de Bossche Stadsdelta is ruimte voor ontmoeting, cultuur, religie, sport, werk en duurzame innovatie, met een gevarieerd woningaanbod dat daarbij past. Het gaat om een programma van 1.600 – 1.700 woningen, waarbij uitgegaan wordt van de programmamix van minimaal 30% sociale huur, minimaal 40% middenhuur/betaalbare koop en maximaal 30% vrije sector. Het woningaanbod behelst daarmee ook een deel sociale huur namelijk minimaal 30% Het aantal sociale huurwoningen zal dus op circa 480 tot 510 uitkomen. Hiervoor wordt verwezen naar het algemeen commentaar gemeente onder onderdeel Woningbouw Bossche Stadsdelta.

Conclusie: zienswijze is ongegrond.

Zienswijze 66 d.d. 18 november 2022

Zienswijze is gelijklopend aan zienswijze 4.

Commentaar gemeente:

Zie commentaar gemeente onder zienswijze 4.

Conclusie: zienswijze is ongegrond.

Zienswijze 67 d.d. 18 november 2022

Reclamant meent dat het plan een te grote negatieve impact op de cultuursector van de Tramkade heeft en ervoor zorgt dat er minder mogelijkheden zijn voor de minder welvarenden onder ons in het gebied.

Commentaar gemeente:

De Lage Diezebrug heeft op zichzelf geen gevolgen voor de bestaande voorzieningen en initiatieven op de Tramkade of de omgeving daarvan. Kunst en cultuur maken bovendien straks ook onderdeel uit van de gebiedsontwikkeling Bossche Stadsdelta. We maken met deze ontwikkeling een dynamisch stedelijk gebied, als aanjaagplek voor Cultuurstad van het Zuiden, met ruimte voor ontmoeting, cultuur, sport, werk en een gevarieerd woningaanbod dat daarbij past. Hiervoor wordt verwezen naar het algemeen commentaar gemeente onder onderdeel Kunst en cultuur in de Bossche Stadsdelta.

Conclusie: zienswijze is ongegrond.

Zienswijze 68 d.d. 18 november 2022

Reclamanten melden dat De Kring, in het bijzonder de Interdisciplinaire Werkgroep Zuid Willems Park (IWZWP), een rol heeft mogen spelen in het in kaart brengen van de erfgoedbelangen in De Bossche Stadsdelta. Bovendien heeft de IWZWP intensief deelgenomen aan de voorbereidingen (direct en indirect) voor het Gebiedsperspectief Bossche Stadsdelta. Reclamanten zijn verheugd over de voortvarendheid van de planvorming en juichen de komst van dit ontwerpbestemmingsplan dan ook toe.

Begrenzing plan

Reclamanten vinden het een gemis dat het plan niet kan voorzien in een completering van de binnenstadsring door directe aansluiting van de Citadellaan op het brugtracé. Zij pleiten voor uitbreiding van het plangebied aan de noordoostzijde met de hoek Citadellaan-Orthenseweg-Vaaltweg. Hierdoor ontstaat er volgens hen ruimte voor het goed vormgeven en dimensioneren van de aansluiting van de toevoerweg Orthenseweg op de binnenstadsring. Daarmee ontstaat er meer ruimte om voor deze zijde van de stad, met de Citadel en het omliggende waterplein, en daarmee voor de binnenstad als geheel meer aandacht en nadruk te leggen op zowel de herkenbaarheid als op de beleving van de historische betekenis van de aanwezige elementen.

Commentaar gemeente:

Deze wens moet worden bekeken in het kader van de gebiedsontwikkeling Bossche Stadsdelta en niet alleen vanuit het verleggen van de Diezebrug. We kiezen er nu nadrukkelijk voor om alleen de brug te verleggen en nog niet in te spelen op mogelijke aanpassingen in deze hoek in de relatie tot de Bossche Stadsdelta. Planvorming van dit gebied is overigens wel al opgenomen in het Gebiedsperspectief Bossche Stadsdelta en de verfijning daarvan tijdens de haalbaarheidsfase in de

Rapportage Haalbaarheidsfase Bossche Stadsdelta en is inzichtelijk gemaakt op bijbehorende Ruimtelijke Structuurkaart. Dit onderdeel wordt opgepakt bij de uitwerking van het deelgebied Citadelpoort.

Beloop en oriëntatie

Reclamanten pleiten voor een minder gestrekt beloop van weg en brug en voor een vormgeving van de weg die het verblijfskarakter en de samenhang in het historische ensemble alsook in het verblijfsgebied aan de westzijde van de Dieze faciliteert. Zij steunen de oriëntatie op de IJzergieterij, maar vinden het ontwerp niet bijdragen aan het gewenste verblijfskarakter door de aanlanding en afbuiging met een bijna haakse bocht. Het afzwakken/versoepelen van de haakse aansluiting op de Diezekade zal volgens reclamanten het ensemble van IJzergieterij en Molengebouw in zijn samenhang versterken.

Commentaar gemeente:

In de haalbaarheidsfase zijn met de verfijning van het Gebiedsperspectief Bossche Stadsdelta rond de brug wat aspecten veranderd in de Rapportage Haalbaarheidsfase Bossche Stadsdelta en de bijbehorende Ruimtelijke Structuurkaart. Zo is de precieze ligging van het ravelijn onderzocht. Na deze inmeting van het ravelijn is het tracé van de brug iets verlegd, zodat het ravelijn vrij komt te liggen en binnen de gebiedsontwikkeling Bossche Stadsdelta hersteld kan worden en weer in het zicht komt. De richting van de brug volgt de loop van het ravelijn met bij de aanlandingen een knik die het binnenstedelijke ('geen snelweg') karakter van het kunstwerk accentueert. De brug komt uit op het bouwblok rondom de IJzergieterij. De afbuiging in de weg over de brug en het ontwerp van de brug met ruimte voor brede fietspaden en wandelpaden dragen bij aan het gewenste verblijfskarakter. Hiervoor wordt verwezen naar het algemeen commentaar gemeente onder Erfgoed en Ontwerp en beeldkwaliteit brug.

De veranderde ligging van het tracé is verwerkt op de verbeelding van het vast te stellen bestemmingsplan. Het plangebied is verkleind. Deze (ambtshalve) wijziging was al aangekondigd in het ontwerpbestemmingsplan.

Herstel voormalig ravelijn

Reclamanten hebben erop gewezen dat in het Gebiedsperspectief een verkeerde weergave van de locatie van het ravelijn staat. Nu dit beeld in een formeel juridisch stuk staat, wijzen zij erop dat het herstel van het ravelijn niet mogelijk zal blijken als de weg/brug wordt uitgevoerd als een rechte lijn tussen de kruising Orthenseweg-Vogelstraat en de IJzergieterij. Om deze intentie te kunnen verwezenlijken zal er volgens hen moeten worden geschoven met het tracé.

Commentaar gemeente:

Deze opmerking over de verkeerde weergave van de locatie van het ravelijn is terecht. We hebben onderzoek gedaan naar de precieze ligging van het ravelijn. De ligging van het tracé is hierop aangepast. Hiervoor wordt verwezen naar het commentaar gemeente onder het onderdeel Beloop en oriëntatie hierboven.

Beeldkwaliteit en inrichting

Reclamanten merken op dat het beeldkwaliteitskader 'De nieuwe Diezebrug' niet integraal in de toelichting is vervat en ook niet separaat ter visie ligt en het plaatsen van commentaar hierbij niet mogelijk is.

Commentaar gemeente:

Het beeldkwaliteitskader 'De Nieuwe Diezebrug' is geen beleidsstuk dat door de gemeenteraad wordt vastgesteld. Dit beeldkwaliteitskader was bedoeld als referentieontwerp voor het aanbestedingstraject voor het uiteindelijke ontwerp van de brug. Het biedt verder geen formeel kader voor de toetsing door de Monumenten- en welstandscommissie. De Monumenten- en Welstandscommissie toetst aan het welstandsbeleid zoals opgenomen in de Welstandsnota.

Om verwarring te voorkomen, is de verwijzing naar het beeldkwaliteitskader 'De Nieuwe Diezebrug' geschrapt. Wel zijn er ontwerpuitgangspunten voor de uitwerking van de brug geformuleerd. Hiervoor wordt verwezen naar het algemeen commentaar gemeente onder onderdeel Ontwerp en beeldkwaliteit brug. Deze ontwerpuitgangspunten zijn inmiddels ook opgenomen in de toelichting van het bestemmingsplan.

Reclamanten wensen geen smaakdiscussie te voeren maar merken op dat zij een nogal weinig uitgesproken ontwerp zien waaraan van de historische context (haven/industrie) noch van de vormtaal van de uit die context stammende nog bestaande bebouwing weinig valt af te lezen. Zij pleiten daarom voor een vormgeving die zich meer laat inspireren door de zakelijke, industriële en soms rauwe beeldtaal van de plek.

Commentaar gemeente:

Als ontwerpuitgangspunt van de brug gaan we ervan uit dat de brug niet moet concurreren met het daadwerkelijke icoon aan de Dieze: het aanwezige historische erfgoed en het waterplein; de plek waar de Dommel, Aa, Binnendieze en Zuid-Willemsvaart samenvloeien in de Dieze. Hiervoor wordt verwezen naar het algemeen commentaar gemeente onder onderdeel Ontwerp en beeldkwaliteit brug.

Reclamanten benoemen het symmetrisch profiel van het brugdek. De noodzaak voor een symmetrisch profiel wordt volgens hen niet onderbouwd. Gelet op het gegeven dat de verblijfsruimte aan beide zijden van de Dieze en waartussen de brug een verbinding vormt, zich voornamelijk aan de westzijde van de brug bevindt, menen zij dat er reden is voor een asymmetrisch profiel met aan de westzijde een breder loopstrook ter verbinding van de verblijfsgebieden. Reclamanten pleiten voor een brug die de verbinding van de verblijfsgebieden werkelijk faciliteert door een ruimtelijk voortzetting van de verblijfsfunctie op de brug.

Commentaar gemeente:

In de haalbaarheidsfase zijn met de verfijning van het Gebiedsperspectief Bossche Stadsdelta rond de brug wat aspecten veranderd in de Rapportage Haalbaarheidsfase Bossche Stadsdelta en de bijbehorende Ruimtelijke Structuurkaart. Zo is de ligging van het tracé iets verschoven (zie hierboven) naar aanleiding van de inmeting van het ravelijn. Het evenementenplein op de noordoever is verschoven van de west- naar de oostzijde van de Lage Diezebrug en ligt nu op het ravelijn. Ook heeft de gemeenteraad op 31 januari 2023 besloten dat het Design Museum aan de noordzijde van de Bossche Stadsdelta in het gebied Citadelpoort komt. Hierdoor ontstaat er een looproute van het cultuurplein Tramkade gebied rond de IJzergieterij via de Lage Diezebrug naar het evenementenplein en het Design Museum in de Citadelpoort. De brug krijgt een 30 km/u inrichting en een rijbaan met aan beide zijden een fietspad en een voetgangerspad. Voor de ontwerpuitgangspunten voor de uitwerking van het ontwerp van de brug wordt verwezen naar het algemeen commentaar gemeente onder onderdeel Ontwerp en beeldkwaliteit brug.

Conclusie: zienswijze is ongegrond, met uitzondering van het onderdeel over het beloop van de weg in relatie tot het ravelijn. Dit sluit echter aan bij de al eerder aangekondigde ambtshalve aanpassing van de plangrens aan de zuidzijde. De ligging van het tracé is aangepast aan de hand van de uit onderzoek gebleken ligging van het ravelijn. De plangrens van het bestemmingsplan wordt hierop bij de vaststelling van het bestemmingsplan gewijzigd. Hiermee wordt ook tegemoetgekomen aan deze zienswijze.

Zienswijze 69 d.d. 21 november 2002

Zienswijze is gelijkkluidend aan zienswijze 4.

Commentaar gemeente:

Zie commentaar gemeente onder zienswijze 4.

Conclusie: zienswijze is ongegrond.

Zienswijze 70 d.d. 21 november 2002

Deze zienswijze richt zich niet tegen de brug per se, maar op de wijze waarop deze is verantwoord.

Gebiedsbescherming

Reclamant beschrijft dat De Dieze onderdeel uitmaakt van het Natuur Netwerk Brabant (NNB) als ecologische verbindingzone en op de nabije ligging van Natura 2000 gebied Vlijmense Ven, Moerputten en Bossche Broek. Hij wijst erop dat in het bestemmingsplan een vormvrije MER-beoordeling wordt genoemd, maar dat hij niet kan opmaken of dit in lijn is met de richtlijnen en daarbij behorende jurisprudentie. Hij wil hier graag een toelichting op. Hij vreest namelijk wel voor een nadelig effect voor deze Natura 2000 gebieden.

Reclamant is van mening dat het bestemmingsplan op sommige punten zeer procesmatig en openblijft. Hij constateert dat de effecten op de NNB zijn nog niet vastgesteld. Daarbij vraagt hij zich af met zekerheid worden gesteld dat de stikstof-emissie van de bouw van de Lage Diezebrug en latere sloop van de verouderde brug, met in acht name van de verdere gebiedsontwikkeling Bossche Stadsdelta, en de impact van de gewijzigde verkeerssituatie in deze gebieden, niet een toename van stikstofdepositie veroorzaakt wordt voor of anderszins een negatief effect heeft op de nabijgelegen beschermde natuurgebieden.

Hij stelt dat een besluit zorgvuldig moet zijn voorbereid en moet rusten op een draagkrachtige motivering die duidelijk is voor de burger (artikel 3:2 en 3:46 Awb). Hij vraagt of de gemeente de vormvrije MER-beoordeling kan toelichten.

Commentaar gemeente:

Voor het beoordelen van het effect van de aanleg van de brug op het NNB is inmiddels een “Nee, tenzij-toets” uitgevoerd (Toetsing NNB voor de Diezebrug, 's-Hertogenbosch, idverde Advies, 27 juli 2023. Uit de toets van het inrichtingsplan van de Lage Diezebrug aan de regels zoals opgenomen in artikel 3.21 lid 1 van de Interim Omgevingsverordening van de Provincie Noord-Brabant, wordt geconcludeerd dat het plan voldoet aan de voorwaarden voor kleinschalige herbegrenzing. Met de toekomstige realisatie van de Lage Diezebrug zal een beperkte inbreuk worden gemaakt op de omvang van het Natuurnetwerk Brabant en ook de aantasting van natuurwaarden is beperkt. Er is geen sprake van blijvende knelpunten maar wel van kwaliteitsverbeteringen die leiden tot versterking van het NNB en EVZ ter plaatse. Het bestemmingsplan kan hiermee de voorgenomen ontwikkeling

toestaan conform de Interim Omgevingsverordening. De toelichting van het bestemmingsplan is met de conclusie van de “Nee, tenzij-toets”/toetsing NNB aangevuld. De toets is als bijlage bij het vast te stellen bestemmingsplan gevoegd.

Een MER behelst het in beeld brengen van de milieugevolgen van een (overheids)besluit voordat het wordt genomen. Het aanleggen van de Lage Diezebrug valt niet onder de activiteiten die genoemd worden in de bijlage van het Besluit milieueffectrapportage onder onderdeel C en/of D. Er is dan ook geen MER plicht voor dit plan. Derhalve is gekozen voor een vormvrije MER beoordeling. Een MER is alsnog noodzakelijk als er sprake is van een stikstofdepositie op een Natura 2000 gebied. Voor het bepalen of de bouw/aanleg van de Lage Diezebrug, de sloop van de huidige brug en het gebruik van de nieuwe brug (in plaats van de huidige brug) een activiteit is waarbij stikstof vrijkomt in een Natura 2000 gebied zijn AERIUS doorrekeningen gedaan. Uit de doorrekening voor de aanleg/sloofase blijkt dat er een bijdrage te verwachten is op een Natura 2000 gebied als alle machines diesel aangedreven zijn. Slechts een klein deel van de machines kan diesel aangedreven zijn om een stikstofbijdrage op Natura 2000 gebieden te voorkomen. Conclusie is dat de bouw van de nieuwe brug en de sloop van de huidige brug nagenoeg emissieloos moet worden uitgevoerd om in het kader van de Wet natuurbescherming geen bijdrage op een nabijgelegen Natura 2000 gebied te veroorzaken. Uit de verschilberekening voor de gebruiksfase tussen 2022 en 2033 is een jaarlijkse reductie te zien van de stikstofemissie. In 2033 komt deze neer op 0,14 mol/ha/jaar. Conclusie is dat het gebruik van de nieuwe Lage Diezebrug (door enerzijds iets minder verkeer en een groeiend percentage emissieloos verkeer en anderzijds door het verminderen van de achtergrondconcentratie) er jaarlijks een reductie van de stikstofemissie op zal treden.

Overige externe factoren zoals geluid, licht en trillingen zullen gezien de afstand tot het Natura 2000-gebied van circa 2,7 km, geen effect sorteren op het Natura 2000 gebied. Tussen plangebied en Natura 2000-gebied bevindt zich stedelijke bebouwing met bijbehorende activiteiten. Eventuele verandering in geluid, licht en trillingen ten gevolge van de nieuwe brug zal uitdoven, geabsorbeerd worden en/of overstemd worden door het tussenliggend stedelijk gebied, dan wel ten gevolge van de afstand, voordat dit het Natura 2000 gebied kan bereiken.

Soortenbescherming

Uit de quickscan blijkt dat er mogelijk beschermde vogels, vleermuizen, grondgebonden zoogdieren, amfibieën voorkomen en deze hinder kunnen ervaren. Vervolgonderzoek zou lopen tot half juli 2023. Reclamant constateert dat een wezenlijk onderdeel van de planvorming nog niet beschikbaar is. Daarnaast vindt hij dat voor soortenbescherming slechts zeer summier wordt ingegaan op de exacte invulling van mitigerende maatregelen. Daarbij signaleert hij dat deze aanvullende maatregelen onderling tegenstrijdig zijn. Reclamant verzoekt om de mitigerende maatregelen zodanig te herzien, dat deze specifiek, goed uitgewerkt en controleerbaar zijn.

Reclamant verwijst naar de beoogde start bouw eind 2023 is en dat uitkomsten van aanvullend onderzoek en de exacte data van de werkzaamheden nog niet bekend zijn. Dit rijst bij hem de vraag of voor de uitvoering van het plan een ontheffing nodig is van de Flora- en Faunawet of er met voldoende aannemelijkheid kan worden gesteld dat de Flora en Faunawet geen belemmering vormt. Verder vraagt reclamant wanneer het plan wordt voorgelegd aan de raad en of de uitkomsten van dit nadere onderzoek eerst worden afgewogen voordat de raad een besluit neemt tot vaststelling van het bestemmingsplan. Dat lijkt hem niet meer dan redelijk.

Commentaar gemeente:

Het aanvullend onderzoek is inmiddels uitgevoerd (Aanvullend onderzoek Diezebrug en woningen 's-Hertogenbosch, idverde Advies, 18 augustus 2023). Uit dit aanvullend onderzoek is gebleken dat de noordelijke basculekelder fungeert als zomerverblijfplaats voor 1 tot maximaal 5 gewone dwergvleermuizen, één ruige dwergvleermuis en mogelijk één watervleermuis. Deze zomerverblijfplaatsen kunnen ook fungeren als milde winterverblijfplaats door mannetjes. Verder fungeert de noordelijke basculekelder als paarverblijfplaats voor de ruige dwergvleermuis. Met de sloop van de noordelijke basculekelder van de Diezebrug gaan verblijfplaatsen verloren van de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en watervleermuis. Het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming is noodzakelijk indien er in de toekomst toch voor wordt gekozen om de basculekelders te slopen.

Vogelnesten met een permanent beschermde status (jaarrond beschermd) zoals van gierzwaluw en huismus, zijn niet aanwezig in de directe omgeving van het plangebied (de woningen).

Voor de bouw van de Lage Diezebrug is het niet nodig om de huidige brug eerst af te breken.

Daardoor vormen de uitkomsten van het nader onderzoek geen belemmering voor het bouwen van de nieuwe brug. Met het uitvoeren van de geplande werkzaamheden worden dus geen verbodsartikelen van de Wet natuurbescherming overtreden. Benodigde ontheffing zal pas nodig zijn bij het afbreken van de huidige brug.

Wel worden bij de bouw van de Lage Diezebrug faunavoorzieningen aangebracht, inclusief mitigerende maatregelen. De invulling van deze mitigerende maatregelen volgen uit het nader onderzoek en omvat het aanbrengen van permanente vleermuisvoorzieningen (zomer- en paarverblijfplaatsen) in de Lage Diezebrug. De uitkomsten van het nader onderzoek zijn onderdeel van de toelichting en het nader onderzoek zelf is als bijlage bij de toelichting van het vast te stellen bestemmingsplan gevoegd.

Participatie en woonklimaat

Reclamant is blij om te horen dat de gemeente een uitgebreid en innovatief participatietraject heeft doorlopen. Wel vindt hij dat de effecten voor direct omwonenden nauwelijks worden belicht. Er zijn volgens hem maatregelen noodzakelijk om mogelijk overlast van trillingen, geluid en ander hinder te beperken.

Commentaar gemeente:

In de toelichting van het bestemmingsplan Lage Diezebrug is een beschrijving van de milieuaspecten opgenomen in hoofdstuk 5: Milieu, duurzaamheid en waarden. Hierin zijn de aspecten trillingen, geluidhinder en andere relevante aspecten beschreven. Geluidonderzoek toont aan dat voor de Lage Diezebrug gebouwd kan worden zonder dat er sprake is van een reconstructie in de zin van de Wet geluidhinder. Daarmee is aangetoond dat geen significante toename van de geluidhinder te verwachten is op geluidgevoelige bestemmingen. Er is geen reden om aan te nemen dat de Lage Diezebrug tijdens het gebruik trillinghinder op gevoelige bestemmingen op zal leveren. Uiteraard moet bij de aanleg aandacht zijn voor trillinghinder. Dat komt aan de orde bij de aanvraag voor realisering van de brug. Andere hinder is door reclamant niet nader omschreven en verwachten wij ook niet. Wij concluderen dan ook dat gelet op de kenmerken van het project, de plaats van het project en de kenmerken van de potentiële effecten, geen belangrijke nadelige milieugevolgen aan de orde zijn. De daadwerkelijke realisatie van een nieuwe brug alsmede de sloop van de bestaande brug heeft uiteraard wel gevolgen voor de omgeving. Bouwwerkzaamheden kunnen leiden tot (tijdelijke) hinder in de vorm van geluid, trillingen, gebruik van bouwterreinen en dergelijke. We beperken de hinder zo

veel als mogelijk. Het verkeer kan gebruik blijven maken van de bestaande Diezebrug totdat de nieuwe Lage Diezebrug wordt opengesteld. Dit geldt ook voor de hulpdiensten die geen last ondervinden van de ontwikkeling.

Reclamant vindt dat de indruk wordt gewekt dat we voor een voldongen feit worden gesteld en er geen ruimte is om over alternatieven voor de brug te discussiëren, terwijl hij ook andere geluiden hoor in de stad. Hij vraagt of de gemeente voor verdere gebiedsontwikkeling naast grondeigenaren en geïnteresseerde potentiële partijen die initiatieven willen ontplooien ook huidige gebruikers en bijzondere initiatieven zoals de culturele vrijplaats aan de Havendijk van Vereniging Ontspoord betreft.

Commentaar gemeente:

De keuze voor de Lage Diezebrug komt voort uit het Gebiedsperspectief Bossche Stadsdelta. We hebben in de voorbereiding van dat Gebiedsperspectief zoveel mogelijk partijen betrokken, iedereen die belangstelling heeft daaraan kunnen bijdragen. Hiervoor wordt verwezen naar het algemeen commentaar gemeente onder onderdeel Participatie. De Lage Diezebrug heeft op zichzelf geen gevolgen voor de bestaande voorzieningen en initiatieven op de Tramkade of de omgeving daarvan. Kunst en cultuur maken bovendien straks ook onderdeel uit van de gebiedsontwikkeling Bossche Stadsdelta. Ook bestaande partijen kunnen zich melden bij de kwartiermaker die verantwoordelijk is voor het verder ontwikkelen en coördineren van het niet-wonen programma in de Bossche Stadsdelta. Hiervoor wordt verwezen naar het algemeen commentaar gemeente onder onderdeel Kunst en cultuur in de Bossche Stadsdelta.

Conclusie: zienswijze is ongegrond, met uitzondering van de onderdelen die zich richten op de ontbrekende resultaten van onderzoeken als het aanvullend onderzoek ecologie, de "Nee, tenzij-toets"/toetsing NNB en het stikstofonderzoek. De resultaten hiervan zijn inmiddels ambtshalve verwerkt in de toelichting van het vast te stellen bestemmingsplan en de onderzoeken/doorrekeningen zijn als bijlagen bij de toelichting van het vast te stellen bestemmingsplan gevoegd. Dit heeft niet geleid tot wijziging van het juridisch bindende deel (regels en/of verbeelding) van het bestemmingsplan.

Zienswijze 71 d.d. 18 november 2002

Zienswijze is gelijklopend aan zienswijze 4.

Commentaar gemeente:

Zie commentaar gemeente onder zienswijze 4.

Conclusie: zienswijze is ongegrond.

Zienswijze 72 d.d. 18 november 2002

Reclamant merkt op dat de vervanging van de Diezebrug wordt opgevoerd als voorloper naar een complete transformatie van het terrein rondom de huidige brug. Echter ligt er volgens hem over dit gebied nog geen plan, slechts vage ideeën. Hoe de brug aan gaat sluiten op het huidige terrein is ook nog niet duidelijk gemaakt. Wel dat er auto's overheen moeten kunnen rijden. Er is geen plan hoe die auto's vervolgens naar de stad rijden, en wat de impact daarvan is. Ook is niet duidelijk wat dit doet met de routing van de het huidige autogebruik rondom de stad, de stadsbussen, of het verkeer richting station. Een smallere brug zou automatisch minder verkeer betekenen, maar er geen studie

te vinden die hier een beeld van geeft. Reclamant is van mening dat dit plan niet door moet gaan totdat bekend is wat de ontwikkeling gaat zijn van de Kop van 't Zand. Een ontwikkeling die volgens hem nu zeer richting gentrificatie en meer van hetzelfde lijkt te gaan, met slechts beperkte ingang voor de onderkant van de Bossche bewoners. Hij concludeert dat Den Bosch enige "rafelrandje" moet en zal gladgestreken worden en in plooi vallen bij de rest van de stad.

Commentaar gemeente:

De Lage Diezebrug is inderdaad een voorloper van de gebiedsontwikkeling Bossche Stadsdelta. Voor de Bossche Stadsdelta zijn niet slechts vage ideeën maar is een Gebiedsperspectief Bossche Stadsdelta vastgesteld. Vervolgens heeft een haalbaarheidsstudie plaatsgevonden wat heeft geleid tot het raadsbesluit Afronden haalbaarheidsfase Bossche Stadsdelta. De Bossche Stadsdelta wordt een dynamisch stedelijk gebied, als aanjaagplek voor Cultuurstad van het Zuiden, met ruimte voor ontmoeting, cultuur, sport, werk en een gevarieerd woningaanbod dat daarbij past. Hiervoor wordt verwezen naar het algemeen commentaar gemeente onder onderdeel Samenhang Lage Diezebrug met Bossche Stadsdelta.

De Lage Diezebrug takt aan op de bestaande wegenstructuur ter hoogte van Brugplein aan de zuidzijde en Vogelstraat aan de noordzijde. Een smallere brug leidt niet automatisch tot minder verkeer, maar de inrichting van de gehele Binnenstadsring tot 30 km/u zone is daarvoor wel behulpzaam. Daarnaast bekijken we andere maatregelen. Het is voor een goed functionerend 30 km/u zone namelijk ook nodig om de komende jaren in de ruimere omgeving maatregelen te nemen om de verkeersstroom te laten afnemen en/of omleiden naar de doorstroomas (Nelson Mandelalaan en Magistratenlaan). Om het extra verkeer van de Zandzuigerstraat richting de Nelson Mandelalaan goed af te kunnen wikkelen, investeren we in een optimale opwaardering van de Magistratenlaan. Ook gaan we met de verdere vormgeving van de Binnenstadsring (Oranjevoulevard) en de ontwikkelingen rondom het station 's-Hertogenbosch zorgen voor het minder aantrekkelijk maken van de Diezebrug als doorgaande route. Hiervoor wordt verwezen naar het algemeen commentaar gemeente onder onderdeel Verkeer en bereikbaarheid.

De Bossche Stadsdelta vormt straks het rauwe randje waar ook initiatieven op het kruisvlak van ontmoeting, cultuur, sport, werk en duurzame innovatie gedijen. We willen van de Bossche Stadsdelta een gebied maken waar vernieuwers uit de hele wereld durven te dromen over de wereld van morgen. Een plek waar iedereen zich thuis voelt, de handen uit de mouwen steekt en op een gegeven moment ook weer vertrekt om plaats te maken voor nieuwe energie. Dat vraagt om gebouwen en openbare ruimte die inspelen op voortdurend veranderende wensen en ideeën uit de Bossche samenleving.

De Bossche Stadsdelta omvat een niet-wonen programma van circa 45.000 m², waarvan ongeveer de helft niet-commercieel, en een streven van een 50-50 verdeling over de Bossche Stadsdelta aan de zuidzijde en de noordzijde van de Dieze. Daarbij gaat het tevens om een programma van 1.600 – 1.700 woningen, waarbij voor de programmamix wordt uitgegaan van minimaal 30% sociale huur, minimaal 40% middenhuur/betaalbare koop en maximaal 30% vrije sector. Hiervoor wordt verwezen naar het algemeen commentaar gemeente onder onderdelen Kunst en cultuur in de Bossche Stadsdelta en Woningbouw Bossche Stadsdelta.

Conclusie: zienswijze is ongegrond.

Zienswijze 73 d.d. 18 november 2002

Reclamant vindt dat het goed is dat de brug wordt vervangen, maar dat het evenemententerrein De Tramkade en het kraakpand Knoflook behouden moet blijven. Het is volgens haar een feest om daar te komen en geeft Den Bosch het leuke alternatieve karakter wat past bij een kunstenaarsstad als Den Bosch.

Commentaar gemeente:

Het bestemmingsplan 'Lage Diezebrug' gaat alleen over de vervanging van de Diezebrug. De Lage Diezebrug heeft op zichzelf geen gevolgen voor de bestaande voorzieningen en initiatieven op de Tramkade of de omgeving daarvan. Kunst en cultuur maken bovendien straks ook een belangrijk onderdeel uit van de gebiedsontwikkeling Bossche Stadsdelta. Daarbij is ruimte voor vernieuwers uit de hele wereld. Dit biedt ook voldoende ruimte voor bestaande vrijplaatsen in en rondom de Tramkade en de rest van het gebied zolang passend binnen de uitgangspunten voor de Bossche Stadsdelta. Het aantrekken, uitdagen én laten doorstromen van talent staat voor ons centraal. Voor de invulling van het niet-wonen programma is een kwartiermaker aangesteld. Ook bestaande partijen kunnen zich melden bij deze kwartiermaker. Hiervoor wordt verwezen naar het algemeen commentaar gemeente onder onderdeel Kunst en cultuur in de Bossche Stadsdelta.

Conclusie: zienswijze is ongegrond.

Zienswijze 74 d.d. 18 november 2002

Zienswijze is gelijkkluidend aan zienswijze 4.

Commentaar gemeente:

Zie commentaar gemeente onder zienswijze 4.

Conclusie: zienswijze is ongegrond.

Zienswijze 75 d.d. 18 november 2002

Naar de mening van reclamant is het ontwerp van deze Lage Diezebrug zeer lelijk, en past niet bij het pittoreske Den Bosch. Bovendien vindt hij het een wederom onverantwoordelijke en absoluut onnodige spending van belastinggeld van de bewoners. Om al niet te spreken op de effecten die het zal hebben op cultuur- en uitgaansgebied Tramkade. Hij vraagt zich af of de gemeente de jeugd uit het centrum en de omliggende wijken van 's-Hertogenbosch wenst te verjagen naar andere steden, dan moet de gemeente vooral zo doorgaan.

Commentaar gemeente:

In de ontwerpogave is gevraagd om een slanke brug met een open karakter, die vrij zicht biedt op de historische binnenstad, de Citadel en de Tramkade. Wij vinden namelijk het gebied van de Bossche Stadsdelta met het aanwezige historisch en industrieel erfgoed zelf het icoon aan de Dieze dat de uitstraling van het waterfront bepaalt. Het uiteindelijk ontwerp van de brug wordt getoetst aan redelijke eisen van welstand door de Monumenten- en welstandscommissie. Hiervoor wordt verwezen naar algemeen commentaar gemeente onder onderdeel Ontwerp en beeldkwaliteit brug. Het is noodzakelijk om een investering te doen in de verbinding over de Dieze. De bouwtechnische staat van de Hoge Diezebrug toont de noodzaak om uitgaven te doen. Hiervoor wordt verwezen naar het algemeen commentaar gemeente onder onderdelen Huidige Hoge Diezebrug en Doelstelling Lage Diezebrug.

Ten slotte heeft de Lage Diezebrug op zichzelf geen gevolgen voor de bestaande voorzieningen en initiatieven op de Tramkade of de omgeving daarvan. Kunst en cultuur maken bovendien straks ook een belangrijk onderdeel uit van de gebiedsontwikkeling Bossche Stadsdelta. Wij willen hier een dynamisch stedelijk gebied ontwikkelen met ruimte voor ontmoeting, cultuur, religie, sport, werk en duurzame innovatie, met een gevarieerd woningaanbod dat daarbij past. Hiervoor wordt verwezen naar het algemeen commentaar gemeente onder onderdeel Kunst en cultuur in de Bossche Stadsdelta.

Conclusie: zienswijze is ongegrond.

Zienswijze 76 d.d. 18 november 2002

Reclamant vindt dat er geen appartementen hoeven te komen in gebied waar nu culturele evenementen plaatsvinden.

Commentaar gemeente:

De Lage Diezebrug heeft op zichzelf geen gevolgen voor de bestaande voorzieningen en initiatieven op de Tramkade of de omgeving daarvan. Met de Bossche Stadsdelta wordt een dynamisch stedelijk gebied ontwikkeld met ruimte voor ontmoeting, cultuur, religie, sport, werk en duurzame innovatie, met een gevarieerd woningaanbod dat daarbij past. Naast woningen biedt de gebiedsontwikkeling ruimte aan 45.000 m² niet-wonen programma waarvan ongeveer de helft niet-commercieel; voldoende ruimte biedend voor culturele functies. Hiervoor wordt verwezen naar het algemeen commentaar gemeente onder onderdeel Kunst en cultuur in de Bossche Stadsdelta.

Conclusie: zienswijze is ongegrond.

Zienswijze 77 d.d. 18 november 2002

Erg zonde om dit mooie, creatieve en culturele stuk van Den Bosch te verwijderen vindt reclamant.

Commentaar gemeente:

De Lage Diezebrug heeft op zichzelf geen gevolgen voor de bestaande voorzieningen en initiatieven op de Tramkade of de omgeving daarvan. Met de Bossche Stadsdelta wordt een dynamisch stedelijk gebied ontwikkeld met ruimte voor ontmoeting, cultuur, religie, sport, werk en duurzame innovatie, met een gevarieerd woningaanbod dat daarbij past. De gebiedsontwikkeling biedt ruimte aan 45.000 m² niet-wonen programma waarvan ongeveer de helft niet-commercieel, voldoende ruimte biedend voor creatieve en culturele functies. Hiervoor wordt verwezen naar het algemeen commentaar gemeente onder onderdeel Kunst en cultuur in de Bossche Stadsdelta.

Conclusie: zienswijze is ongegrond.

Zienswijze 78 d.d. 18 november 2002

Zienswijze is gelijklopend aan zienswijze 4.

Commentaar gemeente:

Zie commentaar gemeente onder zienswijze 4.

Conclusie: zienswijze is ongegrond.

Zienswijze 79 d.d. 17 november 2002, ingekomen 18 november 2002

Reclamant wijst erop dat de IJzergieterij en het omliggende gebied in eigendom van hem is dan wel dat er een koopovereenkomst voor is gesloten. Hij kan zich niet verenigen met de wijze waarop het

bestemmingsplan Lage Diezebrug invulling wil geven aan de transformatie tot de Bossche Stadsdelta.

Gemiste kans

Reclamant is van mening dat het bestemmingsplan Lage Diezebrug een gemiste kans is. De Lage Diezebrug ligt in het hart van de Bossche Stadsdelta. In potentie kan dit een iconisch gebied worden met een nationale of zelfs internationale uitstraling. Volgens reclamant doet het bestemmingsplan alle mogelijkheden van het Gebiedsperspectief Bossche Stadsdelta teniet. De plannen voorzien er volgens hem in dat de huidige Diezebrug iets naar het noorden wordt verplaatst, maar met behoud van de huidige functie met gelijkblijvende verkeersstromen.

Reclamant wijst naar paragraaf 3.1 van de plantoelichting voor het ontwerp van de nieuwe brug. Indien de daar genoemde breedtes bij elkaar worden opgeteld, zou de brug een breedte krijgen van 16,1 meter. En naar planvoorschrift 3.1 dat uitgaat van een breedte van 19 meter wat tevens de breedte van de bestaande brug zou zijn. Hij stelt dan ook dat het iconische uitzicht dat in het Gebiedsperspectief Bossche Stadsdelta wordt beschreven, er dan niet komt, het wordt volgens hem vervangen door een drukke weg, met al het bijbehorende verkeerslawaaï.

Commentaar gemeente:

Met het Gebiedsperspectief Bossche Stadsdelta is een uitdrukkelijke keuze gemaakt om de functie van de Diezebrug aan te passen. De nieuwe Lage Diezebrug houdt niet alleen het verplaatsen van de verbinding in, maar wordt vormgegeven als een rode loper tussen noord- en zuidoever van de Dieze. De brug bedient nog steeds alle verkeersstromen maar biedt meer ruimte voor voetgangers en fietsers en wordt gedimensioneerd als 30 km/u weg als onderdeel van de Binnenstadsring. Door de inrichting van de weg en de bijbehorende snelheidslimiet wordt voorgesorteerd op minder autoverkeer. Voor het autoluwer maken van de binnenstad werken we bovendien aan passende maatregelen waardoor we de Diezebrug minder aantrekkelijk maken voor doorgaand verkeer. Hiervoor wordt verwezen naar het algemeen commentaar gemeente onder onderdeel Verkeer en bereikbaarheid.

Door de lagere brug ontstaan er meer zichtlijnen tussen de historische binnenstad en de Bossche Stadsdelta. Het voorlopig ontwerp gaat uit van breedtes van de onderdelen van de brug (fietspaden, voetpaden en wegdeel voor autoverkeer) die leiden tot een brug-/wegdekbreedte van iets minder dan 19 meter, maar de breedte van de brug inclusief de pijlers onder het brug-/wegdek zal meer zijn. Het ontwerpbestemmingsplan bood nog veel ruimte om te schuiven met de zuidelijke aanlanding in verband met het lopende onderzoek naar de precieze ligging van het ravelijn, maar bij de vaststelling van het bestemmingsplan is het plan ambtshalve aangepast en de ligging van de brug iets specifiek vastgelegd. Daarbij is overigens nog steeds enige ruimte geboden voor de uitwerking van het ontwerp. Met de verkleining van het plangebied kan ook de planregel over de maximale breedte van de brug bij de vaststelling van het bestemmingsplan worden geschrapt.

Het plan is ondoordacht

Reclamant is van mening dat er onvoldoende nagedacht is over het bestemmingsplan. Hij verwijst hiervoor naar planvoorschrift 3.2.3 naar het begrip “kunstobjecten” wat niet gedefinieerd is, en volgens hem geen reguliere term is. Hij vraagt zich af of kunstwerk wordt bedoeld. Als dat zo is, zou

de brug 10 meter mogen worden. Reclamant meent dat het onjuist is om bouwvoorschriften op te nemen die zozeer afwijken van het beoogde doel.

Commentaar gemeente:

Met het begrip "kunstobject" is bedoeld object van kunst, oftewel een door kunst voortgebracht voorwerp, object van beeldende kunst. Hiermee wordt niet het kunstwerk van de brug zelf bedoeld. Deze zienswijze maakt wel duidelijk dat er geen regeling van een maximale bouwhoogte van het kunstwerk/de brug zelf in het bestemmingsplan is opgenomen. Naar aanleiding van deze zienswijze zijn de planregels van het bestemmingsplan hierop aangepast. De bouwregels voor bouwwerken, geen gebouwen zijnde, binnen de bestemming Verkeer zijn aangevuld met een nieuw onderdeel a. onder artikel 3.2.3, luidend: "de maximale bouwhoogte van bruggen is, gerekend vanaf een peil van 0 meter + N.A.P., 8,5 meter tot aan het hoogste punt van het brug-/wegdek en 9,75 meter tot aan het hoogste punt van relingen op de brug, met dien verstande dat de bouwhoogte voor andere bouwwerken zoals bedoeld in 3.2.2 onder b en onder 3.2.3 onder b en c op de brug wordt gemeten vanaf het brug-/wegdek;"

Geen connectie met overige planvorming en ontbeert visie

Reclamant vindt dat de keuze voor de nieuwe Diezebrug niet los kan worden gezien van de herinrichting van de Bossche Stadsdelta als geheel. Met het bestemmingsplan Lage Diezebrug gaat deze samenhang volgens hem geheel verloren. Reclamant meent dat de goede volgorde is: eerst bepalen waar de nieuwe functies komen en aan de hand daarvan vaststellen hoe deze ontsloten moeten worden. De herinrichting van het gebied dient volgens hem het uitgangspunt te zijn voor de inrichting van de infrastructuur en bereikbaarheid. Hij vindt dat het bestemmingsplan Lage Diezebrug precies het tegenovergestelde doet en vindt dit onjuist. Voor hen is duidelijk dat met de keuze van dit bestemmingsplan de centrale doeleinden van Gebiedsperspectief Bossche Stadsdelta onbereikbaar worden.

Commentaar gemeente:

De Lage Diezebrug wordt inderdaad niet los gezien van de herinrichting van de Bossche Stadsdelta als geheel. De bouwtechnische staat van de bestaande Hoge Diezebrug maakt echter dat de nieuwe brug als eerste aan bod dient te komen ter voorkoming van een mogelijke langdurige ontwrichting van het verkeer in noord-zuidrichting. Hiervoor wordt ook verwezen naar het algemeen commentaar gemeente onder onderdeel Huidige Hoge Diezebrug.

De Lage Diezebrug is daarmee een voorloper op de gehele gebiedsontwikkeling van de Bossche Stadsdelta die in fasen per deelgebied zal worden ontwikkeld. De visie voor deze gebiedsontwikkeling is al eerder vastgelegd in het Gebiedsperspectief Bossche Stadsdelta en verfijnd met de Rapportage Haalbaarheidsfase Bossche Stadsdelta. De brug ondersteunt als rode loper tussen noord- en zuidoever een van de belangrijke hoofduitgangspunten van de gebiedsontwikkeling: het creëren van een waterplein als het hart van de Bossche Stadsdelta. Om de samenhang en relatie tussen de deelgebieden in de verdere uitwerking te waarborgen, wordt momenteel een Ontwikkelplan voorbereid. In het Ontwikkelplan worden kaders opgenomen met betrekking tot onder meer kwaliteit, programma en ruimtelijke invulling. Hiervoor wordt ook verwezen naar het algemeen commentaar gemeente onder onderdeel Samenhang Lage Diezebrug met Bossche Stadsdelta.

Strijd met het Gebiedsperspectief Bossche Stadsdelta

Verwezen wordt naar de mogelijke invulling in het Gebiedsperspectief Bossche Stadsdelta: een bijzonder mooi en rustig leisure-gebied waar men kan wandelen en kan genieten van de waterwegen die hier samenkomen bij de Citadel. Reclamant vindt dat het bestemmingsplan Lage Diezebrug kiest voor een volledig andere invulling. Niet voor een brug waar men rustig kan wandelen en fietsen, maar voor een intensieve verkeersader die het gebied ruimtelijk, akoestisch en qua beleving zou domineren. Met een dergelijke invulling wordt de Bossche Stadsdelta volgens reclamant feitelijk opgegeven. Dit is volgens hem in strijd met het Gebiedsperspectief Bossche Stadsdelta.

Commentaar gemeente:

We zijn het niet eens met reclamant dat de Lage Diezebrug strijdig is met het Gebiedsperspectief Bossche Stadsdelta. De verplaatsing van de brug maakt juist uitdrukkelijk onderdeel uit van het Gebiedsperspectief Bossche Stadsdelta. De Lage Diezebrug biedt een rode loper tussen noord- en zuidzijde van Bossche Stadsdelta waarbij door de hoogte, ligging en inrichting meer ruimte wordt geboden aan langzaam verkeer en heeft daarmee een belangrijke bijdrage aan de invulling van de gebiedsontwikkeling Bossche Stadsdelta. Ook in de Rapportage haalbaarheidsfase Bossche Stadsdelta komt dit naar voren. De bereikbaarheid voor het langzaam verkeer en openbaar vervoer dient optimaal te zijn, die voor het autoverkeer slechts toereikend. De route over de Lage Diezebrug en de route tussen het Brugplein, de Boschdijkstraat en Veemarktweg zijn vooral bedoeld voor verkeer dat het noordwestelijke deel van de binnenstad als bestemming heeft. Doorgaand verkeer wordt zoveel mogelijk ontmoedigd. De richting van de brug volgt het ravelijn met bij de aanlandingen een knik die het binnenstedelijke ('geen snelweg') karakter van het kunstwerk accentueert. We zien de Lage Diezebrug als een eerste stap in de verdere gebiedsontwikkeling. Hiervoor wordt verwezen naar het algemeen commentaar gemeente onder onderdeel Samenhang Lage Diezebrug met Bossche Stadsdelta.

Strijd met de gemeentelijke bereikbaarheidsstrategie

Reclamant is van mening dat het bestemmingsplan in strijd is met de gemeentelijke bereikbaarheidsstrategie. Volgens de gemeentelijke bereikbaarheidsstrategie zou doorgaand autoverkeer in de toekomst richting de Nelson Mandelalaan moeten worden geleid en vandaar naar de Magistratenlaan. De centrale verkeersader zou daardoor buiten de Bossche Stadsdelta blijven en ten noorden daarvan naar de achterzijde van het station worden geleid. Het bestemmingsplan Lage Diezebrug gaat er volgens reclamant echter van uit dat het verkeer nog steeds centraal door de binnenstad en Oranjevoulevard blijft gaan en daarbij de Bossche Stadsdelta in tweeën zou snijden, net zoals nu het geval is.

Naar de mening van reclamant is het essentieel dat om de Bossche Stadsdelta tot een succes te maken, moet worden gekozen voor uitvoering van de gemeentelijke bereikbaarheidsstrategie. Er zou volgens hem in de plaats van de huidige Diezebrug een beperkte brug voor langzaam verkeer moeten komen waar enkel nog een beperkt aantal bussen van gebruik zou kunnen maken. Dan krijgt dit gebied de rust en uitstraling die zo mooi in het Gebiedsperspectief wordt beschreven. Met als bijkomend voordeel dat ook de Oranjevoulevard wordt ontlast, hetgeen volgens hem in lijn is met de doelstellingen van de gemeente en de recente herinrichting van de Oranjevoulevard.

Commentaar gemeente:

Het bestemmingsplan voor de Lage Diezebrug is niet in strijd met de gemeentelijke bereikbaarheidsstrategie maar past binnen de uitvoering ervan. De Lage Diezebrug krijgt een andere

functie dan de huidige Hoge Diezebrug. We kiezen daarbij echter wel voor een verbinding over de Dieze voor alle verkeersdeelnemers. Wij vinden namelijk dat de binnenstad bereikbaar moet zijn voor bestemmingsverkeer, met elke vorm van vervoer. We kiezen dus niet voor het uitsluiten van bepaalde verkeersdeelnemers maar wel voor het ontmoedigen van doorgaand verkeer. De Lage Diezebrug wordt zodanig ontworpen dat deze passend is binnen de uitgangspunten van een autoluwere binnenstad, de Binnenstadsring en de Bereikbaarheidsstrategie met een maximale snelheid van 30 km/u en meer ruimte voor langzaam verkeer. Daarbij is de rijbaan wel zo ontworpen dat twee bussen elkaar moeten kunnen passeren. Daarnaast werken we aan meer maatregelen om de verkeersstroom te laten afnemen en/of om te leiden naar de doorstroomas. Er loopt op dit moment een verkeersstudie naar de Binnenstadsring, waarbij op verzoek van de gemeenteraad wordt gekeken naar opties om door middel van bijvoorbeeld "knips" geen doorgaand verkeer meer op de Binnenstadsring mogelijk te maken. Daarbij wordt ook gekeken naar de effecten in de gehele Spoorzone om te zorgen dat het verkeer zich naar de gewenste routes verplaatst. De resultaten van deze studie worden ook aan de gemeenteraad voorgelegd.

Hiervoor wordt verwezen naar het algemeen commentaar gemeente onder Verkeer en bereikbaarheid.

Aantasting erfgoed

Reclamant wijst erop dat gemeente de IJzergieterij heeft aangewezen als gemeentelijk monument in verband met haar buitengewone architectonische en cultuurhistorische waarde. Deze waarde dient de gemeente volgens hem dan ook te beschermen. Reclamant meent dat het in strijd daarmee is om dan zoveel verkeer zo dicht bij het monument voorbij te laten rijden, zonder zelfs maar consequenties daarvan voor het monument zullen zijn.

Commentaar gemeente:

De IJzergieterij is inderdaad een gemeentelijk monument. De ligging van de weg met de Lage Diezebrug blijft buiten het perceel waarop de IJzergieterij is gelegen. De aanlanding van de brug takt aan op de bestaande route aan de Buitendijk en Havendijk, gronden die nu ook al de bestemming Verkeer hebben en ook als weg worden gebruikt. Wij hebben afgewogen dat de ligging van de weg met de Lage Diezebrug geen onevenredige gevolgen heeft voor het gemeentelijk monument. Hiervoor wordt verwezen naar het algemeen commentaar gemeente onder Erfgoed.

Beperking gebruiksmogelijkheden IJzergieterij

Het gevolg van de ligging van de brug is volgens reclamant dat er vrijwel geen ruimte voor het pand meer overblijft. Hij vreest dat dit de gebruiksmogelijkheden van de IJzergieterij ernstig zal aantasten. Het zal niet mogelijk zijn om het pand, zoals nu, normaal te bereiken of te verlaten. Ook vervallen er parkeerplaatsen die er thans nog in toereikende mate zijn. Daarom dient het bestemmingsplan volgens reclamant niet te worden vastgesteld.

Commentaar gemeente:

We zien geen belemmeringen voor de gebruiksmogelijkheden, ontsluiting en bereikbaarheid van het pand. In de huidige situatie ligt er ook een weg voor het pand. In de toekomst valt deze weg samen met de nieuwe weg van/naar de Lage Diezebrug. Aangezien deze weg een 30 km/u-weg is, zal dit de bereikbaarheid van het pand niet belemmeren. Ook de toegankelijkheid is vergelijkbaar met de huidige situatie. De nieuwe weg zal als onderdeel van de Binnenstadsring wel wat drukker zijn dan de huidige Buitendijk.

Verder vervallen als gevolg van de ligging van de Lage Diezebrug enkele parkeerplaatsen in de openbare ruimte aan deze zijde. Uit de parkeergegevens blijkt dat de bezetting van de in dit gebied gelegen parkeerplaatsen extreem laag is, dus hier kunnen zonder probleem een aantal parkeerplaatsen vervallen. We gaan in de uitwerkingsfase bekijken of, waar en op welke manier we deze parkeerplaatsen op lange termijn (gebiedsontwikkeling Bossche Stadsdelta) gaan compenseren, gekoppeld aan de functies die in het gebied aanwezig zijn/komen en de beschikbare parkeerplaatsen die elders in het gebied liggen. Voor de langere termijn wordt binnen de Bossche Stadsdelta gewerkt aan een of meerdere centrale parkeervoorzieningen.

Conclusie: de zienswijze is ongegrond, met uitzondering van het onderdeel over de hoogte van de brug. Het bestemmingsplan is hiervoor gewijzigd. De regels van het vast te stellen bestemmingsplan zijn aangevuld met een bepaling voor de bouwhoogte van de brug.

Zienswijze 80, mondelinge zienswijze d.d. 21 november, ingekomen 2 december 2022

Reclamanten wonen beiden aan de Havendijk. Ze zijn niet blij met een brug want deze brug met al het verkeer en werkzaamheden komt direct langs hun huis. Het gaat om in totaal 20.000 verkeersbewegingen. Zij vermelden dat het zou gaan om een verkeersluwe(re) brug, maar ze begrijpen nu dat de nieuwe brug weliswaar uitgaat van een verlaging van de snelheid, van 50 km/u naar 30 km/u, maar niet van minder verkeersbewegingen. Reclamanten maken zich zorgen over de leefbaarheid en gezondheid vanwege geluid, trillingen en stikstof. Zij verwachten zelfs meer stikstof omdat de auto's langzamer rijden. Ook meer overlast van geluid door sirenes (omdat de weg op de doorvoer route ligt van de hulpdiensten). Ook vragen ze zich af hoe er gehandhaafd gaat worden dat mensen werkelijk langzaam gaan rijden.

Commentaar gemeente:

In het bestemmingsplan is nog uitgegaan van de bestaande verkeersbewegingen inclusief groeiprognose. Dit moet gezien worden als de worst case-situatie die maatgevend is geweest voor de uitgevoerde onderzoeken. We gaan er echter vanuit dat door de inrichting van de nieuwe weg/brug en de verlaging van de snelheid en door de maatregelen om te voorkomen dat de weg als doorstroombaan wordt gebruikt uiteindelijk sprake is van lagere aantallen verkeersbewegingen. Hiervoor wordt verwezen naar het algemeen commentaar gemeente onder Verkeer en bereikbaarheid

De aspecten geluid, trillingen en stikstof zijn in het kader van het bestemmingsplan onderzocht. Reclamanten beschrijven een pand dat niet als woning bestemd is en daarmee niet als geluidgevoelig pand wordt aangemerkt. Om die reden is dit pand niet meegenomen in de geluidberekeningen.

Uitgangspunt in de berekeningen is dat in de huidige situatie sprake is van 19.400 vervoersbewegingen en dat dit in de prognose voor 2033 sprake is van een kleine afname tot 18.760 vervoersbewegingen. De route over de Diezebrug is verder ook op dit moment een doorgaande route voor hulpdiensten. Dat zal niet wijzigen. We merken overigens op dat het geluid van sirenes buiten de te toetsen geluidnormen blijft en derhalve een gegeven is.

Voor stikstof zijn inmiddels Aeries doorrekeningen gemaakt die zijn verwerkt in de toelichting van het vast te stellen bestemmingsplan. Uit de Aeries doorrekening van de huidige en toekomstige situatie blijkt een afname van stikstof met 0,14 mol N/ha/jr. Er is ten slotte geen reden om aan te nemen dat er een significante toename van trillingen te verwachten is als gevolg van de verlegging van de weg. Dit omdat er gekozen is voor asfalt en er geen verkeersremmende maatregelen in de vorm van verkeersdrempels zijn voorzien op het traject direct nabij woningen

De gekozen inrichting van de weg over de Lage Diezebrug sluit aan op de Binnenstadsring (30 km-weg) met meer ruimte voor voetgangers en fietsers. Hiervoor wordt verwezen naar het algemeen commentaar gemeente onder Verkeer en bereikbaarheid. Net als op elke andere weg, is de politie verantwoordelijk voor het handhaven van de verkeersregels waaronder de regels voor de maximale snelheid.

Daarnaast lichten zij toe dat er nu voldoende parkeerplekken voor de deur zijn waar de hele buurt gebruik van maakt. Zij vragen zich af waar de parkeerplekken blijven, of er een alternatief is, en zijn bang dat ze moeten uitwijken naar de zijstraten. Dat terwijl er steeds meer auto's in de buurt komen.

Commentaar gemeente:

Er vervallen aan de zuidzijde van de Lage Diezebrug inderdaad enkele parkeerplaatsen in de openbare ruimte als gevolg van het plan. Uit de parkeergegevens blijkt dat de bezetting van de in dit gebied gelegen parkeerplaatsen extreem laag is, dus hier kunnen zonder probleem een aantal parkeerplaatsen vervallen. We gaan in de uitwerkingsfase bekijken of, waar en op welke manier we deze parkeerplaatsen op lange termijn (gebiedsontwikkeling Bossche Stadsdelta) gaan compenseren, gekoppeld aan de functies die in het gebied aanwezig zijn/komen en de beschikbare parkeerplaatsen die elders in het gebied liggen. Voor de langere termijn wordt binnen de Bossche Stadsdelta gewerkt aan een of meerdere centrale parkeervoorzieningen.

Verwezen wordt naar een eerdere petitie m.b.t. Oranjeboulevard van 't Zand die in januari 2022 is ingediend en afgegeven aan het college van B&W. Hier is volgens hen verder niks mee gebeurd. Reclamanten zijn van mening dat de buurt niet bij het plan wordt betrokken. Zij voelen zich ook niet voldoende betrokken bij de herontwikkeling van de gehele wijk Bossche Stadsdelta.

Commentaar gemeente:

Wij merken op dat er een nader onderzoek loopt naar de mogelijkheid van knips op de Binnenstadsring om doorgaand verkeer onmogelijk te maken. Dit onderzoek wordt nu uitgevoerd, waarbij het de bedoeling is te komen tot een pakket van maatregelen om de autointensiteiten op de Binnenstadsring te reduceren. Hiervoor wordt verwezen naar het algemeen commentaar gemeente onder onderdeel Verkeer en bereikbaarheid.

Voor de ontwikkeling Bossche Stadsdelta is een uitgebreid participatietraject gevoerd. Hiervoor wordt verwezen naar het algemeen commentaar gemeente onder Participatie.

Ook maken reclamanten zich zorgen over de realisatiefase en sloop van de oude brug. Zij maken zich vooral zorgen om de bijbehorende trillingen en de eventuele gevolgen daarvan voor de fundering van hun pand en het naastgelegen pand van hun buren aan de Havendijk. Deze laatstgenoemde panden zijn volgens hen weliswaar geen monument maar hebben wel cultuurhistorische waarde. Zij vragen zich af of hier (bouwkundig) onderzoek naar wordt gedaan. Zij maken zich zorgen over eventuele schade aan de panden zoals scheurvorming in de fundering en als gevolg daarvan verzakkingen van de panden. Dit zou ten koste gaan van het stadsgezicht en voor de mensen die er wonen.

Commentaar gemeente:

Voor de panden Havendijk 14-18 en Buitendijk 4-5 is inmiddels waardestellend onderzoek gedaan wat heeft geleid tot de aanwijzing als gemeentelijk monument op 5 september 2023. Met de plaatsing van de panden Havendijk 14 t/m 18 en Buitendijk 4-5 op de gemeentelijke monumentenlijst willen we de belangrijkste historische waarden en de betekenis van de panden in dit voormalige industriële gebied behouden en betrekken bij de transformatie van het gebied Bossche Stadsdelta. In de komende periode wordt ook de waardestelling van het totale complex bestaande uit gebouwen en gebouwdelen op en rond de Tramkade geactualiseerd om meer handvatten te hebben op welke manier nieuwe toevoegingen passen in de context en identiteit van het gebied.

Bij de uitvoering van de werkzaamheden wordt zoveel als mogelijk rekening gehouden met de gevolgen voor de omgeving.

Over de geluidsmetingen merken reclamanten op dat zij vinden dat dit overal goed is uitgevoerd (berekeningen hoeveel dB nu, en wat het effect is van 50 km/u naar 30 km/u) behalve bij hun pand. Zij verwijzen daarvoor naar de pagina's 25, 103 en 135 van het onderzoek. Reclamanten merken op dat in de quick scan flora en fauna staat dat de basculekelder/kelder in de pilaar onder de brug nog niet onderzocht is. Dit moet volgens hen nog gebeuren. Ook wijzen zij op de huismussen die aanwezig zouden (kunnen) zijn in het pand van de burens. Zij vinden dat de dieren hier niet onder mogen lijden. Zij denken dat bij de burens vlinders, vleermuizen en huismussen zitten, omdat het pand begroeid is.

Commentaar gemeente:

Zoals hierboven beschreven, is het door reclamanten genoemde pand aan de Havendijk niet bestemd als woning (en derhalve geen geluidgevoelig object). Daarom is het pand niet meegenomen in de geluidberekeningen.

Er heeft inmiddels een aanvullend onderzoek plaatsgevonden naar de basculekelder en de woningen. De basculekelder zit in de pijler van de huidige brug en is nader onderzocht (Aanvullend onderzoek Diezebrug en woningen 's-Hertogenbosch, idverde Advies, 18 augustus 2023). De huidige brug wordt niet afgebroken voorafgaand aan de bouw van de Lage Diezebrug. De huidige brug wordt pas gesloopt nadat de Lage Diezebrug in bedrijf is. De mogelijkheid is bovendien dat de basculekelder behouden blijft in de toekomstige ontwikkeling van de Bossche Stadsdelta. Dat zal nog nader ingevuld worden en zal gepaard gaan met passende maatregelen voor de aanwezige beschermde natuurwaarden. Huismussen zijn bij het aanvullend ecologisch onderzoek niet aangetroffen in de woningen. Wel is in één woning een paar- en zomerverblijfsplaats gevonden van één vleermuis. Dit heeft echter geen gevolgen voor de ontwikkeling van de Lage Diezebrug en daarmee ook niet voor dit bestemmingsplan.

Reclamanten maken zich zorgen over de trillingen, zowel als de nieuwe brug/weg er ligt, als ook tijdens de realisatie/sloop. De doorlopende weg komt volgens hen op 5-10 meter vanaf hun huis. Zij verwachten dat het bouwverkeer daar nog tussen plaatsvindt.

Commentaar gemeente:

Wegverkeer kan trillingen veroorzaken. Trillingen kunnen hinder veroorzaken en, in ernstigere gevallen, schade aan panden. Vooral een oneffen wegdek op korte afstand kan hinder veroorzaken. Het betreft in deze situatie een gemeentelijke weg die aangepast wordt. De gemeente volgt daarbij de

zorgplicht voor wegverhardingen. Er is dan ook geen reden om aan te nemen dat een toename van trillinghinder te verwachten is op hiervoor gevoelige plaatsen.

Voor trillingen gelden geen wettelijke kaders. Wel hanteren wij de SBR (Stichting Bouw Research) richtlijn Meet- en beoordelingsrichtlijn trillingen onderdeel B Hinder voor personen in gebouwen. Deze richtlijn geeft streefwaarden aan voor woningen, gezondheidsgebouwen en onderwijsinstellingen. Wij merken op dat het betreffende pand aan de Havendijk niet is bestemd als woning.

Bouwwerkzaamheden voor de realisatie van de nieuwe brug alsmede de sloop van de bestaande brug kunnen wel leiden tot tijdelijke hinder in de vorm van trillingen. Bij werkzaamheden wordt voorafgaand de minst hinder veroorzakende bouwmethode afgewogen en vervolgens toegepast.

Ten slotte maken reclamanten zich zorgen over wat hierna komt met de ontwikkeling van de Bossche Stadsdelta. Zij begrijpen dat er huizen nodig zijn in de stad, maar ze willen hun eigen huis niet kwijt. Reclamanten vinden dat zij bepalend zijn geweest voor de ontwikkeling van de Tramkade toen zij hier 15 jaar geleden zijn komen wonen en daarom onmisbaar in deze plek. Ze zien zichzelf als de start van cultuur op deze plek. Zij bieden podium aan voor jong talent creëren woonruimte, helpen de buurt, kunstenaars en daklozen. Volgens hen is dit door de Tramkade overgenomen en verspreid. Zij zijn van mening dat nu de Tramkade populair wordt het geheel wordt weggehaald door gentrificatie. Zij hebben zorgen over het algehele toekomstbeeld en vragen zich af hoe hun toekomst eruitziet binnen het gebied.

Commentaar gemeente:

We hebben begrip voor de zorgen van reclamanten over de onzekerheid van de toekomst. De Bossche Stadsdelta vormt straks het rauwe randje voor initiatieven op het kruisvlak van ontmoeting, cultuur, sport, werk en duurzame innovatie. Het gebied moet een plek worden waar iedereen zich thuis voelt, de handen uit de mouwen steekt en op een gegeven moment ook weer vertrekt om plaats te maken voor nieuwe energie. We zorgen voor een woonprogramma dat daarbij past. Daarbij gaan we uit van minimaal 30% sociale huur en minimaal 40% middenhuur/betaalbare koop (in totaal minimaal 70% betaalbaar wonen). Hiervoor wordt verwezen naar het algemeen commentaar gemeente onder onderdeel Woningbouw Bossche Stadsdelta.

Conclusie: zienswijze is ongegrond.

Zienswijze 81 d.d. 18 november 2002, ingekomen 22 november 2022

Zienswijze is gelijklopend aan zienswijze 4.

Commentaar gemeente:

Zie commentaar gemeente onder zienswijze 4.

Conclusie: zienswijze is ongegrond.

Zienswijze 82 ingekomen 22 november 2022

Zienswijze is gelijklopend aan zienswijze 4.

Commentaar gemeente:

Zie commentaar gemeente onder zienswijze 4.

Conclusie: zienswijze is ongegrond.

Zienswijze 83 ingekomen 22 november 2022

Zienswijze is gelijklopend aan zienswijze 4.

Commentaar gemeente:

Zie commentaar gemeente onder zienswijze 4.

Conclusie: zienswijze is ongegrond.

Zienswijze 84 d.d. 18 november 2002, ingekomen 22 november 2022

Zienswijze is gelijklopend aan zienswijze 4.

Commentaar gemeente:

Zie commentaar gemeente onder zienswijze 4.

Conclusie: zienswijze is ongegrond.

Zienswijze 85 d.d. 18 november 2002, ingekomen 22 november 2022

Reclamant spreekt zijn verbazing en teleurstelling uit omdat hij nergens duidelijk terugziet dat bepaalde karakteristieke vrijplaatsen behouden en beschermd zullen blijven. Een belangrijk aspect voor de uitstraling van de stad als geheel en de initiatiefnemers en participanten van dit gebied in het bijzonder. In principe vindt reclamant het feit dat de herontwikkeling van het gebied 't Zand naar een 'Bossche Delta' gaat plaatsvinden een logische stap voor de stad en haar inwoners. Echter mist hij hierbij de visie en vastberadenheid om huidige, bestaande plekken die hier al jaren bestaan, te behouden. Hij noemt in het bijzonder het 'Cultureel Collectief Ontspoord'/'Knoflook' waar al jaren sociale, culturele en Informatieve bijeenkomsten plaats die honderden mensen hebben samengebracht. Dit pand geeft ruimte aan kunstenaars, muzikanten, koks en biedt woonruimte aan jongeren. Ook noemt hij hun sociale keuken. In dit plan en herontwikkelingsplannen van de Bossche Delta mist reclamant de erkenning van het belang van het behoud van bestaande initiatieven en vrijplaatsen zoals het Cultureel Collectief Ontspoord die de Bossche gemeenschap al jaren samenbrengt. Graag ziet hij dat de gemeente ruimte maakt voor het behoud van dit soort vrijplaatsen.

Commentaar gemeente:

De Lage Diezebrug heeft op zichzelf geen gevolgen voor de bestaande voorzieningen en initiatieven op de Tramkade of de omgeving daarvan. Kunst en cultuur maken bovendien straks ook een belangrijk onderdeel uit van de gebiedsontwikkeling Bossche Stadsdelta. Daarbij is ruimte voor vernieuwers uit de hele wereld. Dit biedt ook voldoende ruimte voor bestaande vrijplaatsen in en rondom de Tramkade en de rest van het gebied zolang passend binnen de uitgangspunten voor de Bossche Stadsdelta. Het aantrekken, uitdagen én laten doorstromen van talent staat voor ons centraal. Initiatiefnemers, private eigenaren en gemeente werken daarom samen aan de doorontwikkeling van inspirerende vrijplaatsen, overigens aan beide kanten van de Dieze. Voor de invulling van het niet-wonen programma is een kwartiermaker aangesteld. Ook bestaande partijen kunnen zich melden bij deze kwartiermaker. Hiervoor wordt verwezen naar het algemeen commentaar gemeente onder onderdeel Kunst en cultuur in de Bossche Stadsdelta.

Ook schept het zijn verbazing dat er is gekozen voor een vormvrije m.e.r.-beoordeling en bij voorbaat akkoord is gegaan met het voortzetten van ingenomen plannen zonder het opstellen van een volledige milieueffectrapportage. Reclamant zou hieromtrent graag een verklaring ontvangen.

Commentaar gemeente:

Een MER behelst het in beeld brengen van de milieugevolgen van een (overheids)besluit voordat het wordt genomen. Het aanleggen van de Lage Diezebrug valt niet onder de activiteiten die genoemd worden in de bijlage van het Besluit milieueffectrapportage onder onderdeel C en/of D. Er is dan ook geen MER plicht voor dit plan. Derhalve is gekozen voor een vormvrije MER beoordeling. Een MER is alsnog noodzakelijk als er sprake is van een stikstofdepositie op een Natura 2000 gebied. Voor het bepalen of de bouw/aanleg van de Lage Diezebrug, de sloop van de huidige brug en het gebruik van de nieuwe brug (in plaats van de huidige brug) een activiteit is waarbij stikstof vrijkomt in een Natura 2000 gebied zijn AERIUS doorrekeningen gedaan, die zijn opgenomen als bijlage bij de toelichting van het vaste te stellen bestemmingsplan. Uit de doorrekening voor de aanleg/sloopfase blijkt dat er een bijdrage te verwachten is op een Natura 2000 gebied als alle machines diesel aangedreven zijn. Slechts een klein deel van de machines kan diesel aangedreven zijn om een stikstofbijdrage op Natura 2000 gebieden te voorkomen. Conclusie is dat de bouw van de nieuwe brug en de sloop van de huidige brug nagenoeg emissieloos moet worden uitgevoerd om in het kader van de Wet natuurbescherming geen bijdrage op een nabijgelegen Natura 2000 gebied te veroorzaken. Uit de verschilberekening voor de gebruiksfase tussen 2022 en 2033 is een jaarlijkse reductie te zien van de stikstofemissie. In 2033 komt deze neer op 0,14 mol/ha/jaar. Conclusie is dat het gebruik van de nieuwe Lage Diezebrug (door enerzijds iets minder verkeer en een groeiend percentage emissieloos verkeer en anderzijds door het verminderen van de achtergrondconcentratie) er jaarlijks een reductie van de stikstofemissie op zal treden.

Conclusie: zienswijze is ongegrond.

Zienswijze 86 d.d. 18 november 2002, ingekomen 21 november 2022

Verzoek om uitstel per post, betreft dezelfde reclamanten als onder zienswijze 16 (digitaal ingediend), zienswijze is nagezonden en ingeboekt onder zienswijze nummer 16.

Commentaar gemeente:

Zie commentaar gemeente onder zienswijze 16.

Conclusie: zienswijze is ongegrond.

Zienswijze 87 d.d. 18 november 2002 ingekomen 22 november 2022

Zienswijze is gelijkkluidend aan zienswijze 4.

Commentaar gemeente:

Zie commentaar gemeente onder zienswijze 4.

Conclusie: zienswijze is ongegrond.

Zienswijze 88 d.d. 18 november 2002 ingekomen 22 november 2022

Zienswijze is gelijkkluidend aan zienswijze 4.

Commentaar gemeente:

Zie commentaar gemeente onder zienswijze 4.

Conclusie: zienswijze is ongegrond.

Zienswijze 89 d.d. 18 november 2002 ingekomen 22 november 2022

Zienswijze is gelijkloidend aan zienswijze 4.

Commentaar gemeente:

Zie commentaar gemeente onder zienswijze 4.

Conclusie: zienswijze is ongegrond.

Zienswijze 90 ingekomen 22 november 2022

Zienswijze is gelijkloidend aan zienswijze 4.

Commentaar gemeente:

Zie commentaar gemeente onder zienswijze 4.

Conclusie: zienswijze is ongegrond.

Zienswijze 91 d.d. 20 november 2022 ingekomen 21 november 2022

Zienswijze is gelijkloidend aan zienswijze 4.

Commentaar gemeente:

Zie commentaar gemeente onder zienswijze 4.

Conclusie: zienswijze is ongegrond.

Zienswijze 92 d.d. 18 november 2022 ingekomen 21 november 2022

Zienswijze is gelijkloidend aan zienswijze 4.

Commentaar gemeente:

Zie commentaar gemeente onder zienswijze 4.

Conclusie: zienswijze is ongegrond.

Zienswijze 93 d.d. 18 november 2022 ingekomen 21 november 2022

Zienswijze is gelijkloidend aan zienswijze 4.

Commentaar gemeente:

Zie commentaar gemeente onder zienswijze 4.

Conclusie: zienswijze is ongegrond.

Zienswijze 94 d.d. 18 november 2022 ingekomen 22 november 2022

Zienswijze is gelijkloidend aan zienswijze 4.

Commentaar gemeente:

Zie commentaar gemeente onder zienswijze 4.

Conclusie: zienswijze is ongegrond.

Zienswijze 95 d.d. 18 november 2022 ingekomen 22 november 2022

Zienswijze is gelijkloidend aan zienswijze 4.

Commentaar gemeente:

Zie commentaar gemeente onder zienswijze 4.

Conclusie: zienswijze is ongegrond.

Zienswijze 96 d.d. 18 november 2022 ingekomen 22 november 2022

Zienswijze is gelijkloidend aan zienswijze 4.

Commentaar gemeente:

Zie commentaar gemeente onder zienswijze 4.

Conclusie: zienswijze is ongegrond.

Zienswijze 97 d.d. 18 november 2022 ingekomen 22 november 2022

Zienswijze is gelijkloidend aan zienswijze 4.

Commentaar gemeente:

Zie commentaar gemeente onder zienswijze 4.

Conclusie: zienswijze is ongegrond.

Zienswijze 98 d.d. 18 november 2022 ingekomen 22 november 2022

Zienswijze is gelijkloidend aan zienswijze 4.

Commentaar gemeente:

Zie commentaar gemeente onder zienswijze 4.

Conclusie: zienswijze is ongegrond.

Zienswijze 99 d.d. 18 november 2022 ingekomen 22 november 2022

Zienswijze is gelijkloidend aan zienswijze 4.

Commentaar gemeente:

Zie commentaar gemeente onder zienswijze 4.

Conclusie: zienswijze is ongegrond.

Zienswijze 100 d.d. 18 november 2022 ingekomen 22 november 2022

Zienswijze is gelijkloidend aan zienswijze 4.

Zie commentaar gemeente onder zienswijze 4.

Conclusie: zienswijze is ongegrond.

Zienswijze 101 d.d. 17 november 2022 ingekomen 18 november 2022 pro forma, aangevuld d.d. 23 december 2022, ingekomen 27 december 2022

Reclamant heeft een bouwmarkt ten noordwesten van het plangebied van het bestemmingsplan.

Samenhangende procedure

Reclamant wijst erop dat er nog een procedure in hoger beroep bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State aanhangig is. Die procedure gaat over de weigering van het college om medewerking te verlenen aan de uitbreiding van de bouwmarkt. Hij wijst erop dat de uitkomst van die

procedure mogelijk invloed heeft op de wenselijkheid en haalbaarheid van de met het bestemmingsplan te realiseren ontwikkeling. Daarom is reclamant van mening dat de raad het bestemmingsplan niet vooruitlopend op een uitspraak van de Afdeling in die procedure zou moeten vaststellen.

Commentaar gemeente:

De procedure over de uitbreiding van een nabijgelegen bouwmarkt staat los van de verlegging van de Diezebrug. We zijn met de eigenaar van de gronden van de bouwmarkt in overleg over de gebiedsontwikkeling Bossche Stadsdelta. Inmiddels hebben de eigenaar en gemeente een intentieverklaring hiertoe getekend en de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State verzocht tot uitstel van de zitting van de procedure in hoger beroep met één jaar. Dit uitstel is verleend. De eigenaar van de bouwmarkt heeft in de intentieverklaring aangegeven dat hij de doelstelling van de gebiedsontwikkeling Bossche Stadsdelta onderschrijft om te komen tot een nieuw dynamisch stedelijk gebied met ruimte voor ontmoeting, cultuur, religie, sport, werk en duurzame innovatie, met een gevarieerd woningaanbod dat daarbij past. En daarbij te komen tot een vorm van samenwerking waarin de wederzijde kennis en inventiviteit optimaal wordt benut. We willen de krachten bundelen om de potenties van het gebied Bossche Stadsdelta optimaal te benutten. De uiteindelijke doelstelling is met elkaar, en met andere spelers, het gebied van de Bossche Stadsdelta te transformeren tot een hoogstedelijk gebied met (inter)nationale allure. Het Gebiedsperspectief Bossche Stadsdelta en de verfijning daarvan in de Rapportage Haalbaarheidsfase Bossche Stadsdelta vormen hierbij het richtinggevend kader. Het onderschrijven van deze doelstelling staat haaks op de plannen voor een uitbreiding van de bouwmarkt op zijn gronden binnen het gebied. Om de doelstelling te bereiken is verplaatsing van de bouwmarkt en het vervallen van de uitbreidingsplannen vereist. Met de eigenaar van de gronden van de bouwmarkt worden de mogelijkheden onderzocht om een andere locatie in te zetten voor verplaatsing van de bestaande bouwmarkt van reclamant.

Verkeer

Reclamant is van mening dat de voorgenomen ontwikkeling niet aansluit bij de omgeving en er is uitgegaan van onzekere en onwaarschijnlijke toekomstige omstandigheden. Daarnaast vreest reclamant verkeersproblematiek en ten gevolge daarvan schade aan haar bedrijfsvoering.

In de plantoelichting wordt met de ontwikkeling een streven geformuleerd ten aanzien van de gewenste functie van de brug die volgens reclamant niet strookt met de werkelijkheid.

Reclamant betoogt dat het plangebied in een omgeving ligt waar sprake is van verzameling aan functies, waaronder wonen, een cluster van hulpdiensten en de moskee en een cluster van supermarkten en andere detailhandel, die een grote verkeersaantrekkende werking hebben. De voorgestelde ontwikkeling past daarom volgens haar niet binnen de omgeving.

Reclamant vindt het opmerkelijk dat het college zelf ook heeft onderkend dat in Orthenpoort sprake is van grote verkeersdrukke waarbij de bereikbaarheid onder druk staat. Zij meent dat het kruispunt ten noorden van de brug volgens het college cruciaal is voor de ontsluiting van het noordoostelijke deel van de binnenstad. Een verbinding die zowel door het openbaar vervoer, het fietsverkeer en het autoverkeer intensief wordt gebruikt. Reclamant meent dat de Orthenseweg-Citadellaan-Vogelstraat

volgens het college één van de zwaarst belaste hoekpunten van de binnenstadsring vormt en daarmee één van de drukste kruispunten van de stad is.

De geprojecteerde nieuwe brug schuift op richting de bouwmarkt van reclamant. Gelet op de drukke verkeerssituatie vreest zij voor de bereikbaarheid van de bouwmarkt ten gevolge van ontwikkeling.

Commentaar gemeente:

De verplaatsing van de brug heeft geen ongunstige gevolgen voor de bereikbaarheid van de bestaande bouwmarkt in Orthenpoort. Zelfs al zou het aantal verkeersbewegingen niet afnemen door de Lage Diezebrug dan nog zou de verkeersproblematiek in ieder geval niet toenemen. We gaan er echter vanuit dat de route over de Lage Diezebrug in de toekomst rustiger wordt met autoverkeer. Dit komt door de maatregelen die we nemen in het kader van de Binnenstadsring. De Oranjeboulevard (Koningsweg, Julianaplein, Oranje Nassaulaan, Emmaplein en Brugstraat) is onderdeel van de Binnenstadsring. De oude drukke verkeersaders maken plaats voor een autoluwe binnenstad. Het doel is om de leefbaarheid en veiligheid voor de bewoners te verbeteren. En om meer ruimte te geven aan het bestemmingsverkeer, fietsers en voetgangers. De snelheid wordt teruggebracht van 50 naar 30 kilometer per uur. Dit geldt ook voor het vervolg van de Orthenseweg over de Lage Diezebrug. Hiervoor wordt verwezen naar ons algemeen commentaar gemeente onder onderdelen Ontwerp en beeldkwaliteit brug en Verkeer en bereikbaarheid.

Bovendien is een nieuwe centrumgarage in het deelgebied Citadelpoort van de Bossche Stadsdelta voorzien. Mensen die in de toekomst met de auto de stad vanuit het noorden binnenkomen, kunnen hier parkeren. Ze kunnen hun weg wandelend vervolgen, over de Lage Diezebrug naar de IJzergieterij, Tramkade en het Cultuurplein of over de Sortiebrug op weg naar de historische binnenstad. Deze auto's hoeven de Lage Diezebrug dan niet meer over te steken.

Parkeren

De ontwikkeling gaat ten koste van parkeerplaatsen. Ook hier zijn bij reclamant zorgen over. De brug is gesitueerd ter hoogte van parkeerplaatsen ten noorden van de brug.

Reclamant merkt op dat het college zich meermaals op het standpunt heeft gesteld dat er sprake is van een hoge parkeerdruk in de omgeving van het plangebied. Het realiseren van de brug, ten koste van parkeerplaatsen strookt volgens haar niet met dat uitgangspunt. Reclamant is van mening dat in de plantoelichting geen aandacht voor dit probleem is.

Commentaar gemeente:

Het gaat hier niet om openbare parkeerplaatsen. De gronden zijn particulier eigendom. Gemeente is in onderhandeling over de aankoop van de betreffende gronden. Er wordt gewerkt aan een parkeerstrategie, waarbij het centrumparkeren meer naar de buitenkant van het centrum wordt geleid en de inzet op transferia wordt doorgezet. In het deelgebied Citadelpoort van de gebiedsontwikkeling Bossche Stadsdelta is een centrumparkeergarage voorzien. Tot deze centrumparkeergarage is gerealiseerd zal in een tijdelijke compensatie van de voor de aanwezige voorzieningen benodigde parkeerplaatsen (op basis van de geldende parkeernormering) worden voorzien. Hiervoor kijken we in de directe omgeving naar mogelijkheden, waarbij zelfs een gedeelte van de dan niet meer gebruikte oude weg richting de Hoge Diezebrug kan worden omgevormd naar een tijdelijke parkeerplaats. Op termijn wordt bij de ontwikkeling van Citadelpoort rekening gehouden met een centrale parkeervoorziening voor die voor een groter gebied van de Bossche Stadsdelta een functie kan hebben.

Conclusie: zienswijze is ongegrond.

Zienswijze 102 d.d. 18 november 2022 ingekomen 21 november 2022

Zienswijze is gelijklopend aan zienswijze 4.

Zie commentaar gemeente onder zienswijze 4.

Conclusie: zienswijze is ongegrond.

Zienswijze 103 d.d. 18 november 2022 ingekomen 20 november 2022

Zienswijze is gelijklopend aan zienswijze 4.

Commentaar gemeente:

Zie commentaar gemeente onder zienswijze 4.

Conclusie: zienswijze is ongegrond.

Zienswijze 104 d.d. 18 november 2022 ingekomen 21 november 2022

Zienswijze is gelijklopend aan zienswijze 4.

Commentaar gemeente:

Zie commentaar gemeente onder zienswijze 4.

Conclusie: zienswijze is ongegrond.

Zienswijze 105 d.d. 18 november 2022 ingekomen 21 november 2022

Reclamanten zijn bewoners en ondernemers (uitgezonderd bedrijven gevestigd in

Gezondheidscentrum De Dieze) van het Werfpad. Zij brengen in dat de laatste jaren de parkeerdruk op het Werfpad enorm is toegenomen, doordat in de omliggende gebieden een parkeervergunning noodzakelijk is of betaald parkeren is ingevoerd. De omvorming van het voormalig GGD-kantoor naar appartementen heeft volgens hen ook geleid tot meer parkeerdruk op het Werfpad.

Op het Werfpad zijn volgens reclamanten slechts 6 vrij te parkeren plaatsen die continue bezet worden door wildparkeerders. Bezoekers en personeel van de ondernemingen aan het Werfpad en bewoners kunnen daardoor van deze parkeerplaatsen geen gebruik maken. Zij prijzen zich gelukkig dat klanten, personeel en de bewoners momenteel de auto kunnen parkeren op de parkeerplaats bij Gezondheidscentrum De Dieze die dit gedoogt.

In het nieuwe plan komen volgens reclamanten de parkeerplaatsen bij Gezondheidscentrum De Dieze te vervallen waardoor ervoor bewoners, personeel van de ondernemingen en nog belangrijker, voor de klanten, geen mogelijkheid meer is om te parkeren. Ook in de nabije omgeving zijn volgens hen verder geen mogelijkheden om te parkeren en hierdoor wordt het vrijwel onmogelijk om de ondernemingen aan het Werfpad te bezoeken.

Indien de parkeerplaats bij Gezondheidscentrum De Dieze inderdaad komt te vervallen, verzoeken reclamanten dan ook met klem om voldoende parkeerplekken te realiseren op het Werfpad en dit gebied om te zetten naar blauwe zone zodat deze parkeerplekken overdag beschikbaar zijn voor klanten. Voor de bewoners zou een parkeervergunning in overweging genomen kunnen worden. Volgens reclamanten kunnen we niet accepteren dat de ambitie van de gemeente 's-Hertogenbosch de doodsteek wordt voor de gevestigde ondernemers.

Commentaar gemeente:

Het bestemmingsplan Lage Diezebrug regelt niet de parkeergelegenheid van de bestaande omliggende functies. De gronden hebben zowel in het geldende bestemmingsplan als in het nieuwe bestemmingsplan Lage Diezebrug de bestemming 'Verkeer'. Dat verandert niet met het voorliggende bestemmingsplan. De openbare parkeerplaatsen blijven in de nieuwe situatie (met verlegde brug) vooralsnog aanwezig. We gaan echter geen extra parkeervoorzieningen aanleggen voor de bestaande functies aan het Werfpad.

Voor de ontwikkeling zijn ook gronden van een particuliere eigenaar nodig. Op deze gronden zijn particuliere parkeervoorzieningen gelegen van die betreffende eigenaar. We zijn in overleg met deze eigenaar over de aankoop van deze gronden. In de aanbidding is rekening gehouden met het feit dat de gronden worden gebruikt als parkeervoorziening. De eigenaar wordt hiermee gecompenseerd voor de gronden, en kan daarmee een andere oplossing vinden voor zijn parkeervoorzieningen. Dit betekent echter niet dat gemeente een oplossing moet vinden voor het eventuele gebrek aan openbare parkeervoorzieningen in de bestaande situatie voor de panden van het Werfpad.

Het bestemmingsplan regelt ook niet de invoering van een eventuele blauwe zone en/of van een parkeervergunningssysteem. Het invoeren van een blauwe zone is een maatregel die slechts in een enkel uitzonderingsgeval wordt toegepast. Er staat namelijk hoge kosten voor de handhaving ervan tegenover. Het is in het uitzonderingsgeval dat dit wordt toegepast dan ook de afspraak dat de ondernemers dit zelf financieren. Daarvoor heeft dit ook een bepaalde schaalgrootte (groot gebied met meerdere betalende ondernemers) nodig om het financieel haalbaar te maken. Dat is voor deze situatie waarin sprake is van slechts enkele openbare parkeerplekken en een klein aantal ondernemers niet haalbaar.

Er wordt gewerkt aan een parkeerstrategie, waarbij het centumparkeren meer naar de buitenkant van het centrum wordt geleid en de inzet op transferia wordt doorgezet. In het deelgebied Citadelpoort van de gebiedsontwikkeling Bossche Stadsdelta is een centumparkeergarage voorzien. Tot deze centumparkeergarage is gerealiseerd zal in een tijdelijke compensatie van de voor de aanwezige voorzieningen benodigde particuliere parkeerplaatsen (op basis van de geldende parkeernormering) worden voorzien. Hiervoor kijken we in de directe omgeving naar mogelijkheden, waarbij zelfs een gedeelte van de dan niet meer gebruikte oude weg richting de Hoge Diezebrug kan worden omgevormd naar een tijdelijke parkeerplaats. Op termijn wordt bij de ontwikkeling van Citadelpoort rekening gehouden met een centrale parkeervoorziening die voor een groter gebied van de Bossche Stadsdelta een functie kan hebben. Tijdens de bouwphase van de brug zal er sprake zijn van een verminderde parkeercapaciteit.

Ook vragen reclamanten aandacht voor de hinder bij eventuele aanleg van de nieuwe Lage Diezebrug. De gevestigde ondernemingen hebben dagelijks aanvoer van goederen door vrachtverkeer. Daarom is het volgens reclamanten ook noodzakelijk dat de weg vrij blijft van obstakels, machines en werkbussen. Zij verwijzen naar de gang van zaken bij de realisatie van de appartementen in het voormalig GGD-gebouw waarbij vooraf (mondelinge) afspraken zijn gemaakt om de overlast op de Vaaltweg en het Werfpad te beperken. Zij hebben ervaren dat deze afspraken niet konden worden nagekomen. Laad- en losruimtes waren onbereikbaar, veel hinder vanwege werkbussen waardoor de toegang naar het Werfpad met regelmaat geblokkeerd was. De handhaving was volgens hen te beperkt.

Commentaar gemeente:

Bouwwerkzaamheden voor de realisatie van de nieuwe brug alsmede de sloop van de bestaande brug kunnen leiden tot (tijdelijke) hinder in de vorm van geluid, trillingen en dergelijke. Ook het gebruik van bouwterreinen kan leiden tot tijdelijke hinder. We beperken de hinder zo veel als mogelijk.

Reclamanten verzoeken met inachtneming van hun zienswijze het ontwerpbestemmingsplan gewijzigd vast te stellen, namelijk door:

- Realisatie van voldoende parkeergelegenheid mét blauwe zone in het Werfpad op te nemen in het bestemmingsplan (en parkeervergunning voor bewoners)
- De toezegging dat - tijdens de realisatie van het plan Lage Diezebrug - het Werfpad goed bereikbaar blijft voor leveranciers, klanten, personeel en bewoners.

Commentaar gemeente:

Het toevoegen van extra parkeervoorzieningen en/of het niet invoeren van de blauwe zone en/of parkeervergunningen is geen onderdeel van dit bestemmingsplan.

Wel zullen wij ervoor zorgen dat de bestaande bedrijven bereikbaar blijven tijdens werkzaamheden tijdens de realisatie van de brug.

Conclusie: zienswijze is ongegrond.

Zienswijze 106 d.d. 9 januari 2023

Reclamant vindt het absurd dat een belangrijke culturele plek, waar ook nog eens onderdak wordt geboden aan jonge mensen, moet wijken voor de nieuwe brug. Knoflook mag volgens haar niet weg.

Commentaar gemeente:

Deze zienswijze is ruim buiten de termijn ingediend en is daarmee niet-ontvankelijk. De inhoud van de zienswijze komt nagenoeg overeen met meerdere, wel ontvankelijke, maar ongegronde zienswijzen. Met de beantwoording van deze andere zienswijzen wordt indirect deze niet-ontvankelijke zienswijze beantwoord. Het commentaar gemeente op de betreffende zienswijzen is als volgt: De Lage Diezebrug heeft op zichzelf geen gevolgen voor de bestaande voorzieningen en initiatieven op de Tramkade of de omgeving daarvan. Kunst en cultuur maken bovendien straks ook een belangrijk onderdeel uit van de gebiedsontwikkeling Bossche Stadsdelta. Hiervoor wordt verwezen naar het algemeen commentaar gemeente onder onderdeel Kunst en cultuur in de Bossche Stadsdelta.

Conclusie: zienswijze is niet-ontvankelijk en bovendien ongegrond.